

POLITKA ALI BURKA?

Prejšnji teden je Italija uradno prevzela šestmesečno predsedstvo Evropske unije. Za to priložnost je v evropskem parlamentu v Strasbourgu nastopil predsednik vlade Silvio Berlusconi, ki je bil tu skupno z nekaterimi glavnimi ministri, kot so podpredsednik vlade Fini, zunanji minister Frattini, minister za evropske zadeve Buttiglione in še kdo. Jasno, da so bili prisotni skoraj vsi italijanski evropski poslanci, ki jih je skupno 89.

Pred dobrima dvema stoletjema (leta 1815) pa je bil na Dunaju znameniti kongres evropskih držav, ki so premagale Napoleona. Kongres je dejansko vodil znani takratni avstrijski kancler knez Clemens von Metternich (imenovan "Kočijaž Evrope"). Pozneje smo kot nadaljevanje imeli še znani Ljubljanski kongres (1821), ki bi sicer moral po prvotnih načrtih potekati v Gorici, na kar še danes spominja nekdanji hotel Pri treh kronah. Metternich je v bistvu deloval v dobi cesarjev Franca I. in Ferdinanda I.

Zakaj pa ta paralela? To se mi je sicer samo po sebi porodilo. Če je Dunajski kongres oz. njegov potek vodil knez Metternich, je pa zdaj Evropska unija podvržena italijanskemu predsedstvu, točneje osebi Silvia Berlusconija. Pa poglejmo v čem je kamen spotike.

Na seji v Strasbourgu je predsednik italijanske vlade predstavil svoje oz. vladne predloge o bodoči politiki Evropske unije, ki jo bo vodila Italija. Do tu nič posebnega. Berlusconi je posebej izpostavil vprašanje nove evropske ustave, problem ilegalnih prebžnikov in še druga vprašanja. Problem je nastal, ko je predsednik vlade zašel v svoje običajne (ne)stilne metode dela in v skrajno nedostojno polemiko. Res, izzval ga je nemški evropski poslanec, ko je dejal, da bi danes brez italijanskega zakona o imuniteti Berlusconi ne sedel tu. Italijanski premier ga je nato zavrnil z dokaj nediplomatsko in nesramno potezo - češ, naj ta poslanec (med drugim vodja poslancev nemške SDP) raje nastopa kot igralec v filmu o koncentracijskih taboriščih, in to kot paznik... Mera je bila polna, prišlo je do vse večjega razburjenja v zbornici evropskega parlamenta. Sam predsednik parlamenta Cox je označil te Berlusconijeve izjave za nedostojne. Razni so zahtevali opravičilo, ki ga pa skoraj ni bilo.

Sami odnosi Rim-Berlin so se nenadno poslabšali. Nemški kancler Schröder je v Bundestagu zahteval uradno opravičilo Italije in odpoklicil svojega ambasadorja iz Rima. Medtem je Berlusconi sicer telefoniral Schröderju in se, kot navadno, zelo nejasno opravičeval...

Vrnimo se v čas Dunajskega kongresa. Znani ameriški politolog in bivši zunanji minister ZDA Henry Kissinger v svoji znani knjigi o diplomaciji v času restavracije, torej v dobi Dunajskega kongresa, lepo in stvarno opisuje potek istega. Seveda, bil je to čas absolutizma cesarjev in carjev, vendar je v diplomaciji še prevladal določen stil. Prav gotovo je Metternich označeval aristokratska in elegantna politična oz. diplomatska drža, ki je sicer odsevala politično moči in sile, vendar pa tudi političnega ravnovesja med državami. Zato tam ni bilo sploh pričakovati podobnih izpadov, ki so danes lastni predsedniku italijanske vlade.

/ stran 2

Andrej Bratuž

Intervju / Dr. Dimitrij Rupel, minister RS za zunanje zadeve Pravi mož na pravem mestu

Pogovor z zunanjim ministrom Republike Slovenije dr. Dimitrijem Ruplom smo zaradi ministrovih delovnih obveznosti in številnih potovanj usklajevali več časa. Za čas, ki nam ga je posvetil in za odgovore na naša vprašanja smo mu iskreno hvaležni.

Gospod minister, skorajda bi lahko rekli, da ne more biti naključje, da ste tudi danes zunanji minister RS, v trenutku, ko Slovenija postaja polnopravna članica EU. Vaša ocena.

Predvsem bi rad povedal, da me zelo veseli, da sem lahko sodeloval in prispeval pri najbolj dramatičnih (in tudi najbolj pozitivnih) dogodkih novejših slovenske zgodovine. Slovenski uspehi niso povezani samo z ministrstvom za zunanje zadeve ali z menoj osebno, sem pa - po svojem prepričanju - deloval v korist teh uspehov. Moje položaj ni posledica naključja, ampak prizadevanja moje politike, na primer v okviru

LDS. Sam sem prispeval k zunanje-politični platformi te stranke pred volitvami. *Brez nepotrebnega in do vas žaljivega laskanja*

lahko zapišemo, da ste pravi mož na pravem mestu, kar ste ničkolikokrat dokazali s suverenostjo državnika, ki sloni na znanju, in s pokončno držo človeka, ki se zaveda, da je prvi mož slovenske diplomacije in mora zato, ko je to potrebno, reči odločno besedo tudi v prid slovenske narodne manjšine v Italiji. Prav zato bi vas prosili, da nam pojasnite svoj pogled na izjemno ostre, a po naše največkrat neupravičene, kritike na vaš račun v nekaterih slovenskih medijih!

/ stran 7
Jurij Paljk

33. festival "Števerjan 2003"

Praznik narodno-zabavne glasbe

FOTO BUMBACA

Prejšnji konec tedna je bilo v župnijskem parku med borovci res živo. Daleč je že tisto leto, ko je prvič zazvenela glasba na števerjanskem prizorišču! Letos je potekal že trinajdeseti festival narodno-zabavne glasbe po vrsti. Ta pomembna zamejska prireditev je presegla vsa najobetavnejša pričakovanja

in nedvomno sodi k prazničnim dnevom vsakega zamejca, ki ljubi tako glasbo.

Kljub hladnemu zraku, ki je rad ponagajal vsakemu izmed treh večerov rad ponagajal, je sicer lepo vreme spremljalo tridnevno tekmovanje, zato smo lahko dobesedno uživali ob zvoku polk in valčkov na tem lepo ureje-

nem briškem prizorišču. V petek, 4. julija, in v soboto, 5. julija, sta bila na sporedu predfinalna večera, na katerih se je pomerilo 27 ansamblov, v nedeljo, 6. julija, pa je padel zastor na 33. Festival "Števerjan 2003" s finalnim delom in podelitvijo nagrad.

/ stran 11

Marjan Drufovka

Slovinci in Dežela Da ne bi ostalo le pri skupinski sliki

Slovinci si od nove levosredinske deželne uprave F-Jk precej pričakujejo, kot tudi računamo na medsebojno sodelovanje slovenskih svetovalcev.

Deželna vlada in parlament Furlanije-Juljske krajine sta torej začela z delom. Predsednik Riccardo Illy je že proti koncu junija izbral svoje odbornike, 1. julija pa je bila prva seja novoizvoljenega deželnega sveta, na kateri so izvolili vodstvo tega organa (predsednik je levi demokrat Alessandro Tesini).

Predsednik Illy je ob tej priložnosti tudi podal programske smernice svoje uprave. Glavnih točk v Illyjevem programu je sedem: v prvi vrsti ima deželna uprava v načrtu splošno preobnovo deželne avtonomije. Ključno vlogo bodo tu igrale spremembe posebnega statuta, preustroj deželnega parlamenta in vlade ter reforma krajevnih uprav. Dalje se bo Illyjeva uprava posvetila predvsem zdravstvu in socialni, tehnološkim inovacijam, posodobitvi cestnih, železniških in pomorskih povezav, uravnovešenemu razvoju trgovine, turizmu, kmetijstvu in obrtništvu. Posebno pozornost bo dalje dežela posvetila varstvu okolja, kulturi in športu za kakovost življenja. Na področju šolstva pa bo posebna skrb posvečena pravici do šolanja, poklicnemu izobraževanju in univerzi.

Slovinci smo v Illyjevem programskem besedilu omenjeni dvakrat: v poglavju, posvečenem preustroju dežele F-Jk, je namreč med drugim tudi govor o potrebi po zagotovitvi učinkovitega predstavništva slovenske manjšine. V poglavju, posvečenem kulturi, pa je poudarjena nujna po polnem izvajanju zaščitnih zakonov št. 38/2001 in št. 482/1999.

/ stran 2

Ivan Žerjal

Nove številke

♦ telefonska številka uredništva v Gorici: 0481 550330

♦ številka faksa uprave v Gorici: 0481 548276

Faks goriškega uredništva ostaja 0481 548808, telefonska številka goriške uprave pa 0481 533177

Intervju

Saša Černic o tem, kaj je odkrila v službi revnih na podeželju v Braziliji. (stran 3)

Aktualno

Sv. oče Janez Pavel II. je nagovoril mlade k zdravi čistosti (stran 4)

Razstava

Veno Pilon - Državljan Evrope je naslov razstave v Gradišču (stran 6)

02

Alojz Tul NEOKUSEN SPODRSLJAJ V STRASBOURGU

04

Molitev tedna SKAVTSKA MOLITEV

06

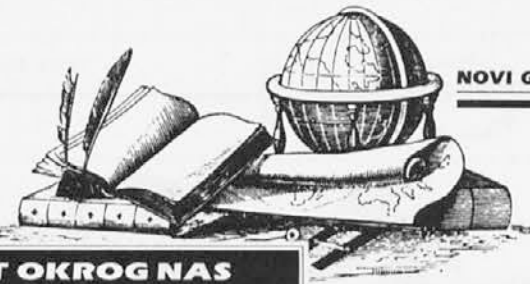
Iva Koršič LJUBITELSKI GLEDALIŠKI MARATON

09

Angel Kosmač ŠTIRIDESET LET APOSTOLSTVA SV. CIRILA IN METODA

13

Marjan Drobež SODELOVANJE MED SLOVENCMI IN FURLANI

SVET OKROG NAS

Evropska unija Neokusen spodrsrljaj v Strasbourgu

Predvideno je bilo, da bo Italija s 1. julijem po rotacijskem sistemu za šest mesecev prevzela predsedstvo Evropske unije. Številni politični opazovalci tako v Italiji kot v Evropi so se spraševali, kako in s kakšnim programom se bo predstavila, potem ko v zadnjih časih ni bila v sozvočju z drugimi evropskimi državami pa tudi ne z glavnimi evropskimi institucijami. To je zaskrbljalo tudi predsednika republike Ciampi, ki je na predvečer prevzema evropskega predsedstva izrazil prepričanje, da bo Italija v skladu s svojo evropsko tradicijo vodila Unijo v duhu sporazumevanja in odstranjevanja ovir na tej poti. V tem duhu so vladni svetovalci sestavili programsko poročilo, ki ga je predsednik Berlusconi prebral v evropskem parlamentu v Strasbourgu. Kot prednostne naloge je omenil spodbujanje gospodarske rasti, boj proti nezakonitemu priseljevanju, pravno medvladno konferenco za dokončno oblikovanje nove ustavne pogodbe, ureditev odnosov z ZDA in podporo mirovnim prizadevanjem na Bližnjem vzhodu.

Ob koncu mu je dohrsen del poslancev zaploskal. Vse je kazalo, da si bo Italija le popravila omajano verodostojnost, ki se je v zadnjem obdobju ukoreninila v pomembnih evropskih sredinah. Pred začetkom zasedanja so sicer nekateri poslanci iz vrst zelenih razkazovali napis: "Zakon je za vse enak" v več jezikih, vendar so jih kmalu nato umaknili.

V razpravo, ki je sledila Berlusconijevemu nastopu, je posegel tudi nemški socialdemo-

kratski poslanec Martin Schulz, ki je med drugim dejal, da je bivša predsednica parlamenta Fontaine v preteklosti štela italijanskega premiera v imenu parlamentarne imunitete, sedaj pa upa, da se spor o konfliktu interesov ne bo preselil na evropsko raven. Predsednik Berlusconi mu je takoj skrajno pikro in politično neokusno odgovoril, da bi bil omenjeni poslanec primeren za vlogo paznika v pripravljajočem se televizijskem filmu o nacističnih koncentracijskih taboriščih. To je povzročilo neizogiben politični in diplomatski incident, tako da je bilo na mah konec slovesnega vzdušja v evropskem parlamentu. Vse popoldne so bili diplomati na delu, da bi se nastali nenačrtovani spor poravnali. Nemški kancler Schröder je od Berlusconija zahteval opravičilo, ki ga je pozno popoldne telefonsko tudi dobil. A že naslednjega dne je italijanski premier na skupni tiskovni konferenci s predsednikom evropske komisije Prodiem v Rimu zatrdil, da se Schroederju ni opravičil, temveč samo izrazil obžalovanje, da so ga nekateri napačno razumeli. Po drugi strani je predsednik evropskega parlamenta Pat Cox dejal, da je italijanski premier prešel meje osnovne vljudnosti.

Nezaslišan Berlusconi je zelo odmeval v Italiji in v evropskem tisku sploh. Mnogi komentatorji ocenjujejo, da takšni spodrsrljaji odsevajo politično nekulturnost, nepoštljiv odnos do najvišjih institucij in nestrpnost do politične kritike.

Alojz Tul

Da ne bi ostalo...

To je vsekakor pozitivno, čeprav bolj konkretnih stvari v programskem govoru nismo zasledili (kot tudi na žalost ni nobenega Slovenca v Illyjevi vladi). Tako ni jasno, kakšne narave bo slovensko zastopstvo: bo pravo zastopstvo ali bo šlo zgolj za olajšanje izvolitve? Kar se tiče izvajanja zaščitnega zakona, zgleđa tu stvar bolj konkretna, saj ko govorimo o izvajanju, govorimo o velikem številu obveznosti pravnega, političnega ter finančnega in gospodarskega značaja. Pri tem moramo imeti tudi v mislih skrb za finančna sredstva za naše osrednje kulturne ustanove, pri čemer bi bilo nadvse zaželeno, da

FOTO KROMA

Illyjeva deželna uprava odpravi blokado, ki je bila značilna za bivšo desnosredinsko večino. Od več strani prihaja tudi poziv k spremembi dosedanje sestave paritetnega odbora, ki mora v prvi vrsti določiti ozemlje izvajanja zaščite: nekateri člani odbora, ki pripadajo desni sredini, namreč ovirajo delo slednjega, poleg tega prejšnja deželna uprava ni v celoti spoštovala predlogov krovnih organizacij manjšine glede članstva, tako da je treba zdaj to popraviti. Sicer pa danes verjetno ne bi smeli obstajati več zadržki, da se Trst v celoti vključi v območje zaščite.

Zadnja misel naj gre petim slovenskim deželnim svetovalcem. Kot se za Slovence spodobi, pripadajo štirim različnim političnim opci-

jam, čeprav pod isto levosredinsko streho. Pa vendar je z nekoliko dobre politične volje možno oblikovati nekakšno koordinacijo za reševanje osrednjih vprašanj naše skupnosti, kar si ljudje tudi pričakujejo. Zares žalostno bi namreč bilo, če bi vse skupaj ostalo le pri priložnostni skupinski sliki...

Čisto za konec pa še nekaj: v deželni parlament se je po desetih letih odsotnosti vrnila stranka Slovenske skupnosti, pa čeprav ne po zaslugi neposredne izvolitve. Naš časopis ni nikoli skrival simpatij za to opcijo in jih tudi v prihodnje ne bo. Prisotnost svetovalca Mirka Špacapana je porok, da se bo naša problematika obravnavala tudi drugačno, krepkejšo občutljivostjo kot sicer. Upati je, da bo v deželnem parlamentu

SSk tista gonilna sila, ki bo spodbujala tudi ostale koalicijske partnerje k ustreznemu pozitivnemu pristopu do naših vprašanj. S tem bo nedvomno prispevala tudi k večji kakovosti življenja in razvoja celotne deželne stvarnosti.

POVEJMO NA GLAS JANEZ POVŠE

Počitek naj nam da novih spodbud

Dejstvo je, da počitek še kako potrebujemo. Kot je po eni strani res, da živimo v razvitem svetu z obilico dobrin, tako je res tudi, da naše življenje ni lahko ter da od nas zahteva vsaj toliko, kolikor nam nudi. In obojega se je treba zavedati v lastno dobro in v lasten blagor. Dobro se je zavedati, da imamo dobrin v izobilju, sicer bomo nezadovoljni in bomo hoteli vedno več in več. Tovrstna nepotešenost je v nas vse bolj delujoča. In dobro se je zavedati, da je kljub vsem dobrinam naše življenje obremenjeno z nemajhnimi pritiski in preizkušnjami. In zato potrebujemo počitek, potrebujemo oddih, potrebujemo priložnost, da bomo s svežimi spodbudami po poletju stopili v jesen in pričeli novo delovno leto.

Med počitkom nam bo lahko dano - in želeli je, da bi bili tega deležni vsi - da se bomo bolj zavedali prijema in pritiska časa, ki je naša središčna obremenitev. Spomnili se bomo skorajda nenehne naglice, sredi katere med letom živimo iz tedna v teden, iz meseca v mesec. Naglice, kot bi nas kdo priganjal in preganjal, naglice, ki se zajeda v naše razpoloženje in našo duševnost. Gre za znana stresna stanja, ki so že kar pravilo našega vsakdana in so nevarnejša in zahrbtnejša, kot smo to mislili včasih. Sedaj je že znanstveno ugotovljeno, da so prav stresna stanja vir in izvir mnogih bolezni in obolenj in ne manjka izvedencev, ki trdijo, da je tovrsten pritisk časa na nas kriv celo za najhujša obolenja in težave. V kolikor je vse to res, potem je tudi jasno,

Po moskovskem atentatu

Putin ostro proti teroristom

Če se je vzdušje na Bližnjem vzhodu v zadnjem tednu, po razglasitvi premirja skrajnih palestinskih skupin Islamska Jihad, Hamas in Al Fatah, nekoliko umirilo, je kri-

Toda zadnji in oktobrski atentat sta samo tista dva, ki sta priklicala največ pozornosti in v javnosti sprožila največje ogorčenje. V resnici so čečenski teroristi v zadnjih

za med Rusijo in Čečenijo konec minulega tedna zopet dosegla nevarno vrelišče. V eksploziji dveh bomb na obrobju ruske prestolnice je v soboto, 5. julija, umrlo osemnajst ljudi, sedemdeset pa jih je bilo ranjenih. Atentat dveh čečenskih samomorilk je naredil globok vtis na vso svetovno javnost, ker so bile

žrtve v glavnem mladi ljudje, ki so si prišli ogledat veliko glasbeno prireditev. Festival Krilja velja za enega največjih in najbolj priljubljenih rock prireditev na prostem v Rusiji.

Ruski preiskovalci so takoj ugotovili, da stojijo za atentati čečenski uporniki, saj je bila prva izmed dveh samomorilk, za katero so ugotovili njeno identiteto, čečenske narodnosti.

Krvav atentat je takoj priklical v spomin oktobrski teroristični napad na moskovsko gledališče Dubrovka, ko so čečenski separatisti ugrabili obiskovalce predstave in jih zadržali kot talce. Med reševalno akcijo je takrat umrlo 129 talcev, 41 teroristov pa so umorili.

šestih mesecih izvedli celo vrsto samomorilskih napadov in na tak način umorili več kot 100 ljudi.

Gre torej za problematiko z globokimi koreninami in širokimi razsežnostmi. Čeprav ruski predsednik Putin od 11. septembra 2001 dalje prepričuje svet, da ne gre za vojno med Rusijo in Čečenijo, pač pa da se atentati uokvirjajo v mrežo svetovnega terorizma, se poznavalci zdi, da se v Rusiji ponavlja zgodba, ki jo poznamo z Bližnjega vzhoda. To pomeni, da bo do razrešitve te situacije, ki v ruskih veleposlaništvih povzroča vedno večjo paniko in občutek nemoči, pripeljala le diplomacija, ne pa nasilje in politična ter vojaška zasedba Čečenije.

Breda Susić

S 1. STRANI

Politika ali...

Italijanska opozicija je ogorčena in govori, da je bil zadnji Berlusconijev nastop sramota za Italijo. Naj le omenimo, da je tudi svetovni, zlasti evropski tisk zelo kritično spregovoril o vsem tem. Citiramo le pariški Le Monde, ki recimo že v naslovu piše "Silvio Berlusconi - premier scandale". Seveda bi lah-

ko nadaljevali. Ugledni francoski dnevnik nato še izpostavlja dejstvo, da se sami glavni zavezniki vladne koalicije odmikajo od Berlusconijevih potez.

Odnosi med ljudmi in zlasti med glavnimi predstavniki zahtevajo določen fair play. To še posebno v Evropski uniji, ki se prav sedaj širi na vzhodne in srednjeevropske dežele. Zato od vseh pričakujemo odgovoren in zrel pristop.

NOVI GLAS

UREDNIŠTVO

34170 GORICA, PIAZZA VITTORIA-TRAVNIK 25
TEL. 0481 550 330
FAX 0481 548 808
E-MAIL gorica@noviglas.it

34133 TRST, ULICA DONIZETTI 3
TEL. 040 365 473
FAX 040 775 419
E-MAIL trst@noviglas.it

UPRAVA

34170 GORICA, P.ZZA VITTORIA-TRAVNIK 25
TEL. 0481 533 177
FAX 0481 548 276
E-MAIL uprava@noviglas.it

www.noviglas.it

GLAVNI UREDNIK ANDREJ BRATUŽ

ODGOVORNI UREDNIK JURIJ PALJK

IZDAJATEL ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA

PREDSEDNIK DR. DAMJAN PAULIN

REGISTRIRAN NA SODIŠČU V GORICI 28.1.1949

POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 5

TISK TISKARNA BUDIN / GORICA

NOVI GLAS JE ČLAN ZDRUŽENJA PERIODIČNEGA TISKA V ITALIJI - USPI

IN ZVEZE KATOLIŠKIH TEDNIKOV V ITALIJI - FISC

LETNA NAROČNINA ITALIJA 45 EVROV, SLOVENIJA 48 EVROV,

INOZEMSTVO 65 EVROV, PRIORITETNA POŠTA 85 EVROV

POŠTNI TEKOČI RAČUN 10647493

CENA OGLASOV PO DOGOVORU

Intervju / Saša Černic

“Verjamem v boljši svet”

To je zgodba o uspehu. Ne takem uspehu, kakršnega ponuja naša družba ali kakršnih smo vajeni s televizijskih ekranov. To je zgodba o dekletu, ki se je rodila na Goriškem, diplomirala iz agrarnih ved v Vidmu, svoje talente pa razvija v službi revnih na podeželju v Braziliji. Tam je našla samo sebe in... srečo. Ko sva si v zadnjih mesecih dopisovala, me na koncu svojih ljubkih pisem ni pozdravljala z običajnim in hladnim “LP” (lep pozdrav), značilnim za elektronsko dopisovanje, ampak z besedo “Objem!” Zgovorno mi je kasneje ta pozdrav pisno obrazložila takole: “Objem... tudi to spada v moje ‘spremembe’, v mojo rast. Kako je pomemben objem, ga dati in dobiti! Tudi to sem odkrila postopoma tu, sredi tega prekrasnega naroda.” Saši, ki je tudi naša naročnica, se najtopleje zahvaljujemo za njeno iskreno in živo pričevanje. Objem, Saša!

**Nam lahko najprej
kaj poveš o sebi?**

Doma sem z Vrha sv. Mihaela, v družini prva od petih otrok. Otroštvo sem preživevala na Vrhu, kjer sem obiskovala osnovno šolo. Srednjo šolo sem obiskovala v Gorici, kjer sem nadaljevala višjo, in sicer na zavodu Žiga Zois. V slovenskem krogu sem bila članica skavtske organizacije in igrala odbojko. Obe dejavnosti sem začela v osnovni šoli. K skavtom sem pristopila kot veriverica, nadaljevala svojo pot kot izvidnica in popotnica, nazadnje tudi kot voditeljica. Pri skavtih sem bila aktivno prisotna do 23. leta, nato sem se bolj posvetila svoji župniji Gabrje-Vrh, v okviru katere sem vodila skupino prvoobhajancev in spovedancev. Univerzo sem opravila na fakulteti agrarnih ved v Vidmu, kjer sem diplomirala decembra 2000.

**Po univerzi si se odločila
za izkušnjo v Braziliji.
Kaj nam lahko poveš
o tem?**

V Brazilijo sem se prvič odpravila po višji šoli. Iz Gorice nas je odpotovalo osem prijateljev iz skupine, ki je obiskovala center Stella Matutina, in sicer: Ivo, Damjan, Peter S., Peter Č., Ivan, Germano, Luca in jaz. Cilj potovanja je bil spoznati novo stvarnost. Prišli smo v Teresino, glavno mesto Piauija, ki leži na severovzhodu Brazilije. V tem kraju, kjer smo ostali dober mesec dni, je prisotna nevladna organizacija Funaci (Fundação Padre Antonio Dante Cívieri), katere predsednik je p. Umberto Pietro Grande, jezuit iz Padove. Zame je bila ta izkušnja zelo pomembna in zanimiva, veš, taka, ko nekaj vidiš in rečeš: to pa je zame... V tej stvarnosti sta bili prisotni dve šoli Efa (Escolas Famílias Agrícolas), v tistem času so gradili bolnišnico, ambulatorij, kmetijo in kraju Montes Claros (Aroazes) in vrtce. V okviru te prve izkušnje v Braziliji sem sodelovala v vrtcu, kjer sem začela spoznavati otroke in prek njih brazilsko kulturo. Dve leti kasneje sem se vrnila v Socopo. Tretjič sem se odpravila v Brazilijo in opravila staž na kmetiji Boa Esperança, ki pripada sklopu Funaci. V tem času sem študirala in spoznala tropske rastline in načine njihovega pridelovanja.

**Si se pri iskanju stikov
z Brazilijo naslonila
na katero ustanovo?**

Že na prvem obisku Brazilije sem prišla v stik z nevladno organizacijo AES-CCC iz Padove (Associazione degli Amici dello Spirito Santo - Centro di Collaborazione Co-

munitaria; nanaša se na brazilsko državo Espírito Santo). Vedela sem, da pripravljajo projekt *Alimentazione e cultura*, ki je bil na ministrstvu odobren februarja 2000 in je predvideval štiri prostovoljce: dve bolničarki in dva t.i. kmetijska tehnika. Izrazila sem svojo razpoložljivost, in ker sem že imela nekaj izkušenj, so me izbrali. Tako sem po univerzitetnem študiju odpotovala v Brazilijo v sklopu omenjenega projekta. Financirali so ga italijansko zunanje ministrstvo (50%), italijanska nevladna organizacija AES-CCC (15%) in brazilška nevladna organizacija Funaci (35%). Projekt je zaobjemal dva sektorja, zdravstvo in kmetijstvo, in je trajal tri leta. Cilji projekta so bili: 1. z vzgojo in preventivno medicino izboljšati prehranske in higienske razmere prebivalstva v okolici Socopa, predmestja Teresine; 2. okrepiti proizvodne zmoglosti zlasti družin in združenj, ki se ukvarjajo s poljedelstvom in živinorejo; 3. s temi akcijami naj bi se preprečil eksodus ljudi v velika mesta.

**Kaj te je privedlo
do tega, da si rekla:
to pa je zame...?**

Že prvo potovanje v Brazilijo je pustilo v meni močno sled, veliko misli in čustev. Brazilija mi ni hotela iti iz glave in srca; očarala me je. Misli so mi bile že od vsega začetka jasne, toda zavedala sem se, da moram biti previdna in se ne smem prenehati. In tako je bilo, stvari so dozorevale počasi in jaz sem rasla ob vsem tem. Vedela sem, da je treba biti za tako delo pripravljeni na vseh ravneh (tehnični, duševni in na ravni odnosov, ki so zelo pomembni). Zaradi tega sem se po dveh letih spet odpravila v Brazilijo. V tem času sem se odločala o svojem bodočem študiju: izbirala sem med agronomijo in matematiko. Po tej izkušnji nisem imela več dvomov.

**Kateri nagib te je
konec koncev popeljal
tako daleč?**

V Brazilijo me je v bistvu popeljal delo. Lahko bi izbrala tudi kako drugo državo, a vsekakor državo v razvoju. Odločila sem se za Brazilijo in njene ljudi, ki jih že malo poznam in zelo cenim. So zelo odprti, imajo veliko srce! Vedno sem se čutila sprejeta in cenjena takšna, kakršna sem. Zelo mi je všeč delo v stiku z ljudmi, ki so povečini revni, ki nimajo nič, niti stolic v hiši...

Verjamem v to delo, pa tudi v t.i. “trajnostni razvoj”; in dodajam, da ta ne sme biti samo tehnološki, ampak celo-

sten: osebam mora dati možnost, da rastejo in zrastejo. Treba je dati prostor in vrednost njihovi modrosti, ovrednotiti in spodbujati njihovo samozavest. V Evropi stalno tožimo, da stvari ne gredo, kot bi morale; in vendar nam nič ne manjka... Pa pomislim na Brazilijo, sploh Južno Ameriko, na zgodovino teh krajev, na težo, ki jo še danes ima suženjstvo. Tu manjka vse; vide-la sem veliko res hudih situacij, ki si jih s težavo predstavljamo. Če ljudje ne zrastejo celostno, jim nič ne koristi višji dohodek.

Verjamem v boljši svet. Mogoče sem malce idealist...
**Nam lahko opišeš,
kaj sploh konkretno
ti delaš?**

V teh dveh letih sem delovala na družinsko-kmetijskih šolah (EFA-Escola Família Agrícola). Značilnost te šole je t.i. “pedagogika rotiranja”, ki zaobjema šolo, profesorje, dijake in družine ter vaše skupnosti. Valorizira praktično do-jemanje. Dijaki preživijo 15 dni v šoli in 15 dni doma. Med poukom se učijo vseh predmetov, ki jih potem uvajajo v prakso v času, ko so doma v vaških skupnostih. Tako dijaki postanejo spodbujevalci razvoja krajevnih skupnosti. Prvo leto sem poučevala matematiko, drugo pa kmetijstvo, naravoslovje, angleščino in nazadnje, ker je zadnji mesec pouka zmanjkal profesor, tudi kemijo in zgodovino. V teh šolah profesor ni navaden docent, ki se ustavi v šoli le za ure pouka; večina profesorjev se ustavi v šoli od 7.30 do 17. ure. Enkrat na teden je eden od njih odgovoren za tisti dan in tudi prespi v šoli z dijaki. Ti imajo tudi praktično delo: določen čas posvečajo gojenju prašičev, kokoši, vrtu, sadovnjaku, medicinskemu vrtu itd. Poleg tega so po skupinah tudi odgovorni za čistočo; ta-

ko odgovorno opravljajo svoje delo, čistijo šolo in sobe. Važni so tudi večeri, na katerih imajo priložnost gledati filme, se igrati, imeti predavanja, srečanja itd.

Zanimiva so bila srečanja, ki sva jih imeli s prijateljico Tamaro v večernih šolah, kjer dijaki preživijo dva tedna in imajo vsak večer kako dejavnost. Enkrat na teden sva s prijateljico “zasedali” večer in se ustavljali ob različnih temah, kot so človeški odnosi, skupine, družina, samozavest, vrednote. Na teh srečanjih sva skušali dognati skupaj z

njimi, kaj lahko spremenimo, a ne tako, da bi jaz spreminjala drugega, ampak tako, da začnem sama pri sebi. Ta srečanja so bila zame krasna, doprinos mladim je bil posebno bogat; njihova pričevanja so bila res nekaj neverjetnega. Mladi so bili srečni, saj imajo v teh šolah možnost videti svet z drugačnimi očmi, česar jim državna šola ne nudi.

Sedaj sem v Turmalini (Minas Gerais), na jugovzhodu Brazilije. V sklopu projekta *Progetto biodiversita'* delujem v središču CAV (Centro de agricultura alternativa Vincente Nica). V stik s tem krajem sem prišla prek nevladne organizacije CeVI (Centro di Volontariato Internazionale per la Cooperazione allo Sviluppo) iz Vidma, ki je skupaj s CAV izdelala omenjeni projekt in ga predlagala Evropski uniji. Projekt, ki je bil odobren marca 2001, sofinancirajo EU (50%), CAV (35%) in CeVI (15%). Cilj središča in projekta je razviti skupno s kmeti iz kraja in okolice tako ponudbo kmetijstva, ki bi jamčila preživetje in obenem spoštovala kmečke navade in naravo. Iščemo harmonijo med osebami, pridelovanjem in okoljem, s kmetijstvom, ki naj ima kot rezultat veliko zelenja, boljšo zemljo in večji pridelek; vse to brez uporabe strojev, strupov in umetnih gnojil. Da se to doseže, CAV in kmetje uporabljajo t.i. agrogozdarske sisteme, ki se poslužujejo moči narave in t.i. biorazličnosti, da se popravi poškodovana in uničena zemlja. Tako pridelujejo prehrano, ščitijo okolje in naravne vire, postavljajo na noge samovzdrževano kmetijstvo, ustvarjajo možnosti dela in dobička, preprečujejo odseljevanje, sploh pa spodbujajo ljudi, da bi se angažirali v družbenih, gospodarskih, političnih in kulturnih procesih.

**Kaj po tvojem najbolj
manjka v krajih,
kjer deluješ?**

Vedno bolj sem prepričana o tem, kako je pomembna vzgoja: lahko znaš ogromno, toda če podajaš na zgrešen način, lahko samo ustvariš trpljenje. Vzgoja bi morala osebo osvoboditi, ji omogočiti, da hodi s svojimi nogami, da uporablja informacije in se čuti del sveta, ne pasivna, ampak ustvarjalna. Kdaj pa kdaj se sprašujem, ali so ljudje izgubili sposobnost sanjati... Vedno najdemo dobre izgovore, češ da ni časa, ali pa preprosto - nas je strah sanjati.

**Znano je, da je brazilski
severovzhod, t.i.
“Nordeste”, posebno
reven, saj so družbene
razmere ponekod narav-
nost katastrofalne...**

Ko pomislim na revščino v svetu, se skušam vedno vprašati, zakaj je tako. Razlogov je veliko. Kot prvi razlog bi navedla zgodovino, saj lahko hitro opazimo, da je največ revštev v državah s kolonialno preteklostjo. Tudi Brazilija spada medte. Ko govorim o zgodovini, ne smem pozabiti na suženjstvo, ki je privedlo do tega, da osebe niso smele odločati o ničemer. Osevi tega so opazni še danes; vidiš jih v očeh ljudi, še predvsem pred belo osebo (to sem večkrat opazila in srce me boli, ko to vidim): ljudje ne pogledajo v oči. Ko govorim o suženjstvu, obenem govorim o latifundistih, o dveh svetovih, ki sta bila nekoč razdeljena. Danes pa imamo revne in bogate (v Nordeste so revni bolj temne polti, medtem kot so bogati večinoma beli), dva kroga ljudi, ki nimata stičnih točk. Imela sem stike tudi z bogatimi in s predstavniki srednjega sloja. Med pogovorom je prihajalo vedno na dan, da delam na podeželju z revnimi. V trenutkih, ko sem govorila, se mi je zdelo, da se je nekaj pretrgalo; pogovor se je ustavil in zašli smo k čisto drugi zadevi... Čutila sem, da sem govorila o stanju, ki ga nekateri nočejo videti. Nekje sem zasledila stavek, ki je bil zame pomemben: “Revščina se sama od sebe obnavlja zaradi pomanjkanja socialnih posegov in zaradi koncentracije dohodkov, kar povzroča začaran krog.” In tu pride na dan, kako je pomembna država. Doslej v Braziliji ni bilo resnih programov, ki bi lahko začeli izboljševati položaj; upamo v novo vlado in predsednika Lulo.

Ne smem pozabiti na šolstvo, ki ločuje revne in bogate: revni imajo dostop do državnih šol, ki so slabe; sama sem imela v petem razredu dijake, ki so imeli velike težave s pisanjem! Bogati pa si privoščijo zasebne šole, ki so zelo kakovostne, in tako brez težav nadaljujejo študij na državnih univerzih. Revni nimajo možnosti dostopa do univerze, ker na državno vseučilišče hodijo bogati in privatna univerza je draga.

**Kdor je kdaj obiskal
kakšno favelo, si tega
ne bo nikdar izbrisal
iz spomina. Kakšne**

**izkušnje imaš ti
v zvezi s tem?**

V Teresini sem živela v predmestju, v četrti oz. zaselku, ki mu tu pravijo “bairro”, v agrarni coni. Ta “bairro” je bil sicer reven, ne morem pa ga imenovati favela, ker smo imeli elektriko, vodo, trikrat na teden so odpeljali smeti. Če pa sem se pomaknila v bližnjo ulico, oddaljeno tri minute hoda, sem prišla v stik s popolnoma drugačnim svetom: revščina, hiše iz blata, neasfaltirane ceste, kar pomeni veliko prahu in suhopelnosti; in ko dežuje, postane cesta en sam odtok-potok. Ni elektrike; če je kdo priključen, je priključen “na črno”; ni kanalizirane vode, so nekakšni vodnjaki, kjer je možen dostop do vode. V tem “bairru” imajo ljudje kosček zemlje, torej lahko kaj pridelajo. Dodajam, da so te favele drugačne od favel, ki ležijo v predmestjih velikih mest (Sao Paulo, Rio de Janeiro...). Jaz sem imela več stikov s prebivalci notranje agrarne cone, kjer sem videla več težkih situacij: dijaki niso imeli nič, bili so lačni... Na podeželju pač manjkajo najosnovnejše strukture (vrtci, šole, zdravniki); če so prisotne, so slabe.

**Kaj se je v tebi
spremenilo, odkar
si v Braziliji?**

Veliko stvari se je spreminilo, čutim se dosti bolj odprta, vse to doživljam kot dar, ki mi ga je življenje dalo, in jaz se čutim del tega. Naučila sem se ogromno stvari; videti in živeti povsem nove situacije mi pomaga rasti. Glede dela sem spoznala, kaj pomeni resen projekt, ki naj bi ga nosila tudi na svojih ramenih. Doživela in spoznala sem, kaj pomeni resna nevladna organizacija, ki si prizadeva za sodelovanje in ne samo za socialnoskrbne usluge. Velikokrat je težko verjeti v zmožnosti bližnjih. Osebe, ki živijo v favelah, so potrte; njihov položaj in to, kar imajo, vzbujata v meni vprašanja in misli o tem, kako so te osebe močne. In še vedno ni dovolj, da se eden sam reši iz tega stanja. Prvi korak je si priznati zmožnosti: velikokrat ne zmoreš sam, a potrebuješ bližnjega, ki zaupa vate, ti nudi oporo in zaupa vate. Ko pomislim nase, kako težko mi je bilo se sprejeti, se imeti rada, kako težko je zapustiti svoje navade in misli...! Srečna sem bila in sem, ker imam ob sebi dragocene osebe. Ko pomislim na to, kar je okrog mene, mi gre včasih na jok. In vendar sem vesela, da sem doživela vse to, kar pa ne pomeni, da ni bilo težav, še predvsem v prvem letu, a sem jih le premostila. Zahvaljujem se Bogu, ker sem imela to možnost in sem jo tudi izbrala. Velikokrat nečemo biti veseli, ker se bojimo odločitve ali tveganja, toda - verjemite mi - je vredno! Čutim se ljubljena in upam, da to vračam, vsaj se trudim. V tem procesu se vedno bolj odkrivam lepo, žensko z velikimi potenciali. Sem srečna!

Danijel Devetak
devetak@noviglas.it

3

ČETRTEK,
10. JULIJA
2003

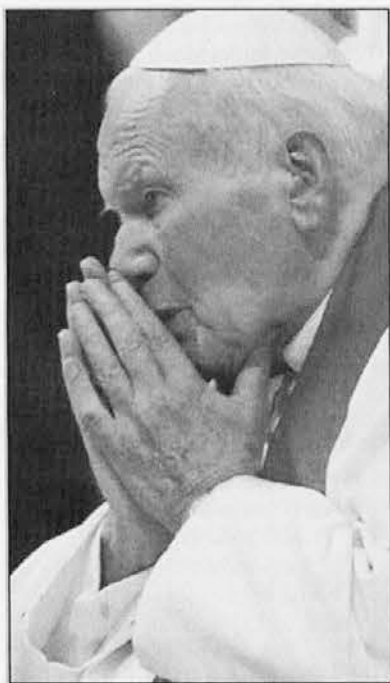
Papež Janez Pavel II. mladim o čistosti

“Bodite mladi in čisti, bodite živi in srečni!”

Ob stoletnici smrti znane italijanske svetnice Marie Goretti, ki je umrla mučeniške smrti zato, ker je branila svoje dostojanstvo, svojo čistost in svojo nedolžnost, je sveti oče Janez Pavel II. med nedeljskim angeljskim češčenjem zbrane vernike in predvsem pa mlade z vsega sveta nagovoril in jim lik svete Marie Goretti postavil za vzor.

“Mladi, bodite čisti, kot je bila čista sveta Maria Goretti. Ostanite in bodite čisti tudi med poletnimi počitnicami!” je vzkliknil sveti oče Janez Pavel II. minulo nedeljo, 6. t.m., na Trgu sv. Petra v Rimu med tradicionalno molitvijo angelškega češčenja, ki je sicer res prvenstveno namenjena zbranim vernikom na najbolj znanem trgu večnega mesta, a je odmevna v svetu zato, ker jo prenaša ogromno televizijskih hiš z vsega sveta.

Papež Janez Pavel II. je s svojim nedeljskim nagovorom jasno dal vedeti, da se še kako zaveda pomena čistosti in moralnih vrednot v današnji potrošniški družbi, ki prisega predvsem na lah-

kotno pridobitništvo, vseprisotno zabavo in seveda na navidez svobodno spolnost, ki pa s pravim krščanskim življenjem nima mnogo skupnega.

Papež je mlade že velikokrat doslej nagovarjal k visokim idealom, takim, ki jih današnja družba odklanja, ali pa jih smeši. Tudi na področju spolnosti in spolnega življenja je tako, saj papež vedno mlade nagovarja, naj ne zapravljajo najlepšega dela

samih sebe in predvsem pa ne svoje čiste mladosti.

Sveti oče je izkoristil svoj bližnji odhod na počitnice v letno papeško rezidenco Castelgandolfo, da je nagovoril predvsem milijone in milijone mladih, ki so že na počitnicah ob morju ali v hribih ali pa se te dni podajajo na poletne počitnice. Sveti oče je nagovoril mlade, da bi jih opozoril na človeške, moralne in seveda krščanske vrednote, ki veljajo vedno, tudi med počitnicami.

Prav zato se je poslužil spomina na sveto Mario Goretti, ki je raje umrla, kot da bi bila spolno zlorabljena. Kot enajstletna deklica se je 6. julija leta 1902 Maria Goretti uprla posiljevalcu in umrla. Čast oltarja ji je dal papež Pij XII., ki jo je imenoval “mala in sladka mučenka čistosti.” Kot zanimivost povejmo še to, da so tudi komunisti, sam vrh takratne PCI je to zatrdil, imeli Mario Goretti “za vzor za mlade komuniste.”

Papež je v nedeljo mladim postavil visok ideal, tak vzor, ki je tudi danes zelo aktualen in še vedno živ, pa “če-

prav se danes pogosto povečuje užitek, egoizem ali celo nemoralnost in to v imenu lažnih idealov svobode in sreče.” Prav zato je sveti oče nadaljeval svoje razmišljanje in vzkliknil: “Danes smo dolžni ponovno jasno zatrditi, da se mora braniti čistost duha in telesa, kajti prav čistost hrani v sebi resnično ljubezen.” Papež se zaveda težavnosti čistega življenja v našem času in v današnji potrošniški družbi in to tudi v počitnicah, ki “lahko postanejo, če se jih ne počuje in izniči v razmetavanju in v preprosti zabavi, plodna priložnost za prevetritev in nov zagon notranjemu življenju!”

Papež se je na glas vprašal: “Kaj lahko pove današnji mladim to krhko dekle s svojim življenjem in s svojo junaško smrtjo, dekle, ki pa je bila zrela kristjanka?”

“Marietta”, je dejal sveti oče, “spominja mlade tretjega tisočletja, kako zahteva resnična sreča pogum in požrtvovalnega duha, kot tudi odklanjanje vsakega kompromisa s slabim in obenem tudi pripravljenost, da osebo in tudi z življenjem plačano zvestobo Bogu in njegovim zapovedim.” Prav zato je papež mlade pozval, naj “ponovno odkrijejo vrednote in pomen čistosti, da bodo lahko zgradili družbo ljubezni!”

(JUP)

Svetovna verstva v številkah

Na svetu je devetnajst religij, razdeljenih v 270 skupin

Kršćanstvo je najbolj razširjena vera na svetu. Šteje okrog dve milijardi krščanih (skupno katoličanov, pravoslavcev, protestantov, anglikanov in drugih), torej približno eno tretjino vsega svetovnega prebivalstva, ki šteje okrog šest milijard sto milijonov oseb).

V zadnjih letih občutno narašča število muslimanov tudi zaradi znatnega naraščanja prebivalstva v islamskih državah. Pred letom 2000 je bilo muslimanov manj kot katoličanov, v zadnjih letih pa so pripadniki islamske vere prehiteli katoličane, saj naj bi jih bilo približno milijarda dvesto milijonov.

Med kristjani je ena milijarda katoličanov, okrog 345 milijonov protestantov, 216 milijonov pravoslavcev, 70 milijonov anglikanov in 391 “drugih” kristjanov.

Tretja “velika” religija po številu je hinduizem, ki združuje kar 819 vernikov, od katerih živi kar 98% v azijskih državah. Budistov naj bi bilo okrog 360 milijonov. Sporno je število pripadnikov t.i. tradicionalnih kitajskih verstev, saj eni viri govorijo o 225 milijonih, drugi viri pa o 387 milijonih. Od 850 do 900 milijonov naj bi bilo teh, ki se imajo za ateiste, agnostike oz. se ne prepoznajo v nobeni od omenjenih skupin.

Jasno je, da je težko razpolagati z verodostojnimi podatki, ko gre za število pripadnikov različnim veram, saj vsi vemo, da obstaja na stotine skupin, ki se prepoznajo v velikih verstvih. Najlažje je “statistično obdelovati” kristjane, in to zaradi krsta. Raziskave o pripadnosti drugih ljudi različnim veram pa slonijo najpogosteje na njihovi izjavi. Sploh pa bi lahko razpravljali o tem, kaj pomeni pripadati neki - bolj ali manj številni - verski skupini.

(DD)

Molitev tedna

Gospod, uči me velikodušnosti, da ti bom služil, kakor zaslužiš, da bom dajal, ne da bi štel, da se bom bojeval, ne da bi mislil na rane, da bom delal, ne da bi iskal počitka, da se bom žrtvoval, ne da bi pričakoval druge hvale kakor zavest, da vršim Tvojo sveto voljo. Amen

(Skavtska molitev veje roverjev in popotnic)

Pred Srednjeevropskim katoliškim shodom Romanje v Velehrad

Češka republika je kot ena izmed srednjeevropskih dežel prejšnji konec tedna organizirala romanje v romarsko središče Velehrad kot pripravo na Srednjeevropski katoliški shod, ki bo naslednje leto v Mariazellu v Avstriji. Velehrad je mesto, povezano z delovanjem apostola sv. Metoda. Slovesnosti, ki je zadobila širok mednarodni pomen, se je udeležil tudi kopski škof msgr. Metod Pirih kot

predstavnik Slovenske škofovske konference.

Romanje se je začelo v petek, 4. julija, ko so v Velehradu prispeli invalidi in ljudje s posebnimi potrebami. Na vrsti so bili nato športniki in kulturniki. Slavje je doseglo svoj višek v soboto, 5. julija. Slovesni mašni obred ob somaševanju vseh osmih škofov, ki se pripravljajo na Katoliški shod, je bil ob 10.30 na prostoru pred romarskim

središčem. Romarje je nagovoril tudi škof Metod Pirih. Ob 19.00 je v Velehradu sledil koncert pevcev in glasbenikov z naslovom Koncert ljudi dobre volje. Slovenijo sta predstavljala operni pevec in baritonist Matjaž Robavs in citrar Tomaž Plahutnik.

Politični okvir je romanju v Velehradu dalo srečanje zunanjih ministrov osmih srednjeevropskih dežel, ki se pripravljajo na Katoliški shod. Ministri bodo častni gostje večernega koncerta.

PREJELI SMO

Opravičilo

V poročilu o zlati sv. maši g. Marija Gerdola je med prebranimi pozdravi pomotoma izpadlo voščilo tržaškega škofa msgr. Ravignanija. Za spodrsilaj se g. škofu, g. Gerdolu in vsem bralcem iz srca opravičujem.

Jadranka Cergol

Objavljamo prirčno opravičilo naše Jadranske, kar je samo dokaz več, kako se lahko mimogrede pozabijo pomembne stvari. (Ured.)

SVETOPISEMSKA RAZMIŠLJANJA OB BOGOSLUŽNIH BERILIH V LITURGIČNEM LETU B

ŽLAHTEN IZBOR BOŽJE BESEDE, NEDELJO ZA NEDELJO

VILJEM ŽERJAL

15. NAVADNA NEDELJA

Am 7, 12-13; Ps 85, 9-14; Ef 1, 3-14; Mr 6, 7-13

Bog govori o vesti, po prerokih, po dogodkih. Prvo današnje berilo je vzeto iz preroka Amosa. Ta je najstarejši prerok, katerega delovanje je zapisano. Nastopa tik pred 750 pr. Kr. To je viharen prerok. Preberimo ga v celoti, saj ima le devet kratkih poglavij. Njegova beseda je kakor plamen, ki žge, razkuži, uniči krivico. Je namreč božja beseda. On jo je prejel zato, da jo posreduje ljudem. Uperjena je proti krivici in hudobiji v severnem, a tudi v južnem kraljestvu, v Izraelu in v Judu. Tod njen cilj je združitev, edinost med ljudmi. Od 931 pr. Kr. so bili namreč med seboj sprti in ločeni. 721 pa so zaradi tega postali plen Asircev. Niso namreč poslušali glasu prerokov, glasu Boga. Postali so žrtev uničujočega nasilja.

Bogatini so bogateli na račun revnih: izkoriščali so jih lastni bratje. Dogajale so se krute stvari: sovražniki so npr. parali nosečnice, da so lahko širili svoje ozemlje (Am, 1. 13). Še Bog je preredal hišo Izraelovo (Am 9, 9). Mlatili so jih z železnimi sanmi, da so jim uničili vsa polja in ljudi grozovito pobijali.

Preroku ne zmanjka snovi za poseg. Bohotijo se namreč nevera, razkošje in krivice. Prav kakor v vsakem času, tudi danes se isto dogaja, ker človeka premami duh tega sveta. Amos uporabi tedaj ostre izraze, tako npr. proti izpranim ženskam Samarije, ki jih imenuje “Bašanske krave”. Bašan je bila pokrajina onkraj Jordana. Slovela je po svojih pašnikih in dobro rejeni živini. Tako primerja npr. vedenje nekaterih ljudi govedu. Tudi psalmist nastopi proti neveri, ki človeka upogne na raven brezumne živine: “Človek v sijaju se ne sme uspraviti, podoben je živalim, ki poginejo” (Ps 49, 13. 21). Tudi bogoslužje je prazno, če ni pravičnosti. Saj se vse konča v žrtju in popivanju. Takole piše: “Derejo se ob brenkanju na harfe, mislijo, da igrajo na glasbila kakor David. Toda končali bodo veseljaško rezgetanje (Am 5, 21-24; 6, 4-7). Prerok ne skriva svoje ironije.

Prerok doživlja odklon in preganjanje. A ne zbeži, kakor bi si želel njegov nasprotnik. Ne omaga, ostane ponižen, pa čeprav ponižan. Tudi veliki Janez Krstnik se ne bo ustrašil groženj s strani Heroda in Herodiade. Ne bo klonil (Mt 11, 2 nss; 14, 3-12).

Vsi preroki so podoba, senca velikega pričevalca Jezusa. V vsej Stari in Novi zavezi veje isti Duh, ki ga bo Jezus dobesedno razlil s križa na vse človeštvo.

Preroki so nezaželeni, motijo vsakdanji potek življenja tistih, ki bi radi imeli življenje po svojem okusu, po svoji meri.

Apostola Peter in Janez se pogumno postavita za Jezusa, ki po njiju deluje, rekoč: “Presodite, kaj je bolj pravično pred Bogom: poslušati vas ali Boga? Ne moreva, da ne bi govorili

la o tem, kar sva videla in slišala” (Apd 4, 19-20).

Bog razodeva po Sinu svoj večni načrt odrešenja. Od vekomaj nas je namreč izvolil za posinovljenje v Sinu. Po krstu je izmil našo krivdo in nas sprejel za svoje. Po sv. birmi pa nas je potrdil, nam vtisnil pečat Svetega Duha. To pa zato, da bi oznanjali evangelij življenja (Ef 1, 3-14).

Zatorej naj bi se najprej starši čutili, da niso sami, brez moči, ko doživljajo napade nevere, sekularizacije na svoje otroke, niti takrat, ko krenejo na stranpota. Brez dvoma imajo prvo pomoč v molitvi (Mr 9, 29), v postu in miloščini. Toda ker skupno verujemo, skupno upamo, skupno ljubimo, prisluhnimo prav tako skupno Petrovemu cerkvenemu učitelstvu. Cerkev ima dolgotrajno izkušnjo, predvsem pa zagotovilo Svetega Duha. Zato nas vabi, naj sodelujemo pri novi evangelizaciji, naj živimo preroštvo. Cerkev zaupa laikom. Ne samo v župnijskih svetih, pač pa tudi v novih prijemih pri evangelizaciji. Toda delo ne more namreč sloneti samo in v vsem na duhovniku. Tudi laiki, predvsem starši, imajo oblast nad nečistimi duhovi; ljudi vabijo, naj se spreobrnejo. Organizirajo skrb za nego in zdravje bolnikov (Mr 6, 7-13).

Zakonske skupine se redno srečujejo in si pomagajo z nasveti in spodbudami. Bralci Božje besede, pevci, mašni strežniki, si vzamejo čas za pripravo na bogoslužje.

Današnji evangelij nas opozarja, da je med vsemi nami na delu tudi sovražnik Božjega kraljestva, ki naj ga pa tudi laiki pomagajo razkrinkati in izgnati. Toda po veri naj priznavamo, da je z nami predvsem Jezus. On je močni Bog, ki ima vso oblast v nebesih in na zemlji (Mt 28, 18-19).

"Nove stvarnosti" zbujaajo vse večjo potrebo po večji solidarnosti z najšibkejšimi

Globalizacija in vera

"Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence" (Mt 28,19). V tem lepem stavku iz zadnjega poglavja Matejevega evangelija, ki se končuje z bodrilnim zagotovitvijo "Jaz sem z vami vse dni do konca sveta," lahko najdemo osnovno sporočilo evangelija. Katoliška Cerkev pomeni univerzalno Cerkev in je torej po svoji naravi "globalna". Drugače bi ne bila to, kar je - katoliška.

Podobne besede kot Matej navaja tudi evangelist Marko (16,15); v prvem poglavju Apostolskih del pa Kristus, tik pred vnebohodom, obljublja učencem moč Svetega Duha, ki "bo prišel nad vas in boste moje priče v Jeruzalemu in po vsej Judeji in Samariji ter do skrajnih mej sveta" (Apd 1,8).

Kristus je torej naročil svojim učencem, naj oznanjajo veselo novico vsem narodom. To je Cerkev, ki izpoveduje vero v troedinega Boga: edinstveno in enotno telo, ki ga sestavljajo različni ljudje, pripadniki različnih kultur in tradicij; vsi skupaj so poklicani, da postanejo Božji otroci in med sabo bratje: ne vsi enaki, temveč vsi združeni v različnosti.

Kristus ima pred očmi vse stvarstvo, obenem pa tudi vsakega človeka posebej; o tem govorijo knjige Nove zaveze. To je tudi značilnost katoliške Cerkev, ki je od nekdaj pozorna tako do univerzalnosti kot do prav vsakega posameznika. Pomislimo samo na apostolsko delovanje svetega očeta, ki v svojih govorih in nastopih sicer izhaja iz vedno iste iztočnice, ne govori pa

"na splošno", ampak ima vedno v mislih konkretne situacije, osebe in skupine ljudi. Znotraj današnjega pojmovanja globalizacije še zlasti v ključu gospodarsko-financijskih razmerij in odnosov, ki prepogosto pozabljajo na človekovo dostojanstvo, je to nekaj edinstvenega in izjemno dragocenega.

Sveti oče se dobro zaveda dejstva, da je t.i. globalizacija, s katero si v zadnjih desetletjih vsi in na vseh ravneh polnijo usta, nekaj dobrega, hkrati pa zna biti nevarna, saj lahko prinaša s sabo nespoštovanje človekove osebe in njegovega dostojanstva. Kot svetovni popotnik, ki je na svojih več kot stotih pastirskih potovanjih prebrel vse celine sveta, je pravi simbol verske globalizacije. In vsakokrat udejanja ter poudarja Kristusove besede, ko poziva vse ljudi dobre volje k enotnosti, obenem pa se približuje vsakemu narodu z velikim spoštovanjem in v jeziku ljudi, med katere prihaja.

Globalizacija zna biti torej dvoumen pojem; "dobra" je, če "se dogaja" v korist človeku, prav vsakemu človeku; "slaba" pa je, če je vezana izključno na dobiček in razvoj in ne upošteva načel solidar-

nosti, soodgovornosti in subsidiarnosti.

Čim bolj se tržišča globalna, tem bolj se pojavlja potreba po globalni kulturi solidarnosti, ki bi bila pozorna do potreb najšibkejših; prav vsak človek ima namreč pravico do razvoja vseh razsežnosti svojega življenja. Ekonomija,

tudi če je globalizirana, je le eden od dejavnikov človekovega življenja in mora biti kot taka vpletena v tkivo družbenih odnosov; ne more pa odločati o usodi skupnosti in celo narodov.

V času, ko tudi zaradi vrtočnega razvoja telekomunikacijskih sredstev divje cve-

nim družbenim razmeram.

Sveti oče je na srečanju z delavci ob velikem jubileju leta 2000 povedal nekaj temeljnih misli, ki postavljajo jasne osnove cerkvenemu pojmovanju globalizacije; med drugim je dejal: "Nove stvarnosti, kot so globalizacija finance, ekonomije, trgovine in dela, ne smejo nikdar oskrniti dostojanstva in bistva človeške osebe, prav tako ne smejo okrniti svobode in demokracije ljudstev. Solidarnost, soudeležnost in sposobnost obvladovati te korenite spremembe predstavljajo, če že ne rešitve, gotovo vsaj potrebno etično jamstvo, da bi ljudje in ljudstva postali ne sredstva, ampak protagonisti svoje prihodnosti." Zato, je še rekel sveti oče, je jubilejno leto želelo tudi spodbuditi občutek za delo in njegovo vrednost, da bi na primeren način rešili gospodarska in družbena neravnovesja v svetu dela in da bi ponovno vzpostavili pravično

hierarhijo vrednot, med katerimi je na prvem mestu dostojanstvo prav vsakega delavca in delavke.

Tudi tokrat je papež poudaril, da ne smemo zanemarjati in pozabljati ljudi, ki zaradi pomanjkanja dela in materialnih sredstev živijo na robu preživetja, v taki revščini, ki žali njihovo dostojanstvo. "Pravično je treba razdeliti možnosti in vire, da biva ljudstva lahko napredovala v razvoju in miru."

Nekateri teologi so danes mnenja, da se je v takem svetu spremenila tudi podoba religij in verstev, ki se na novo oživljajo in širijo. Na to odločno vpliva po njihovem mnenju prav globalizacija, za katero je značilno prav iskanje skupnosti in enotnosti. Povečana priložnost komunikacije povečuje namreč možnosti izmenjav, sodelovanja, občestvenosti in dialoga, pravijo, saj gre, konec koncev, za iskanje razsežnosti, ki so tipične za religiozno izkustvo (etika, estetika, upanje, zaupanje, ljubezen).

Sicer pa nove oblike religioznosti spremlja tudi zaskrbljujoč pojav, in sicer bohotenje takih verskih izrazov, ki se pogosto sprevračajo v sekte in fundamentalistična gibanja. Pomnožena "ponudba" religij prinaša na neki način občutek relativizma in moralno zmedo, po drugi strani pa podpihuje celo mržnjo do drugih verstev.

Glavna težnja, ki jo prinašajo t.i. "nove stvarnosti" v svet religij, pa je vsekakor širjenje zanimanja za verska vprašanja.

Danijel Devetak

Škofijska gimnazija Vipava: uspešno in solidarno ob koncu šolskega leta

Vztrajni v učenju in vzgoji

Na Škofijski gimnaziji Vipava (ŠGV) so ob zaključku šolskega leta pripravili svečan spomin na vse, kar je najbolj zaznamovalo njihova skupna prizadevanja v šoli in v domu. Najbolj uspešni učenci so prejeli priznanja in mnogi med njimi izraze hvaležnosti za pomoč sošolcem in v Centru za usposabljanje invalidnih otrok.

Tudi letošnje šolsko leto so na tej gimnaziji zelo zadovoljni z uspehom in uspehom maturantov, ki so v tem trenutku uspešni 93%, vendar je pričakovati, da se bo to stanje še izboljšalo, ko jih bo nekaj opravilo še popravne izpite. Ravnatelj Vladimir Anžel pa je povedal, da opažajo, da bo treba z učenci novih letnikov, ki prihajajo iz osemletke in seveda družin, vlagati vsako leto več naporov in strokovnega znanja, da jih bodo vse bolj spodbujali k nivoju tukajšnje vzgoje.

Na dan svečanega slovesa od šolskega leta, ki so ga pripravili v gimnazijski telovadnici, so si predstavniki vseh razredov v vedrem razpoloženju podajali mikrofoni in v slovesnem in šaljivem raz-

položenju spregovorili o dogodkih, ki so posebej zaznamovali šolske ure ali bivanje v domu. Tako niso mogli mimo uvajanja nove metode ocenjevanja, zanimivih izkušenj dvomesečnega obiska vrstnika iz Avstralije, udeležbe na koncertih, ekskurzijah, čistilne akcije okoli šole itd.; nastopili so njihovi glasbeniki, pevski zbor, itd.

Priznanja sta podeljevala pomožni škof Koprške škofije Jurij Bizjak in ravnatelj ŠGV Vladimir Anžel. Pomožni škof je povzel besede Pridigarja: 'Je čas dela - čas počitka, je čas setve in čas žetve.' "Dragi dijaki, bili ste podobni sejalcu, ki ga opisuje psalmist: 'Kdor seje v solzah, žanje v veseljem petju. Odhajajoč odhaja z jokom, ko nosi seme za sejanje; prihajajoč prihaja z vriskanjem, ko nosi svoje snope' (Ps 126). Bili ste podobni sejalcu, ki je bil lačen in izčrpan in bi zrnje rad pojedel, pa je premagal svoje poželenje, vrgel seme v zemljo in ga zasejal. Tako ste vi med šolskim letom vrgli v zemljo marsikakšno svojo željo in veselje, odklonili veliko mikavnih vabil in vztrajali pri

svojem delu in svojem naporu. In zdaj vam srce poskakuje od veselja, ko žanjete sadike svojega dela in svojega truda. Tako ste ob svojem vsakdanjem delu izkusili tudi resničnost evangeljske obljube: 'Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umre, ostane samo; če pa umre, obrodi obilo sadu' (Jn 12,24). Prav tako ste ob svojem vsakdanjem delu izkusili tudi resničnost evangeljske obljube: 'Vsak, kdor prosi, prejme, in kdor išče, najde, in kdor trka, se mu bo odprlo' (Mt 7,8). Dobro, potlačeno, potreseno in zvrhano mero so vam dali v naročje' (Lk 6,38) in zdaj odhajate s polnimi vrečami zrnja na oddih in počitnice. Držite se spodbude kralja Salomona, svetopisemskega Pridigarja: 'Veseli se mladosti, v svoji mladosti, tvoje srce naj te osrečuje v tvojih mladih dneh. Hodi po poteh svojega srca, za pogledi svojih oči. Vodi pa, da te za vse to Bog pripelje pred sodbo!' (Prd 11,9). Vsem dijakom in staršem, profesorjem in vzgojiteljem, želim na dopustu veliko sonca in same sončne dni! Bog vas živi!"

Poleg priznanj za odličen uspeh v šolskih in dopolnilnih dejavnostih pa je šoli in posameznim dijakom izrekel Tomaž Torkar, ravnatelj vipavskega centra za usposabljanje invalidnih otrok. Samo v pravkar končanem šolskem letu so dijaki ŠGV opravili 1.270 prostovoljnih ur. Na najrazličnejše načine (po navodilih vzgojiteljev) so tem otrokom pomagali v svojem prostem času. Ravnatelj centra se je šoli in dijakom zahvalil, ker "že osmo leto prihajate v našo hišo kot prostovoljci. V prvem letu vas je bilo pet. V letošnjem že 63. največ ur so opravili dijaki prostovoljci iz prvega A razreda - 305 ur. Dragi dijaki, opravili ste veliko in pomembno delo. Zato je

prav, da se vam skromno oddolžimo z majico in potrdilom o opravljenem delu. Za vsa štiri leta prostovoljnega dela se posebej zahvaljujem Vinku Mežnarju in Alenki Volk. Ostali ste nam v neizbrisnem spominu in upam, da bodo tudi razredi naših otrok ostali v vašem kot leto dobre življenjske izkušnje. Verjamem tudi v to, kar piše na majici, da smo z našim obnašanjem še enkrat pokazali, kaj je prava vrednost, zato, da bi bilo čim manj ljudi, ki poznajo vse cene, a nobene vrednosti. Obstajajo stvari, ki nimajo cene - samo vrednost. Bog lonaj!"

Za uspeh te gimnazije in šolski uspeh minulega leta pa se je ravnatelj posebej zahvalil duhovnemu vodji Ivanu Al-

brehu in rektorju Vinku Lapajnu, ki odhajata in sta vsejala v to šolo, v njen strokovni in duhovni razvoj neprecenljivo bogastvo: izjemen trud, znanje, življenjske izkušnje in molitev za vse to, kar potrebuje slovenska Cerkev, mi vsi za slovensko državo, mladino, to šolo, da bo še naprej opravljala svoje poslanstvo.

Pomožni škof Jurij Bizjak pa je po preroku Danijelu o pravičnih in odpev pri molitvah v čast svetim pastirjem povedal: "Učitelji cerkve bodo blesteli kakor sijaj neba in tisti, ki so mnoge poučili v pravičnosti, so kakor zvezde za vso večnost" (Dan 12,3). Psalmist o egiptovskem Jožefu: 'Postavil ga je za gospodarja svoji hiši, za vladarja vsej svoji posesti' (Ps 105,21). 'Vzgojitelju Bog ne povrne po njegovih sadovih, temveč po njegovih željah.' Zahvaljujem se za zvesto in požrtvovalno dosedanje delo in želim obilo Božjega blagoslova v novi službi, ki jo sprejema. Zgodba o pridnem čevljarju in rabinu: 'Dokler svetilka gori, je mogoče popravljati'."

Miran Mihelič

V galeriji Luigi Spazzapan v Gradišču

Veno Pilon - Državljan Evrope

V galeriji sodobne umetnosti Luigi Spazzapan v Gradišču pri Gorici so v soboto, 28. junija, odprli razstavo Veno Pilon - Državljan Evrope. Razstava Pilonovih del v Gradišču obsega predvsem dela Vena Piona iz dvajsetih let minulega stoletja, likovna dela, ki jih je ustvarjal na Goriškem, kjer se je veliko družil z drugim velikim goriškim slikarjem Lojzeto Spazzapanom in to tik pred odhodom v Pariz.

Razstava Pilonovih del v Gradišču je sad odličnega sodelovanja, ki ga ima galerija Spazzapan s Pi-

sedaj še nerazstavljenih akvarelov, skic, risb in pripravljalnih študij za kasnejša olja na platno, ki so jih posodili za razstavo v Gradišču zasebni italijanski in slovenski zbiralci. To seveda daje razstavi poseben čar, saj je to druga pomembnejša Pilonova razstava na Goriškem; prvo, zelo obširno in tudi takrat z do tedaj še v javnosti nerazstavljenimi deli velikega ajdovskega umetnika je pred leti organiziral Kulturni center Lojze Bratuž, prav tako s sodelovanjem pretežno slovenskih ljubiteljev Pilonove umetnosti. Razstava v centru Bratuž je bila tudi prva večja razstava Vena Piona pri nas po drugi svetovni vojni in je za marsikoga pomenila pravo odkritje. Poznejša imenitno pripravljena razstava likovnega opusa v Moderni galeriji pa je Piona postavila v sam vrh slovenske likovne umetnosti, kamor nedvomno sodi, saj je ta ekspresionistični slikar s svojim delom postavil tiste mejnike, ki še danes pomenijo trajno vrednost.

Razstavo so najprej predstavili v prostorih goriške pokrajinske uprave na tiskovni konferenci, kjer je o Venu Pilonu in razstavi v galeriji Spazzapan spregovorila kurtorka razstave Franca Marri, ki je poudarila predvsem dejstvo, da je

Veno Pilon veliko sodeloval in se družil z Lojzeto Spazzapanom, drugim velikim goriškim slikarjem,

Portret Štefke Spazzapan

po katerem nosi galerija v Gradišču ime. Izpostavila pa je tudi, da je razstava sad sodelovanja s Pilonovo galerijo iz Ajdovščine, ki jo vodi dr. Irene Mislej, ki bo v katalog razstave prispevala študijo o do sedaj še nepoznatih Pilonovih likovnih delih. Poleg Mislejeve sta kritične in zgodovinske zapise o Venu Pilonu, njegovi umetnosti in času v ka-

talog Pilonove razstave prispevala še Franca Marri in Enrico Crispolti, ki je slovenskega umetnika uvrstil ob bok evropskim, kar je predvsem za italijansko javnost gotovo odkritje. To pa je tudi največji pomen razstave v Gradišču, česar se je zavedela tudi dr. Mislej, ki je prav to poudarila na samem odprtju.

Razstava javnosti in tudi nekaterim poznavalcem Pilonovega umetniškega dela v galeriji Spazzapan bo na ogled do konca septembra letos, kar pomeni, da si jo bo lahko čez poletje ogledalo veliko ljudi, in samo upamo lahko, da bo med njimi večina italijanskih ljubiteljev umetnosti, ki bodo tako lahko odkrili ali pa na novo ovrednotili Piona ter seveda tudi delež slovenskih umetnikov kot skupno kulturno izročilo Goriške.

Razstava skuša v današnjem času, kolikor se najbolje, da rekonstruirati slovito razstavo iz leta 1924 v Gorici, ki jo je takrat organiziral italijanski kritik Antonio Morassi in je na njej predstavil tako Vena Piona kot tudi Lojzeta Spazzapana. Seveda se danes tega ne more narediti dosledno, nekatera dela je odnesel čas, druga je sam umetnik uničil, spet tretja so nedosegljiva.

Lepo pa je, kot je na predstavitvi razstave povedala dr. Irene Mislej, da sta se prijatelja Veno Pilon in Lojze Spazzapan po dolgih letih spet srečala na istem mestu.

Jurij Paljki

Slikar, grafik in fotograf Veno Pilon se je rodil leta 1896 v Ajdovščini, kjer je imel njegov oče, ki je bil fur-

lanskega rodu, pekarno. Po maturi na realni v Gorici se je I. svetovne vojne udeležil kot avstrijski vojak. Preživel je ujetništvo v Rusiji, leta 1919 pa je bil slovenski vojak na Koroškem. Študiral je v Pragi, Firencah in na Dunaju. Od leta 1919 je razstavljal na Slovenskem, v Jugoslaviji, Italiji in drugod. Leta 1924 je imel odmevno razstavo v Gorici v okviru Morassijeve prireditve Prima Esposizione, na kateri se je predstavilo več slovenskih slikarjev, med njimi tudi Lojze Spazzapan. Bil je član Kluba mladih. Leta 1926 je obiskal Pariz, kjer se je čez tri leta za stalno nastanil. Sredi 30-ih let se je ob opuščenju slikarstva začel intenzivno ukvarjati s fotografijo. Po ženini smrti se je vrnil v Ajdovščino, kjer je umrl leta 1970. Veno Pilon je gotovo eden najpomembnejših slovenskih likovnih ustvarjalcev, po svojem prispevku k ekspresionizmu in novi stvarnosti pa sodi v sam vrh evropske likovne umetnosti.

6

ČETRTEK,
10. JULIJA
2003

Portret Božidarja Jaka

lonovo galerijo iz Ajdovščine in z Moderno galerijo iz Ljubljane, v kateri je bila pred dvema letoma izjemno dobro in popolno pripravljena antološka razstava Pilonovih del, gotovo najpopolnejša doslej.

Na razstavi Veno Pilon - Državljan Evrope je poleg poznanih slik Vena Piona, pretežno v tehniki olje na platno, na ogled tudi dvajset do

5. Zamejski festival amaterskih dramskih skupin

Gledališki maraton se je iztekel

FOTO KROMA

Pod jasnim večernim nebom so se v nedeljo, 6. t. m., ob udeležbi ogromne množice gledalcev izpeli gledališki dnevi, ki so z različnimi žanrskimi, režijskimi in igalskimi ustvarjalnimi vsebinami in oblikovanji dali svojski pečat 5. Zamejskemu festivalu amaterskih dramskih skupin, ki je tudi v jubilejni izvedbi potekal na odrih na velikem mavhinskem trgu in na dvorišču nekdanje OŠ J. Murna pod prostornim šotorom. Slovesnost ob podeljevanju nagrad je s pesmijo in z živahnostjo pristrčnostjo uvedel in prepletel s humornimi utrinki med glasbenimi točkami znani pevec in voditelj Boris Kopitar. Na odru so se poleg vseprisotne Darie Gherlani, napovedovalke in povezovalke festivala, tajnice društva ŠKD Cerovlje-Mavhinje, prireditelja festivala, zvrstili predstavniki Slovenske prosvete iz Trsta, Marij Maver, deželnega vodstva ZSKD, Nives Košuta, Primorskega dnevnika, Ace Mermolja, in SSG, Marjan Kravos. V svojih kratkih posegih so izrekli toplo zahvalo in pohvalo podjetnemu društvu

za to velikopotezno pobudo, ki ima dragocen kulturni pomen, pa tudi vsem nastopajočim, ki z veseljem in požrtvovalnostjo posvečajo svoje moči gledališkemu snovanju.

Med 27 sodelujočimi predstavami in približno 300 igralci komisija (dramaturginja Samanta Kobal, nekdanji ravnatelj slovenskega programskega odseka deželnega sedeža RAI Igor Tuta in podpisana) ni imela najlažjega dela za porazdelitev dvajsetih nagrad, predvidenih v pravilniku festivala, namenjenih dvema kategorijama predstav, mladinski in odrasli. Nekatere so se zaradi zelo dobre interpretacije igralcev takoj izrisale, za druge pa je bila izbira težja. Vsekakor je bila vsaka pretehtana in prediskutirana. Nagrajenci so seveda zadovoljni, saj so se njihov napor, trud in prizadevnost vidno obrestovali. Tisti, ki pa so ostali praznih rok, naj ne kujejo v sebi grenkobe, kajti vsi nastopajoči so zmagovalci že zaradi svojega veselja do gledališke ustvarjalnosti, zavzetosti in zagnanosti, ki so jih vložili v naštudirana dela.

Mavhinski festival je pač tekmovalni, zato morajo nekateri zmagati; če bi tak ne bil, bi se vsak veselil že tega, da na njem lahko nastopa. Izredno spodbudno je dejstvo, da se poleg poznanih igralcev veliko mladine navdušuje za odrske deske, zato bo gotovo Talija še dolgo oplajala kulturno dejavnost v zamejstvu. Na festivalu se je izkazalo, da se nekatere skupine resno lotevajo zahtevnejših dramskih tekstov in so miselno odprte do neobičajnih odrskih izpovedi, ki se krepko oddaljujejo od tradicionalnih veseloiger, ki ponujajo cenen smeh. Le-te pa še zmeraj navdušujejo mnogo gledalcev, kar se je izkazalo prav na festivalu. Nagrado občinstva je namreč prejela narečna igra s kar plehko vsebino K'ku u par urh se ti lhko ubrne svjt Dramske skupine SKD Slavec, v priredbi in režiji Ingrid Werk.

Komisija je razpoložljive nagrade tako porazdelila:

Mladinska kategorija: najboljša izvedba: Dramska skupina PD Slovenec Boršt - Anton Pomperdon in vsi Pomperdoni; najboljša režija: Vesna Tomsic - Kraljevi smetanovi kolački, Gledališki Ciciklub Sovodnje ob Soči; najboljša moška vloga: Matija Kralj - Kasper v igri Razbojniki iz Kardemomme, Otroška skupina SDD Jaka Štoka Prosek-Kontovel; najboljša ženska glavna vloga: Jana Guštin - coprnica v igri Janko, Metka in Pepek, OŠ A. Gradnik Repentabor KD Kraški dom; najboljša moška stranska vloga: Marko Križmančič - gostilničar Plahta v igri Anton Pomperdon in vsi Pomperdoni; najboljša stranska ženska vloga: Kim Furlan - Micka v

igri SOS za Veroniko, Mali Telego Radijski oder-Slovenska prosveta; najlepša scena: Gledališki Ciciklub KD Sovodnje ob Soči v igri Kraljevi smetanovi kolački; najboljši kostumi: Breda Bertalanč v igri Salon Expon, Gledališki Ciciklub Sovodnje ob Soči; najboljša glasba: Miran Košuta, songi v igri Razbojniki iz Kardemomme; najboljši izvirni dramski tekst: Lučka Susič SOS za Veroniko.

Kategorija odraslih: najboljša izvedba: Mladinska skupina SDD Jaka Štoka Prosek-Kontovel, Zaljubljenca v podzemeljski železnici; najboljša režija: Emil Aberšek - drama Kaplan Martin Čedermac, Dramski odsek PD Štandrež; najboljša moška vloga: Božidar Tabaj - Kaplan Martin Čedermac v istoimenskem delu; najboljša ženska vloga: Tatjana Turko - Markolfa v istoimenski igri; najboljša stranska moška vloga: Laci Nemeš - gost v igri Pismo iz Merike, Gledališka družina Nindrik-Indrik Slovensko Porabje na Madžarskem; najboljša stranska ženska vloga: Anna Iussa - Dikla v komediji Zdreu bunik, Beniško gledališče; najlepša scena: Andrea Pahor v igri Obtoženi volk, Dramska skupina KD Sovodnje ob Soči; najlepši kostumi: Magda Tavčar v igri Markolfa, Dramski odsek KD F. Prešeren - Boljunec; najlepša glasba: Aljoša Saksida, songi v igri Duh po cekinih, Slovenski oder; najboljši tekst: Nadja Švara Pokvarjeno dvigalo.

Člani komisije so podelili še štiri priznanja: štmavskim otrokom za izvirne lutke v igri Tinko Polovinko (Mladinska kategorija); Ivani Ban za koreografijo v igri Cesarjeva nova oblačila, Tini Sossi in Meliti Malalan za prizadevno delo v igri Mucica Copatarica; Marjani Golemac za vlogo Francois Pignona v igri Večerja bedakov (Kategorija odraslih).

Iva Koršič

NAPOVEDNIK

RADIO SPAZIO 103, SLOVENSKE ODDAJE (OD 11.7. DO 17.7.2003)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9, 90.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz). Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, razen ob nedeljah, od 20. do 21. ure. Spored:

- **Petek, 11. julija** (v studiu Danilo Čotar): - Oddaja v spomin na sodelavko Anko Černic.

- **Sobota, 12. julija** (v studiu Andrej Baucon): Poletne melodije iz disko-teke 103.

- **Ponedeljek, 14. julija** (v studiu Andrej Baucon): Glasbeni lističi z Andrejem: zanimivosti in informacije.

- **Torek, 15. julija** (v studiu Matjaž Pintar): - Ali veste, da ... glasbena oddaja z Matjažem.

- **Sreda, 16. julija** (v studiu Danilo Čotar): - Pogled v dušo in svet: Stržek. - Izbor melodij.

- **Četrtek, 17. julija** (v studiu Niko Klanjšček).... - Zvočni zapis. - Glasba iz studia 2.

Izidi natečaja Pesem pred odprtimi vrati

Na natečaju Pesem pred odprtimi vrati, ki ga je razpisala revija Primorska srečanja, je prvo nagrado prejela Marta Pavlovič za pesem Zapuščena hiša, drugo nagrado Valentin Cundrič za Pesem pred odprtimi vrati, tretjo nagrado pa si delita Janez Ramoveš za pesmi Iz staroselskega ciklusa ter Svetlana Plesničar za pesem brez naslova. Strokovna žirija Marko Kravos, Ines Cergol Bavčar in Jože Štucin je za objavo v reviji izbrala še pesmi M. Žlofa, M. Lazar, V. Strle, E. Saračevića, M. Pavlin Ozebek, D. Leskovarja in A. Lutmana.

Mednarodni festival sakralne glasbe v mestu
Varazze v Liguriji

Lep uspeh ženskega pevskega zbora Andreja Vavkna iz Cerkelj

V soboto, 21. junija, je v okviru omenjenega festivala nastopil slovenski ženski pevski zbor Andreja Vavkna iz Cerkelj na Gorenjskem. Koncert je bil v baročni cerkvi sv. Ambroža. Zbor je pod vodstvom Damijana Močnika predstavil program slovenskih in tujih skladateljev. Poslušalci so bili izjemno zadovoljni z zborom, ki je pod vodstvom Damijana Močnika predstavil program slovenskih in tujih skladateljev. Zastopani so bili: J. Dalmatin, J. Gallus, G. Rihar, L. Cvek, A. Vavken, F. Kimovec, B. Šček, J. Trošt, E. Adamič, M. Strmcnik in Damijan Močnik. Spored je obsegal še dva moteta z značilno severnoevropsko renesančno polifonijo skladateljev Guillelma Dufaya in Anonymusa, J. Waltherja,

skladbo *Salve Regina* španskega skladatelja Javiera Busta, ki temelji na melosu gregorianskega korala, ter *Kyrie* švedskega skladatelja Huga Hammarströma.

Slovenski zbor je imel odličen uspeh. Številni poslušalci različne narodnosti, saj Varazze je znano turistično mesto, so pevke in dirigenta nagradili v navdušenim in dolгим aplavzom ter zahtevali ponovitve nekaterih skladb, med katerimi odlično Damijana Močnika *Acclamatio*, oziroma uglasbitev vzklila: "Tvojo smrt oznanjamo, Gospod" in "Tvoje je kraljestvo".

Koncert je priredilo italijansko društvo Associazione musicale classica v sodelovanju s Koncertno pobudo / Rojan.

Humbert Mamolo

Za poživitev našega teatra

Društvo Slovensko gledališče

V petek, 27. junija, se je v Kulturnem domu v Trstu sestal novi upravni svet Društva Slovensko gledališče. Svet je najprej izvolil novi izvršni odbor, ki ga sestavljajo Igor Tuta (predsednik), Marij Maver (podpredsednik) in oba predsednika krovnih organizacij Rudi Pavšič in Sergij Pahor. Člani novega izvršnega odbora so po statutu tudi člani Sveta Slovenskega stalnega gledališča.

V drugem delu sestanka se je razvila obsirna razprava o delovnem programu društva do naslednjega običnega zbora, ki bo v začetku prihodnjega leta, zato da se uskladi delovanje društva z delovanjem upravnih organov SSG. V tem obdobju bo novi odbor moral najprej urediti vprašanje članstva, bodisi kar zadeva dosedanje člane kot tudi možnost vpisa novih članov.

Glede SSG pa bo društvo moralo izdelati podroben načrt za sanacijo finančnega stanja, za uravnoteženo kulturno politiko našega gledališča, za povečanje števila abonementov in za bolj uspešne stike s krajevnimi upravami, kot so Dežela, tržaška Pokrajina in Občina, ki imajo tudi svoje predstavnike v svetu našega gledališča. Tretje področje delovanja društva pa bo zadevalo razpravo o upravljanju Kulturnega doma, kjer so nujno potrebne drugačne rešitve. Do sedaj so stroški za upravo doma bremenili poslovanje SSG. Predsednika krovnih organizacij sta potrdila, da bo o tem govor tudi na bližnji Programski konferenci, gotovo pa bo treba glede tega vprašanja razširiti pogovor tudi na javne uprave in na politične stranke.

Igor Tuta, predsednik

Novo pri založbi Mladika

Pisma Biagia Marina Jelki Lokar

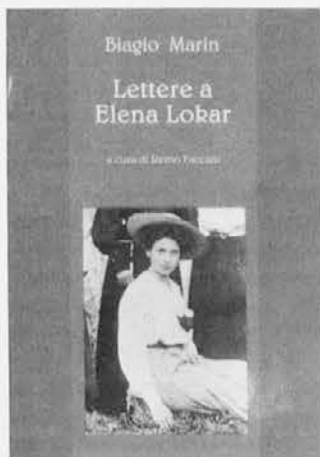
Pri tržaški založbi Mladika je pred kratim izšla knjiga, ki vsebuje pisma znanega italijanskega pesnika, doma iz Gradeža, Biagia Marina Jelki (Eleni) Lokar. Knjigo, ki je napisana v italijanščini, so predstavili 1. julija v Gradežu v okviru kulturnih srečanj, ki jih je od 30. junija do 5. julija priredil tamkajšnji študijski center Biagio Marin. Ob tej priložnosti sta spregovorila tudi profesor na videmski univerzi, rusist Remo Faccani, ki je uredil knjigo, ter Jelkina sinova, prof.

Aleš in dr. Vanja Lokar. Remo Faccani in Aleš Lokar sta tudi prispevala uvodna esejja k publikaciji.

Knjiga nosi naslov *Lettere a Elena Lokar (Pisma Jelki Lokar)* in poleg uvodnih esejev in krajšega Marinavega življenjepisa vsebuje 38 pisem, ki jih je Biagio Marin od leta 1963 do 1977 pisal Jelki Lokar (nekaj tudi njeni materi Bianci). Objavljeno je tudi pismo Jelke Lokar Ma-

rinu. Fotokopije izvirnikov je dal na razpolago dr. Vanja Lokar, ki je poleg tega prispeval še fotografsko gradivo. Povod za pisanje teh pisem je Marinu dala smrt, ravno v letu 1963, Jelkine telet Mercedes, Marinove mladostne ljubezni že iz časa pred prvo svetovno vojno, ki pa se je kmalu poročila z avstroogrskim častnikom poljske narodnosti in odšla z njim na Poljsko. Po Faccanijevem mnenju so izpovedi, ki jih Marin podaja v teh svojih pismih, sad nekakšne pesnikove samoanalize, ki je dragocena za nadaljnje spoznavanje njegovega človeškega in umetniškega lika, njegovih idej in tudi njegovega odnosa do Slovencev.

Knjigo sta poleg Faccanija dodatno uredili Ivanka Hergold in Nadia Roncelli, platnico in impaginacijo je oblikoval Matej Susič, tiskala pa tiskarna Graphart.

51. STRANI

Pravi mož...

Slovenska politika je svojevrstna. Po zadnjih volitvah so različni časnikarji zapisali, da ni več nobene prave opozicije in da morajo zato to vlogo prevzeti mediji. Ko so se domislili tega svojega poslanstva, so začeli posamezni pisci napadati svoje osebne ali ideološke nasprotnike - brez povezave z dejanskim javnim mnenjem ali z rezultati volitev. Predsednik dr. Drnovšek je to skupino imenoval "glasna manjšina" in dejansko ne gre za veliko število ljudi. Morda deset do dvajset privilegiranih piscev komentarjev levičarske ideološke usmeritve. Da ne pomenijo resne alternative, kažejo rezultati referenduma za EU in NATO. V njih je slovenska zunanja politika dobila najvišjo zaupnico.

Kakšni občutki so vas prevečali, ko ste v Atenah bili v prvi vrsti kot protagonist in obenem v imenu države tudi priča vstopu Slovenije v Evropsko unijo?

Osebnost sem občutil zadovoljstvo in olajšanje, ker je Slovenija uspešno izpolnila neko pomembno zunanjepolitično nalogo, s tem pa se je tudi bistveno izboljšal njen zunanjepolitični položaj. Samo podpisovanje je bilo zelo ceremonialno in polno evropske simbolike. Mislim, da je utrjevanje evropske zavesti, tudi s simboli, zelo pomembno. Slovenci pa imamo v zvezi s tem nasploh nekaj problemov, kar se je pokazalo tudi v nekaterih reakcijah. Obžalujem, da se Slovenci nismo bolj veselili svojega uspeha, na katerega smo lahko resnično ponosni.

Bojazen, ki je prisotna tudi med pripadniki slovenske narodne manjšine v Italiji, da bi Slovenci z vstopom v Evropsko unijo počasi izgubili svoj jezik, je po vaše neupravičena, saj smo mnemu, da bo predvsem od vseh Slovencev odvisno, kako bo z našo materinščino. Se vam ne zdi, da bi se lahko Slovenci iz domovine Slovenije vsaj nekaj naučili od nas, ki v zamejstvu skrbimo za ohranjanje narodnosti in seveda našega jezika?

Slovenski jezik je že sedaj zaradi globalizacije pod vplivom drugih, predvsem angleškega jezika. Skrb za slovenski jezik, ki jo gojite v zamejstvu, bi lahko bila v oporo vsem tistim, ki se trudijo, da bi materin jezik še bolj spoštovali in ga ohranjali. Sicer pa bo slovenski jezik po vstopu RS v EU eden izmed uradnih jezikov EU in bo s tem pridobil na svojem pomenu.

Kot človek, ki se je zgodaj zapisal besedi, veste, da izraza zamejstvo za našo narodno skupnost v Italiji po vstopu Slovenije v Evropsko unijo ne bomo več mogli uporabljati, najbrž niti v simboličnem pomenu. Gospod minister, kaj se bo zgodilo z zamejstvom, kako si vi predstavljate vlogo naše narodne skupnosti v novem evropskem prostoru?

Naša narodna skupnost v zamejstvu je bila vedno vezni člen med matico, ljudmi, ki živijo onstran meje, in državo, v kateri rojaki bivajo. Meje med državami bodo nekako zabrisane, toda države bodo ostale, torej bodo ljudje še vedno živeli v okolju druge kulture, jezikovne in državne skupnosti. Bodo pa s padcem mejnih ovir vsakodnevni stiki z matico veliko tesnejši in bolj pestri ter prepleteni. Slovenscina pa

bo postala eden uradnih jezikov skupnosti, katere članice so tudi Avstrija, Italija in Madžarska.

Pri nas se večkrat govori, da bi Republika Slovenija vseeno morala imeti neko bolj

dodelano, bolj jasno in tudi bolj odločno vizijo za ves slovenski narod. Govorimo o vseh tistih zadevah, ki oblikujejo državotvoren narod, torej o vrednotah, kot so jezik, zavedanje korenin, kulturne dediščine, zgodovine in tako naprej. Kako vi gledate na to?

Slovenska država je mlada. V dvanajstih letih samostojnosti smo dosegli velik napredek in se uspeli priključiti najuspešnejšim državam. Ustvarjanje vizije za nek narod pa je dolgotrajen proces. Vseeno pa je moje prepričanje, da se Slovenci dobro zavedamo svojih korenin, da ohranjamo svoj jezik in kulturo. Mislim, da ne potrebujemo ene same vizije, ampak da potrebujemo več vizij in več vizionarstva pa več javne razprave o tem. Danes pa je tako, da se vsa politika in tudi mediji, ukvarjajo predvsem z dnevnimi interesi, zanima jih predvsem to, kako bi si Slovenci zadali čimveč udarcev samim sebi. Sam sem napisal več študij in člankov o nujnosti večje produktivnosti, ki je velik problem male države. Svet od nas pričakuje, da se bomo izkazali, sicer se bodo nehali zanimati za nas.

Na Goriškem imamo Slovenci neprijeten občutek, in to na obeh straneh državne meje, da se je v ljubljani na goriški prostor kar nekako pozabilo. V mislih imamo predvsem dejstvo, da je Italija v zadnjem desetletju postavila v Gorici -dobesedno na državno mejo -dve univerzi, videmsko in tržaško, iz katerih bo gotovo zrastle v nekaj letih ena sama, goriška. Se vam ne zdi, da bodo prav tako pomembne institucije, kot je univerza, v prihodnje tako braniki italijanstva, slovenstva kot tudi mesto srečevanj med različnimi in je zato škoda, da v tem prostoru tudi slovenska država ni boljše zavarovala svoje etnične meje?

Univerza in z njo povezano znanje nekega naroda je za vsak prostor zelo pomembna institucija, še posebej tam, kjer se stikata dva naroda. Slovenija je z ustanovitvijo Univerze na Primorskem pokazala, da ji ni vseeno, kako se razvija ta pro-

stor. Seveda pa bi se morala kot ustanoviteljica zavezati tej novi organizaciji ne samo moralno, ampak tudi z dolgoročnimi finančnimi viri.

Svoje veselje nad vstopom Slovenije v NATO in Evropsko

unijo ste javno izrazili večkrat, a bi vas vseeno prosili, da za nas in naše bralce še enkrat poveste, zakaj je to izjemno pomembno za vse Slovence?

V kratkem desetletju je Slovenija iz socialistične republike v Jugoslaviji postala ugledna in uspešna država, ki sodeluje z vsem svetom, postaja prizorišče svetovnih dogodkov in vstopa v najpomembnejše mednarodne povezave. Pol leta po razglasitvi samostojnosti smo dosegli mednarodno priznanje, po desetih letih mednarodnega uveljavljanja pa Slovenija vstopa v Evropsko unijo in NATO. Z včlanitvijo v NATO se bosta odgovornost in pomen Slovenije v mednarodnih odnosih okrepila, omogočena pa nam bo tudi aktivnejša vloga v čezatlantskih

odnosih. Kot članica NATA bo Slovenija postala del velike čezatlantske skupnosti držav, ki jih družijo skupne demokratične vrednote in kjer bo lahko v okviru sistema kolektivne varnosti zagotovila svoj temeljni varnostni interes. Seveda članstvo v NATO prinaša tudi odgovornosti in prepričan sem, da je Slovenija v teh desetih samostojnih letih že dokazala, da je odgovorna članica mednarodne skupnosti in pripravljena po svojih močeh prispevati k mednarodnemu miru, varnosti in blaginji.

Ste izjemno delavni, o čemer pričajo tako javni nastopi kot tudi poročila o vaših delovnih potovanjih, srečanjih, sestankih, a tudi kritični zapisi, ne nazadnje zajetne knjige in še kaj bi lahko našli. Kako vam uspeva uskladiti vse obveznosti, kakšne delovne navade imate, kako preživljate prosti čas, če ga seveda sploh kaj imate, skratka, povejte nam kaj o vašem zasebnem življenju!

Prostega časa zadnjih dvanajst let tako rekoč nisem imel, me pa veseli delo, ki ga opravljam. Upam, da mi bo, ko bo čas, uspelo napisati še kakšno knjigo, če bodo knjige Slovence sploh še zanimale. Če jih ne bodo, gotovo ne bodo več dolgo Slovenci.

Za konec pogovora smo prihranili vprašanje, pravzaprav prošnjo, da prek Novega glasa s kratko mislijo nagovorite Slovence, ki živimo v Italiji!

Pripadniki slovenske narodne skupnosti, ki živite v Italiji oziroma v Furlaniji-Juljski krajini, boste seveda še vedno državljani Republike Italije, mi na tej strani pa bomo državljani Republike Slovenije. Prvič v zgodovini pa se bo zgodilo, da bomo oboji državljani Evrope, da bomo pripadali sistemu, ki ga povezujejo enake vrednote. Odstranjene bodo mnoge ovire, ki so nas v preteklosti ločevale, in Slovenci z obeh strani meje bomo živeli v enakem družbenem sistemu. Prepričan sem, da boste v teh novih razmerah skupnega bivanja pomembno prispevali k vsestranskemu razvoju slovenskega naroda na kulturnem, jezikovnem, gospodarskem in tudi na vseh drugih področjih življenja.

7

ČETRTEK,
10. JULIJA
2003

Potrebni 1 / Pobuda Karitas

Zbiranje sredstev za servis prh

Servis prh v ulici Chiadino skoraj nared. Poziv ravnatelj Karitas.

Pred nekaj meseci je bil predstavljen načrt za ureditev servisa prh za revne prebivalce tržaškega mesta. Servis naj bi deloval v ulici Chiadino, v nadstropju pod sprejemno strukturo, poimenovano "La Villa", ki jo zdaj končujejo.

Dejansko je novi servis prh več ali manj v istih prostorih, v katerih so nekoč menili nuditi kosilo revnim prebivalcem tega mestnega predela in mesta nasploh. Prestrukturiranje in prilagoditvena dela v skladu z veljavnimi predpisi so se lahko pričela zaradi pobude zasebnih občanov, ki so z velikodušnostjo nudili konkretno podporo za to, da bi v našem mestu delovala specifična služba v pomoč zagotovo manj srečnemu delu prebivalstva, da bi slednjim dali na razpolago kraj, kjer bi se lahko umivali oz. umivali svoje stvari, ne da bi jih kdo "toleriral" ali gledal nanje zviška, kot se danes pogosto dogaja v edinem kraju, kjer je možna prha oz. umivanje.

Še lepše - in gotovo predstavlja novost za naše mesto - pa je morda dejstvo, da se je za uresničitev tega načrta ponudila vrsta krajevnih obrtnih podjetij (k temu jih je pozval podjetnik, ki je vzel načrt zares k srcu). Slednja so dala bodisi finančni prispevek, ali pa so bila pripravljena brezplačno opraviti določena dela (na primer namestitve električne napeljevalne), ali pa so - vedno brezplačno - dala na razpolago npr. ploščice, kovinske obloge idr.

Še več: mladi gojenci gradbene šole iz Barkovelj so sodelovali ne samo pri rušenju nepotrebnih zidov, ampak so tudi sodelovali pri obnavljanju zidov, pri nameščanju sanitarij idr.

Sedaj se dela končujejo in upamo, da s prihodnjim septembrom (morda pa tudi nekoliko prej) zares začne delovati ta nova pobuda tržaške škofijske Karitas, ki pa bo tudi znamenje karitativnosti tržaških občanov. Dejansko bo ta novi kamen v mozaiku solidarnosti tako razdeljen: tri prhe, vključno s sanitarijami, prostor, kjer bo možno oprati svoje stvari ter jih tudi takoj posušiti, in čakalnica. To ni malo.

Doslej je bilo zbranih približno 30.000 evrov, kar pa ni dovolj, da se zadosti vsem potrebam: nakupu dveh pralnih strojev, sušilne naprave, omare, nekaj stolic itd. Treba je še odpraviti arhitektonske pregrade strukture "La Villa": gre za nov vhod iz ulice Livadi, postavitev male rampe za dostop do dvigala za vozičke ter dvigala za osebe. To je še dodatna solidarnost, ki jo potrebujemo.

Zato mislimo, da velikodušnosti Tržačanov še ni konec. Kdor želi, lahko še pomaga s svojim prispevkom (pa naj bo slednji majhen ali velik), ki ga lahko izroči neposredno na sedežu škofijske Karitas v ul. Cavana 15 (v uradnih dopoldanskih urah), ali pa lahko pokliče na tel. št. 040 3185481, 0403185482 in 335 8143304.

Vsem že vnaprej izreka mo velik "HVALA".

Mario Ravalico

Razsodba upravnih sodnikov

Občina naj izda dvojezične izkaznice ali pa naj utemelji nasprotovanje

Deželni poslanec Igor Dolenc dobil priziv proti tržaški občini, še vedno pa ni znana odločitev Državnega sveta o prizivu SSK proti Scajlolovemu odloku

V sredo, 2. julija, je Deželno upravno sodišče Furlanije-Juljske krajine objavilo svojo razsodbo v zvezi s prizivom novoizvoljenega slovenskega deželnega svetovaleca stranke Levih demokratov Igorja Dolenca, ki je od tržaške občine brezuspešno zahteval dvojezično osebno izkaznico. Priziv je bil za Dolenca uspešen, saj je DUS razsodilo, da mora tržaška občina v roku meseca dni ugoditi njegovi zahtevi ali pa obrazložiti, zakaj ne ugoditi.

Kot so v prejšnjih dneh poročala naša javna občila, je Igor Dolenc, sicer takrat še občinski svetovalec v Trstu, v začetku letošnjega leta od tržaške občinske uprave kar dvakrat zamen zahteval dvojezično izkaznico. Ne samo, da je ni dobil, ampak odgovor, ki ga je prejel od pristojnih uradnikov, je bil, da oni nimajo nobenih pooblastil za reševanje takih prošenj. Zato se je obrnil na DUS, pri čemer se je oprl še zlasti na zaščitni zakon št. 38/2001, pa tudi na druge zakone, ki urejajo odnose med javnimi upravami in občani (konkretno na državna zakona št. 1034 iz leta 1971 in št. 205 iz leta 2000). Upravni sodniki so Dolencu, ki ga je asistiral odvetnik Giovanni Battista Verbari, priznali status državljan, ki je nosilec posebnih interesov, v kolikor je pripadnik slovenske manjšine v Italiji. To je zelo pomembno, obenem pa ne moremo mimo dejstva, da je pred dobrim letom dni (27. junija 2002) vedno DUS F-Jk zavrnilo priziv predstavnikov Slovenske skupnosti proti t.i.

Scajlolovemu odloku, ki je uvedel možnost izbiranja med italijanskimi in dvojezičnimi izkaznicami v občinah Dolina, Devin-Nabrežina, Zgonik in Repentabor, kjer so na podlagi Londonskega sporazuma dotlej izdajali samo dvojezične izkaznice. Upravni sodniki takrat resnici na ljubo sploh niso vsebinsko razpravljali o prizivu kot takem, ampak so slednjega zavrnili z utemeljitvijo (bolje rečeno

izgovorom), da (preprosto rečeno) pripadniki SSK oz. občani sploh nimajo pravice do pritožbe na DUS, ampak da bi se morale kvečjemu pritožiti občine. Skratka, sodišče o izkaznicah v bistvu ni odločalo in se o spornem odloku ni izreklo, ne pritrditelno ne odklonilno. Vsekakor je takoj po razsodbi prefekt poslal v prizadete občine komisarije, ki so začeli izdajati enojezične izkaznice ti-

stim, ki so zanje zaprosili (sicer jih ni bilo veliko). SSK se je nato obrnila na Državni svet (najvišje upravno sodišče v Italiji). Slednji se o Scajlolovem odloku še vedno ni izrekel, je pa zanimivo, kaj in s kakšno utemeljitvijo bo razsodil. Tudi zato, ker bo razsodba hočeš nočeš pokazatelj odnosa do mednarodnih sporazumov, na katerih slo- ni tudi naš zaščitni zakon. (IŽ)

Zgonik / Dva lepa dogodka

Birma in praznovanje sv. Urha v Samatorci

V soboto, 5. julija, je bila sv. birma v Zgoniku. V lepi okrašeni cerkvi sv. Mihaela nadangela je skupina osmih birmancev in birmank s svojimi starši, sorodniki in prijatelji pričakalo goriškega nadškofa Dina De Antonija. Tem sta se pridružila še dva odrasla italijanska birmanca. Nadškof je v homiliji vprašal birmance in navzoče, ali v resnici poznajo Kristusa. Zdi se, da ga poznamo iz katikizma, da vemo, od kod je in poznamo kraje njegovega delovanja. V resnici ga poznamo takrat, ko živimo tako,

kot nas je učil. Starši birmancev so prinesli darove pred oltar in jih izročili nadškofu, birmanci pa so s prošnjami izrazili svoje želje in upanja. Pri vsej slovesnosti je lepo sodeloval domači cerkveni pevski zbor. Na koncu so domači župnik, predstavnik staršev in predstavnik birmancev izrekli zahvalo g. nadškofu. Nato je nadškof še blagoslovil podobo Usmiljenega Jezusa. Naslikal jo je na platno umetnik-slikar Jože Trontelj po izvirniku slike, kot je naročila sv. Faustina Kowalska. Običajno slikanje je skle-

nilo cerkveno slovesnost.

V nedeljo, 6. julija, pa smo praznovali sv. Urha v podružnični cerkvi v Samatorci. Pred mesecem dni smo začeli z obnovo te kraške cerkve. Letos bo obnovljena streha in vse, kar spada zraven, naslednje leto bomo prav tako z deželnim prispevkom obnovili njeno notranjost in zunanost. Cerkev je potrebna obnove, saj več kot petdeset let je ni nihče obnavljal, le nekateri so jo za silo zakrpal, da ni lilo v notranjost. Upajmo, da jo bo prihodnje leto g. nadškof ob svojem pastirskem obisku v tej župniji tudi blagoslovil. Tako bo cerkev sv. Urha v svojem naravnem lepem okolju še bolj zablestela. (JM)

Šesta izvedba Zamejskega rock festivala v Praprotnu

Velika udeležba ob prisotnosti znanih slovenskih rock skupin

4., 5. in 6. julija je potekala šesta izvedba Zamejskega rock festivala tudi s skupinami The Drinkers, Noctifieria in Siddharta

FOTO KROMA

Od petka, 4., do nedelje, 6. julija, je v Praprotnu potekala šesta izvedba Zamejskega rock festivala (po besedah organizatorjev je bil to zadnji festival s privednikom "zamejski" spriču vstopa Slovenije v Evropsko zvezo maja prihodnje leto). V treh večerih (ki so se zavlekli pozno v

noč) je nastopilo preko deset zamejskih skupin in tudi bendov iz Slovenije (npr. The Imbeciles, ki so prihajali iz Ljubljane), posebno pozornost pa je pritegnilo dejstvo, da so organizatorji - Mladi v odkrivanju skupnih poti - povabili na festival tudi tri od najbolj popularnih skupin iz

Slovenije. 4. julija so nastopili The Drinkers, 5. julija Noctifieria, 6. julija pa je veliko množico poslušalcev z obeh strani meje privabila trenutno najbolj popularna slovenska rock skupina Siddharta, ki je v Praprotnu prvič javno nastopila po nekajmesečnem premoru.

Potrebni 2 / Socialno skrbstvo

Parovelova tožba proti tržaškim občinskim upraviteljem

Paolo Parovel toži župana in upravo zaradi zanemarjanja sociale, s čimer so se izognili opravljanju svoje dolžnosti

Znani tržaški publicist Paolo G. Parovel je tožil tržaškega župana Roberta Dipiazo, njegove odbornike in vse občinske svetovalece, ki so kakorkoli pripomogli k sprejetju zadnjega občinskega proračuna zaradi krčenja socialnega skrbstva tudi najbolj potrebnim. Parovel je tožbo vložil že sredi junija, prejšnje sredo, 2. julija, pa jo je tudi javno predstavil na tiskovni konferenci, saj po njegovem prihaja do pritiskov, da bi stvar šla v pozabo.

Stvari, ki jih tržaški publicist in raziskovalni časnikar (kot se sam naziva) očita upraviteljem, so precej resne in hude. V prvi vrsti gre za zlorabljanje položaja s podeljevanjem nižjih sredstev

glede na dejanske zmogljivosti občinske blagajne. Zatem se je uprava po Parovelovem mnenju izneverila svojim dolžnostim podpore najbolj potrebnim, s tem da ni zvišala vsote minimalne mesečne socialne podpore spriču vse bolj naraščajočih življenjskih stroškov, še več, omenjeno vsoto je še znižala od približno 350 na približno 250 evrov. Isto se je zgodilo, pravi Parovel v svoji tožbi, z mesečno podporo za mladoletne, ki ne samo, da se ni zvišala, ampak se je celo znižala od približno 450 na približno 350 evrov. Občinska uprava naj bi tudi načrtno varala upravičence do socialnih podpor, s tem da bi jim skušala dopovedati, da

nimajo pravice do njih. S tem je po Parovelovih besedah nekatere celo privedla do tega, da so začeli razmišljati o samomoru oziroma so se zanj celo odločili. Vsekakor so se občinski upravitelji po njegovem mnenju skušali izogniti jasni dolžnosti, da morajo poskrbeti za najbolj potrebne oziroma za tiste, ki so na robu preživetja, kar je ena od prvenstvenih dolžnosti javnih uprav (pri tem je Parovel poudaril 38. člen italijanske ustave). Ta uprava pa je po njegovih besedah namenila veliko denarja predvsem posttržanskim in tudi nepotrebnim stvarjem, po drugi strani pa je odrekla pomoč revežem, katerih število v Trstu vedno bolj narašča.

Letošnja cirilmetodova nedelja na Vejni v znamenju pomembnega jubileja Štirideset let Apostolstva sv. Cirila in Metoda v Trstu (2)

V nedeljo, 13. julija, bo v svetišču na Vejni tradicionalno cirilmetodovo slavlje, ki bo letos v znamenju 40-letnice Apostolstva sv. Cirila in Metoda v Trstu

MNOŽIČNO VPISOVANJE
IN PRVA BIZANTINSKA
LITURGIJA V RICMANJIH

Vpisovanje v Apostolstvo sv. Cirila in Metoda se je sicer začelo v Trstu, vendar se je nadaljevalo po vseh župnijah in slovenskih skupnostih. Morda pa je levji delež pripisati ravno župnijski skupnosti v Ricmanjih. Bilo pa je tako, da so v tej obrobni župniji načrtovali blagoslovitev glavnega zvona, ki so ga ljudje že dolgo pogrešali. Tako je padla misel, da bi praznovanje kronali z bizantinsko liturgijo, katere so se nekateri starejši ljudje še spominjali. Bil je čudovit dogodek, ki je združil skoraj vso župnijo v skupnost. Tu je bil tudi prvi nastop novoustanovljenega Ekumenskega zbora pod vodstvom dr. Hareja, ki je ravno ob tej priložnosti doživel svoj krst. Razpoloženje je bilo temu primerno. In prvi sadovi so se pokazali, ko se je po maši začelo splošno vpisovanje v Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. Število se je povzpelo na 600 članov in članic. Kar pomeni, da se je približalo številki 754, ki jo je navedel sam Slomšek v svoji Zgodnji Danici za Bratovščino sv. Cirila in Metoda v Trstu v letu 1854.

VELIČASTNA
CIRILMETODOVA PRIREDITEV
V PADRIČAH

Leto 1963 nam je prineslo na Kras še novo presenečenje. Šlo je za množično prireditev v čast slovanskih blagovestnikov. Vse se je odigralo na večjem travniku v Padričah, nedaleč od edine cerkve na Tržaškem, ki je posvečena sv. Cirilu in Metodu. Doživetje je bilo enkratno. Zbralo se je nad 4.000 ljudi. Zdi se, da tržaški Slovenci nismo ne prej ne pozneje zmogli ustvariti nekaj tako velikega in lepega, kakor je bila ta cirilmetodova prireditev na Krasu. Naše ljudstvo je takrat pokazalo vse svoje navdušenje za čestitje slovanskih blagovestnikov. Nekaj podobnega se je ponovilo nekaj let pozneje, ko se je na Repentabru igrala čudovita igra Blagovestnika z Vzhoda, v času ko bi v Sloveniji ali kje drugje na Vzhodu zaman čakali na kako podobno prireditev. Seveda je bil glavni akter padriške prireditve prvi predsednik obnovljenega Apostolstva sv. Cirila in Metoda, dr. Stanko Janežič. Ob strani pa mu je stal prof. Jože Peterlin s svojo mladino. Vse se mi je zdelo kot generalka za prihodnje prireditve na Repentabru.

VZHODNI DOM IN OLTAR
SV. BRATOV NA VEJNI

V mozaiku takratnih dogodkov, ki so naznanjali še druge prireditve, ne smemo pozabiti Vzhodnega doma, ki

je zagledal dan le nekaj mesecev pozneje, vendar že v letu 1964. Tudi takrat je škof Santin podpisal ustanovno listino za to novo ekumensko ustanovo, ki je bolj znanstvenega značaja. Gre za ekumensko knjižnico, kjer so na razpolago tudi revije in listi z ekumensko vsebino. Začeli so se tudi tečaji ruskega in starocerkvenoslovanskega jezika. In seveda vaje že omenjenega Ekumenskega zbora, ki je prav tako nosil ime svetih bratov Cirila in Metoda. Po večini je prepeval pri bizantinskih liturgijah, ki so se vršile v glavnem v Tednu edinosti po naših župnijah in okolici. Vendar so bile take liturgije neredko tudi v italijanskih cerkvah izven Tedna edinosti, da so lahko tudi italijanski verniki doživljali kulturno in duhovno bogastvo krščanskega Vzhoda.

Leto 1963 pa je po svoje pomembno tudi zato, ker so se začele priprave za gradnjo velikega Marijinega svetišča na Vejni. Mnogi naši ljudje na Krasu sicer niso bili zadovoljni s to odločitvijo in morda niso niti danes. Bili smo pač sredi hladne vojne in še ni bilo urejenih razmer med večino in manjšino. Nihče ni mogel videti konca. Razen morda bl. Janeza XXIII., ki je storil že nekaj odločilnih potez, da bi ublažil težke razmere med narodi v Evropi.

V takih neprijetnih svetovnih razmerah smo se znašli duhovniki in verniki, ko so se začela dela za novo svetišče. Izrazili smo željo, da bi vsaj eden od oltarjev v kripti cerkve spominjal na krščanski Vzhod in bil posvečen solunskima bratoma Cirilu in Metodu. Nismo pa uspeli, da bi tudi drugi oltarji nosili ime

svetnikov nekdanje krščanske Evrope na Vzhodu. Časi pač še niso bili dozoreli za Združeno Evropo, kakor jo vidimo danes.

Delo smo zaupali znanemu umetniku Tonetu Kralju, ki je dolge mesece vztrajal, tudi v težki zimi in burji, da je lahko ustvaril svoj prvi oltar v mozaiku. Izdelan je bil rekordno, še preden so bila zaključena dela celotnega svetišča. Vendar je oltar svetih bratov dobil svoj finale, ko smo vanj vstavili relikvije sv. Cirila, ki so se po dolgih letih na nenavaden način našle in se vrstile v baziliko sv. Klemenca v Rimu. Tako smo postali deležni tega blagoslova tudi verniki na Tržaškem, ki se od leta 1966 vsako leto srečujemo na Vejni, da počastimo sveta brata.

Ta dopis in ti spomini iz pred skoraj pol stoletja pa ne bi bili popolni, če ne bi dodali, da so se skoraj hkrati začela še drugačna ekumenska romanja. Člani in članice Apostolstva sv. Cirila in Metoda iz Trsta in Gorice so skupaj prirejali zelo zanimiva ekumenska potovanja na krščanski Vzhod, ki so imela

svoj študijski in kulturni značaj, predvsem pa ekumenski pomen, ker smo ne samo molili in proučevali življenje in delo naših ločenih bratov, ampak tudi obiskovali številne njihove ustanove in se z njimi srečevali v smislu boljšega spoznanja tudi z zgolj človeškega stališča. In če pomislimo, da so ta romanja vztrajala več kot četrto stoletje, lahko razumemo, koliko kulturnega in duhovnega poslanstva smo lahko prejeli, pa tudi posredovali bratom na Vzhodu. Mirno lahko rečemo, da so bila ta ekumenska potovanja prave tribune in celo šole pristnega ekumenizma, ki se je sicer šele porajal med nami v letih po Drugem vatikanskem koncilu.

Na vse te Božje blagoslove bi se radi letos spomnili in se Bogu zahvalili. Iz naše srede so odšli pravi pionirji te ekumenske avanture Slovencev na Primorskem, tako laiki kakor duhovniki. Mnogi so že v večnosti in gledajo na prehojeno pot našega ekumenizma z drugačnimi očmi. Mislim pa, da moramo biti vsi Bogu in ljudem hvaležni, da ta prehojena pot ni bila zaman, ker je domači krajevni Cerkev doprinesla svoj prispevek, morda pa tudi celotni Cerkev pokazala neko pot, ki se začneja v vsej ponižnosti ter iskrenosti ob visokih vzorih solunskih bratov pa tudi Slomška in sv. Leopolda Mandiča, vzornika duhovnega ekumenizma.

Nadškof Franc Perko je tudi eden izmed pionirjev ekumenskega dela na Vzhodu. Saj je bil nadškof v Beogradu v najbolj zapletenih letih zadnjih balkanskih vojn. Je torej od blizu spoznal vso problematiko tudi verskega in cerkvenega življenja na Balkanu. Prav zato smo ga hoteli povabiti letos na Vejno, da se skupaj z njim Bogu zahvalimo za njegovih 50 let duhovniškega življenja in dela in za vse dobro, ki ga je storil Cerkev na Vzhodu, in z njim razmišljamo, kako še naprej služiti Cerkev v njeni ekumenski rasti in odpiranju novim tokovom, ki bodo prej ali slej zajeli tudi današnje rodove.

/ konec
Angel Kosmač

DAROVI

ZA MARIJIN dom pri Sv. Ivanu: ob praznovanju svetega Ivana darujejo razni 55,00 €; Darko Cerkenik 100,00 €.

ZA CERKEV v Bazovici: ob smrti farmacistar dr. Federica Milani darujejo vaščani 140,00 €.

ZA CERKEV na Pesku: ob obletnici smrti pok. mame Milke Bak iz Drage daruje hči Nadja 50,00 €.

ZA OBNOVITEV krstnega kamna v cerkvi v Ricmanjih: starši Mejak ob krstu male Mihaele 200,00 €; stari starši Mejak v isti namen 50,00 €.

ZA CERKEV v Nabrežini: v spomin na Bredo Gruden in Almo Sedmak daruje Tatjana Rojc 50,00 €; Vidušek 50,00; Visentin 20,00; Mihele 10,00; Kenda 10,00; Saksida 20,00; Abram 50,00; Pellegatti 10,00; ob krstu Petre Doglia 100,00; ob krstu E. Verza 70,00; Antek T. 25,00; Lesizza 100,00; Burger 50,00; krojni tečaj 70,00; Ladjica 50,00; Švara 90,00; Gruden 10,00; ob pogrebu Brede Gruden 150,00; Metlikovec 20,00; bolniki 130,00; mladi godbeniki 100,00; Condomini 50,00; Zidarič 20,00; Stepančič 10,00; ob pogrebu Lidije Košuta 70,00; Venier 40,00; Radovič 10,00; Šemec 70,00; Radovič 10,00 €.

ČLANI GLAVNEGA odbora Vincencijeve konference v

Trstu darujejo v spomin na Ludvika Čevdka 100,00 € za potrebne.

NAMESTO CVETJA na grob dobrega sosedu Ludvika Čevdka daruje Ida Klarič 25,00 € za slovenske družine v stiski.

OBVESTILA

NARODNAIN študijska knjižnica je od ponedeljka, 23. junija, do petka, 5. septembra, odprta s poletnim urnikom (od 8. do 16. ure). Zaradi poletnega dopusta bo zaprta od ponedeljka, 28. julija, do petka, 15. avgusta.

DVOJEZIČNA SV. maša ob somaševanju zlatomašnikov sošolcev msgr. Maria Penca in g. Marija Gerdola bo v soboto, 12. julija, ob 18.30 v cerkvi sv. Jakoba v Trstu. Govornika bosta oba zlatomašnika.

V sredo, 2. julija 2003, je na Konservatoriju "G. Tartini" v Trstu uspešno zaključil študij solopetja tenorist

ALEŠ PETAROS

Iskreno mu čestitajo in mu želijo še veliko glasbenih užitkov vsi, ki ga imajo radi.

Čestitkam ob uspešnem študijskem dosežku se pridružujemo tudi vsi pri Novem glasu.

V nedeljo, 13. julija, bo ob 17.30 v gozdu pri Zgornji Branici

SPOMINSKA SVEČANOST

V SPOMIN NA ŠTIRI UBIJE IZ DRUŽINE BRECELJ LETA 1944.

Somaševanje bo v slovenščini vodil goriški nadškof Dino de Antoni. Pel bo mešani zbor iz Sv. Križa na Vipavskem. Vabljeni tudi k družabnosti.

V SLUČAJU SLABEGA VREMENA BO VSE V CERKVI V KODRETHI.

Za žene in dekleta

Dom blagrov vabi na duhovne vaje

Gospe in gospodične, za kat si ne bi privoščile tri dni oddiha v tem prijetnem kraju nad Trstom, sredi gozda, z lepim razgledom na morje? Od ponedeljka, 18., do srede, 20. avgusta, bomo imele v Domu

blagrov (Le Beatitudini) zanimiva duhovna srečanja in razgovore, ki jih bo vodil znani p. Maks Klajnšek. Pojasnila in prijave v večernih urah na telefonske številke 040 43194, 040 299409 in 040 220332.

PRAZNOVANJE CIRILMETODOVE NEDELJE NA VEJNI

NEDELJA, 13. JULIJA

Ob 17.30 somaševanje duhovnikov jubilarcev - bisero-mašnika g. Franca Švare, zlatomašnika g. Marija Gerdola in srebrnomašnika g. Vojka Makuca - z nadškofom v pokoju Francem Perkom. Sodeluje zbor ZCPZ pod vodstvom Edija Raceta.

DOBRODOŠLI SKAVTI IN SKAVTINJE IN NARODNE NOŠE.

PRIJAZNO VABI APOSTOLSTVO SV. CIRILA IN METODA, KI LETOS PRAZNUJE 40 LET OD SVOJE OBNOVITVE NA TRŽAŠKEM.

Škrat št. 03-04

Pred kratkim smo v uredništvu prejeli novo številko revije za vzgojo in izobraževanje Škrat. Tudi tokrat prinaša več zanimivih prispevkov o pristopu do otroka in do vzgoje, o islamu ter o krajevni zgodovini in zanimivostih. Več o tem prihodnjič.

Srečanje Špacapan - SSO

Za plodno sodelovanje in reševanje težav

V Kulturnem centru Bratuž v Gorici je bilo v četrtek, 3. t.m., srečanje na pobudo Sveta slovenskih organizacij

bitev in bo prav ta zgodovinski uspeh dodatno obogatil ves naš prostor, čezmejno sodelovanje itd.

FOTO BUMBACA

z novoizvoljenim deželnim svetovalcem dr. Mirkom Špacapanom.

Pokrajinski predsednik SSO Janez Povše je uvodoma čestital dr. Mirku Špacapanu za uspeh, podčrtal, da Illyjeva zmaga na volitvah pomeni tudi za slovensko narodno skupnost veliko pridol-

Igor Orel, ki je na srečanju predstavljal Slovensko goriško gospodarsko združenje, je izpostavil potrebo po zastopnosti slovenskega gospodarstva v predstavniških organih Trgovinske zbornice.

Dr. Damijan Paulin, predsednik Zveze slovenske katoliške prosvete in Zadruga

Goriška Mohorjeva, je izpostavil potrebo, da se v najkrajšem času doseže, da se glede vključitve Trsta v izvajanje zaščitnega zakona za našo manjšino izrečejo občinski svetovalci v Trstu. Prav tako je tudi spregovoril o potrebi po prevzemu s strani Dežele goriškega Trgovskega doma in tržaškega Narodnega doma, ki bi ju potem Dežela dala v uporabo slovenskim organizacijam. Dr. Paulin je dr. Špacapana opozoril tudi na velike zamude pri izplačevanju finančnih sredstev za našo manjšino s strani Dežele, in to predvsem za tisk.

Ravnatelj SCGV Emil Komel prof. Silvan Kerševan je analiziral stanje glasbenega šolstva v zamejstvu in predlagal, da bi poleg reševanja študija glasbe na konservatoriju posvetili več pozornosti in našli ustrezne sistemske rešitve za glasbeno vzgojo in glasbene šole na nižjih ravneh.

Na srečanju je bil govor tudi o športu, saj so predstavniki SZ Olympia in Soča izpostavili vprašanja športne organiziranosti pri nas.

Koncert sakralne glasbe pri sv. Ivanu

Z Bachom do nebeških višav

FOTO BUMBACA

Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel je 26. junija sklenil letošnjo sezono s koncertom sakralne glasbe v cerkvi sv. Ivana v Gorici. Bogata bera nastopov in mnogih drugih dejavnosti je plod zavzetega dela vseh akterjev te kulturne ustanove, največ zaslug za uspešno izpeljavo zadanih nalog pa ima zagotovo ravnatelj Silvan Kerševan.

Tokratni nastop je bil "dvo-delen". Najprej smo v cerkvi prisluhnili nastopu organizacije Elise Buosi, trobentača Francesca Ivoneja, flautistke Marte Lombardi, čembalistke Cristine Luisa in violončelista Alaksandra Sluge. Odlična glasba, predvsem skladbe J. S. Bacha, je cerkevno ladjo napolnila z duhovnimi elementi baroka, s poglobljenim in organsko polnim zvenom Bachove religioznosti, ki visoko presega "običajno" vernost in se vzpenja v neslutene višave čiste glasbe.

Tako rekoč do kozmičnih razsežnosti abstraktnega in onstranskega. Kdor se zna vživeti v Bacha, potuje visoko in daleč. Mladi solisti so vsekakor odlično izpolnili svoje poslanstvo, pravo presenečenje in razodetje pa so nam pripravili pevci (oktet) vokalne skupine Musicum, ki deluje štiri leta. V skupini pojejo bivši gojenci SCGV Emil Komel Matija Faganel, Bogdan Podveršič, Kristian De Comelli, Peter Gus, David Bandelli, Bernard Hrovatin, Marko Gus in Rok Bernetič, njihov umetniški vodja pa je znani zborovodja Matjaž Šček. Čeprav so svoje glasbene sile združili šele pred štirimi leti, so do danes razvili umetniško suveren slog podajanja, izčistili glasovni ambitus in se približali vrhunsko ubrani izvedbi dokaj zahtevnih del. Trikrat je namreč zazvenela Jubilate Deo. Najprej Orlando di Lasso, nato Merulijeva in na koncu še mladega skladatelja Quaggiata. Res, odlično in v vseh ozirih umetniško prentanjeno. Ta "uradni" del koncerta so oblikovali profesorji Boris Štakul, Matej Špacapan in Fabio Devetak.

V drugem delu, sicer nekoliko manj "zapetem" in oficialnem, smo se na travniku za cerkvijo pridružili družabnemu srečanju, ki ga je zvočno popestril Solski pihalni orkester. Le-ta je nastal v letošnjem šolskem letu, vodi pa ga Matej Špacapan. Vedrejši toni, tudi plesni ritmi, resnih poslušalcev sicer še niso pripravili do plesa, a zakuska je bila vsekakor sproščena in radoživa.

Prav po zaslugi mladih glasbenikov se je med ljudmi naselila optimistična vedrina, ki obeta ustvarjalno sožitje med glasbeniki in poslušalci tudi v prihodnji sezoni.

Jože Štucin

Še zadnji izidi državnih izpitov

Pretekli teden so v slovenskem centru prišli na vrsto za ustni del državnega izpita še zadnji kandidati.

Svoje šolanje na državnem industrijskem in tehničnem zavodu J. Vega je srečno zaključilo devet dijakov. Naslov industrijskega izvedenca in tehničnega vodje - smer informatika so dosegli Rok Boltar (76/100), David Corva (67), Tadej Devetak (78), Alex Francescotto (72),

Denis Galliussi (75), Luka Klanjscek (71), Danjel Nanut (61), Danijel Primožic (88) in Martin Roner (80).

Na zavodu I. Cankar pa so diplomo tehnika v upravi podjetja dosegli Martin Clain-scech (72/100), Maja Jarc (73), Ivana Leghissa (65), Andrej Lukeš (68), Mitja Pintar (84), Maida Sibelja (85) in Eva Toros (72).

Vsem kandidatom voščimo vso srečo v poklicu ali pri izbiri nadaljnje študijske poti. (HD)

Gorica - Nova Gorica - Nova Evropa

Gorica-Nova Gorica, da Evropa, ki združuje je bil naslov delovnega seminarja sindikalistov iz naše dežele, bližnje Slovenije in avstrijske Koroške, ki ga je državni sindikat CISL priredil v torek, 8. t.m., v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici.

Delovnega seminarja sta se udeležila tudi generalni sekretar CISL Savino Pezzotta in tajnik ZSSS Dušan Semolič.

V cerkvi sv. Ivana v Gorici

Zlata poroka Marice in Antona Podveršiča

Minulo nedeljo, 29. t. m., je bila v cerkvi sv. Ivana, v kateri ima sedež Slovensko pastoralno središče v Gorici, občutena slovesnost. Sorodniki, prijatelji in verniki, ki se udeležujejo mašne daritve ob deseti uri, so se strnili okrog Marice in Antona Podveršiča ob njuni zlati poroki, pri kateri so somaševali g. župnik Cvetko Žbogar, p. Mirko Pelicon in g. Andrej Ojstrež, kaplan v Ložu pri Starem Trgu pri Cerknici. G. Žbogar je med pridigo poudaril zgledno krščansko življenje zakoncev in njihovo velikodušno srce za potrebe cerkve.

Zlatoporočnica sta področje poroko izpred petdesetih let. Takrat sta si kot mlada dekle in fant obljubila večno zvestobo v nevestini domači vasi, na Jazbinah (27. 6. 1953), v kleti "pri Carolovih", ki so jo uporabljali za cerkvene obrede, saj današnje cerkvice takrat še ni bilo. Poročil ju je g. Albin Martinčič, velik poznavalec cerkvenih zvonov. Pol stoletja skupnega življenja se v današnjih časih, ko poro-

ke kopnijo kot sneg spomladi, le poredko slavi, zato sta se slavljence želela Bogu zahvaliti, da jima je stal ob strani na skupni življenjski poti, ki ni bila samo z rožicami posuta. Kot brhko dekle, vneta cerkvena pevka, in postaven mladenič, čigar oče je bil Hermenegild Podveršič, dolgoletni števerjanski župan, sta se spoznala pri delu med brajdami. Po poroki sta se nastanila v Gorici v ulici Brigata Pavia, kjer je ženinov oče kupil gostilno skupaj s sinovoma. Nevesta je bila izkušena natakara, več let je namreč pomagala stricu v gostilni "pri Škočaju" na Placuti, zato je rada poprijela za to delo. Dvanajst let sta skupaj s svakom oz. bratom Francem upravljala gostišče "pri Špacapanu". Da bi čimprej plačali dolgove nakupa obraza, je Anton dve leti od zore do mraka trdo delal v ločniški opekarni. Ko je gostilniško delo lepo steklo, so ju družinski zapletljaji in nemila usoda odtrgala od že utečenega dela. Znova sta si zavihala rokave, se preselila na Solkansko

polje in si tam uredila nov dom s trdim delom v briških vinogradih. Ob domači hiši sta imela trideset let osmico, ki je bila poznana po vsej Goriški in kjer so se prav radi zbirali gostje zaradi dobre hrane in kapljice ter prijaznosti in postrežljivosti gospodarjev, katera sta se pridružila še hči Darja in sin Jadran.

Sedaj ko se ne ukvarjata več s kmetijstvom, se gospa Marica rada suče okrog loncev, je namreč izvrstna kuharica, gospod Anton pa je ves zatopljen v mizarstvo-rezbarsko delo, v katerem je postal pravi mojster.

V NG smo že večkrat pisali o njem kot o odličnem umetniku samouku, ki dobro poz-

na vse vrste lesa in mu rezbarsko orodje kar igra v rokah.

Člani Slovenskega pastoralnega središča so zlatoporočencema poleg dragocene darila pripravili razstavo izdelkov slavljenca Antona v župnijski dvorani Franca Močnika. O njegovi veliki mizariski spretnosti pričajo reliefi in intarzije, za katere skrbno izbira vsakovrsten les, da pride čim bolj do izraza raznolikost barv in stroga paznja na tek lesnih žil, ki ustvarjajo na figurah naraven vtis. Na ogledu so čudovita orehova skrinja s trtnim reliefnim motivom, mizica z golobčkom, dva stolčka s sadnimi intarzijami, okrogla bukova miza, ki sloni na skro-

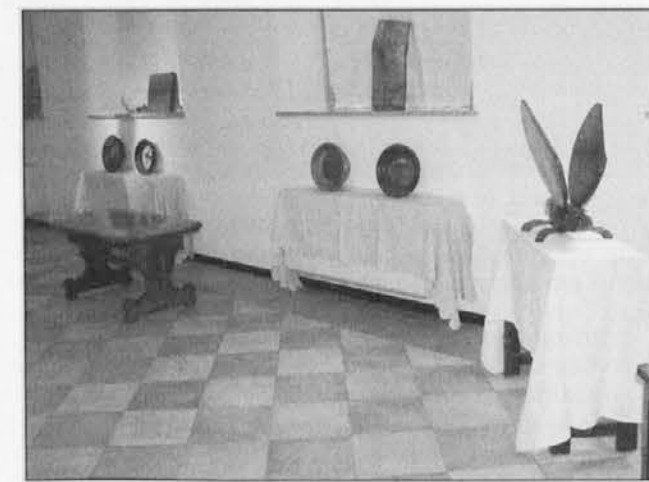
tovičenih koreninah stare hrške, velika mentrga s predaloma in mozaikom z žitnim motivom, skledice z intarzijami štirih letnih časov, leseno stojalo za rezanje pršuta v obliki prašička in cela vrsta natančno izdelanih pip (delujočih!), celo iz bele omele, drevesnega izrastka in iz prastare hrške iz Kočevja. Nenavadna je še posebno tista iz kostanja s Kalvarije; v njej je pol svinčene puškega naboja iz prve svetovne vojne, drugi del pa je v njenem podstavku. Krasna je tudi mizica, iztesana iz starodavnega sode, ki nosi še ime izdelovalca. Za spravljanje nožev si je omislil nožnico v obliki ročaja, za časopise pa

je izdelal velike ribe, metulja in čebelo. Na ogledu so še raglje, nabožni reliefni motivi in mozaiki s tihožitji.

Razstava ročno-umetno izdelanih predmetov iz strogo trdega lesa je vredna ogleda in iskrene pohvale. Domači umetnik je v sebi odkril lepo nepotešljivo ustvarjalno strast, v kateri se prelivata ljubezen do skrivnostne narave in neizmerne občudovanje Božjega stvarstva.

Naj ob koncu pripišemo še sladek pripis, da sta slavljenca po maši povabila vse prisotne k pogrnjenim mizam, kjer se je veselo praznovanje nadaljevalo do popoldanskih ur.

Iva Koršič

Števerjan 2003

V dveh tekmovalnih večerih je komisija za glasbo (Bertl Lipusch, Franc Lačen, Danilo Čadež, Jože Burnik, Tullio Možina, Zoran Lupinc, Jan Leopoli in Valentina Humar ter predsednik Mihael Corsi) prepustila v finalni del 14 ansamblov. Nagrade je tudi letos poklonila ustanova Rai - postaja Trst A:

- najboljši ansambel festivala (1100,00 evrov): Modrijani iz Dobrne;
- občinstvo (520,00) je nagradilo ansambel Slovenski zvoki iz Brežic;
- najboljša vokalna izvedba: (360,00) ansambel Korenine iz Novega mesta;
- najboljši kvintet (310,00): ansambel Rosa iz Koroške;
- najboljši trio (310,00): Jernej Kolar;
- najboljši debitant (155,00): ansambel Šrangarji iz Ljubljane;
- najlepša melodija (155,00): ansambel Sijaj iz Sevnice.

Komisija za besedilo (Milan Jež, Leonard Katz, Irma Rauh in Franka Padovan) je nagradila Faniko Požekovo za valček *Ko pade drevo*, ki jo je izvajal ansambel Minerali iz Smlednika. Večer sta mojstrsko povezovala napovedovalca Janez Dolinar in Betka Šuhel.

FOTO BUMBACA

Organizator je presenečen nad letošnjim uspehom, ker je bil odziv občinstva enkraten. Petkov in sobotni večer sta bila nenavadno dobro obiskana. Za nedeljski finale pa so prvi poslušalci prihajali Med borovce že v zgodnjih popoldanskih urah. Nedeljski del prireditve so počastili številni častni gostje, med katerimi naj omenimo generalno konzulko RS v Trstu Jadranko Šturm Kocjan in pokrajinsko odborico za kulturo Roberto Demartin.

Obiskovalcem prireditve je bil na voljo obširen bilten o festivalu. Brošuro, ki obsega desetine črno-belih pa tudi več barvnih strani, je izdala ZSKP, uredili pa so jo člani odbora. Uvodno misel v brošuro je prispeval Simon Komjanc.

Festival so podprli številni pokrovitelji: ZSKP iz Gorice, RAI - Radio Trst A, Gorski okoliš terskih in nadiških dolin ter Brd, Adriano Corsi Srl in Banca di Cividale - Kmečka banka. Posebno podporo so še zagotovili: pekarna Skorianz, obutve Balocchi, trgovine Kosič, gradbeno podjetje Hlede Alojz Ivan, podjetje Terpin Spa, vinogradniki Mania' Gianni, Humar Marino in Marčelo, Komjanc Simon, Maraz Ivan in Aleš Komjanc, PZKZ La buona terra, bar Piemontese, mehanična delavnica Lutman Marko, supermarket Komauli srl, Euro diplomat hotel & Euro restaurant, Bramo legnami srl, Tmedia, Service sistem, Zadruga banka Doberdob in Sovodnje, gostilna Luka, pizzerija Locanda goriziana, Service system.

Za razsvetljavo Med borovci je poskrbel Branko Terčič, odrsko sceno je uredil priznani slovenski umetnik Jože Napotnik. Ojačevanje sta urejala Niko Klanjšček in Mice Karov s sodelavci.

Gost nedeljskega večera je bil ansambel Slapovi, ki je še dodatno ogrel že tako veselo in sproščeno praznično vzdušje. Ne nazadnje naj omenimo tudi razstavo Ede Miklus iz Jamelj, ki se je rodila v Števerjanu. Razstavo sta oblikovali še Ema Planišček in Erminija Podveršič s svojimi klekljarskimi mojstrovinami.

Ob koncu čutimo dolžnost, da se zahvalimo številnim Števerjancem, fantom in dekletom, ki neutrudno skrbijo za brezhiben potek tako pomembne zamejske manifestacije. Mislim, da ni bilo še nobenemu gledalcu žal za obisk na našem prazniku v tej prelepi briški vasi, saj je vsak festival s svojimi melodijami, ansambli in gosti enkratno doživetje, ki se vsakomur nepozabno vtisne v spomin.

Števerjanski festival ni le glasbeno tekmovanje, ampak tudi odskočna deska za mlajše generacije, ki se ukvarjajo z domačo pesmijo in tudi tako ohranjajo svojo identiteto.

Števerjan je čisto preprosto povedano treba doživeti!

DAROVI

ZA FUNDACIJO GORICA: F.Ž. namesto cvetja na grob dragi Anki Černic 500,00 €.

ZA KC Lojze Bratuž: namesto cvetja na Ankin grob Lidija 50,00 €.

ZA ŠTEVERJANSKI vestnik: v spomin na drago Anko Černic F.P. 50,00; namesto cvetja na Ankin grob Lidija 20,00 €.

NAMESTO CVETJA na grob Jožetu Čotarju sestra in brat, nečakinje in nečaki iz Dornberka in Klanca: za MePZ Lojze Bratuž 100,00, za MPZ Mirko Filej 100,00, za Novi glas 175,00 €.

ZA CERKEV sv. Ivana: namesto cvetja na grob pok. Jožetu Čotarju Bruna 50,00 €.

ZA CERKEV na Vrhu: v spomin na Anko Černic Markotnovi 80,00 ter za MLPZ Vrh sv. Mihaela 50,00 €.

LOJZKA SOSIČ Čevdek v spomin na moža Ludvika za cerkev na Peči 100,00, za MePZ Rupa-Peč 50,00, za MPZ Mirko Filej 50,00, za misijone 100,00 in za Slovensko Vincencijevo konferenco v Trstu 100,00 €.

ZA CERKEV na Peči: v spomin na očeta Ludvika družina Čevdek Quaggiato 100,00 € ter 100,00 za MPZ Mirko Filej; druž. Ožbot in Simoni namesto cvetja na grob pok. Ludvika Čevdka za cvetje 30,00 €; druž. Čevdek, Peč 4, namesto cvetja na grob Ludvika 100,00 za cvetje; Metoda namesto cvetja na grob strica Ludvika 150,00; Marija namesto cvetja na grob svaka Ludvika 100,00; druž. Pavletič, Peč 24, namesto cvetja na grob Ludvika Čevdka 50,00; Romano in Marija v spomin na bratranca Ludvika 50,00; Danila in Danilo Čevdek namesto cvetja na grob bratranca Ludvika 25,00; druž. Vitko in Nada v spomin na Ludvika za cvetje 20,00; druž. Quaggiato: Olimpia, Sergio in Luciano v spomin na Ludvika 45,00; N.N. ob krstu 50,00; N.N. ob krstu 50,00; Nada in Vitko ob krstu male Ivane 50,00 €.

ZA LAČNE otroke: druž. Kerpan v spomin na strica in svaka Ludvika Čevdka 50,00 €.

ČESTITKE

Našima načelnikoma Katji in Ivi ter njuni hčerki Juliji, ki jih v sredo razveselilo rojstvo drugorojenke **Vide Cotič**, iz srca čestita vsa skavtska organizacija. Mali Vidi želimo obilo blagoslova na življenjski poti z glasnim hip, hip... hura!

Svet slovenskih organizacij čestita svojemu odborniku Ivi Cotiču in njegovi ženi Katji za nov srečen dogodek v družini.

Upravitelji in kolegi Zadrugne banke Doberdob in Sovodnje čestitajo Katji in Ivi ob rojstvu male **Vide**.

Alenka, čestitamo ti za uspešno opravljeno maturo.

Aljoša, Katja, Niko in Milko.

Zveza slovenske katoliške prosvete čestita **PD Štandrež** za uspešen nastop z igro *Kaplan Martin Čedermac* na festivalu v Mavinjah. Nagradi sta prejela Božidar Tabaj za najboljšo moško vlogo in Emil Aberšek za najboljšo režijo.

SOŽALJE

Zveza slovenske katoliške prosvete izraža iskreno sožalje družini Čotar-Koršič ob izgubi dragega očeta **Jožeta**.

Ob smrti dragega očeta izreka Zadruga Goriska Mohorjeva iskreno sožalje odborniku Danilu Čotarju in družini.

Katoliško tiskovno društvo se ob smrti **Jožeta Čotarja** klanja njegovemu spominu in izreka sinu Danilu ter družini iskreno sožalje.

Ob izgubi dragega očeta in nonota izreka Kulturni center Lojze Bratuž iskreno sožalje Danilu, Marilki, Milošu in Matevžu.

Mešani pevski zbor Lojze Bratuž izreka družini Čotar iskreno sožalje ob izgubi dragega očeta in nonota.

Ob smrti očeta izreka Danilu Čotarju in njegovi družini Svet slovenskih organizacij iskreno in občuteno sožalje.

Ob slovesu **Jožeta Čotarja** izrekamo svojcem občuteno sožalje. Uredništvo Novega glasa.

Zborovsko tekmovanje Seghizzi 2003

V Gorici je prejšnje dni potekalo mednarodno zborovsko tekmovanje C.A. Seghizzi. Kot vedno se ga je udeležilo izredno veliko zborov oz. vokalnih skupin. Najprej je potekal tečaj za komorno ali solistično petje, nato pa še zborovsko tekmovanje. Zlasti to pa je bilo preveč nabito strnjeno v sama dva dneva. Zbori so tako nastopali v raznih goriških dvoranih, v glavnem v mestnem Avditoriju in v Kulturnem centru Lojze Bratuž. V nedeljo pa so bili nastopi še v manjšem avditoriju Fogar. Le večerni nagradni nastopi so bili v gledališču Verdi.

Ne bomo se tu spuščali v podrobne informacije o nastopih in rezultatih. Morda bo kaj o tem še kasneje. Omenimo naj le, da so nastopajoči pevci prišli od ZDA do skoraj polovice Evrope, pa še z daljnega vzhoda (Kitajci s Taiwana). Jasno, da je bilo tudi več italijanskih zborov, medtem ko smo popolnoma pogrešali slovensko zborovsko prisotnost. Zanimivo, da je edino slovensko pesem zapel ameriški zbor iz Kalifornije...

Naj še zapišemo, da je zadnji nedeljo nastopil pri slovenski maši pri sv. Ignaciju na Travniku poljski zbor iz katedrale v mestu Torun. Tu so mladi pevci zbrano in navdušeno peli gregorijanske skladbe, latinske motete in poljske nabožne skladbe. Prav lepo umetniško in liturgično občutje.

Poslušalec

IN MEMORIAM

Jože Čotar

V zadnjem času smo v Gorici oz. na Goriškem pokopali vrsto mlajših in starejših slovenskih ljudi. To še posebej velja za našo skupnost, ki se je prejšnje dni poslovila od znanega goriškega Slovenca Jožeta Čotarja. Dočkal je lepo starost 97 let in bil znana figura v našem narodnem življenju. To zlasti kot pevec in organist, kar mu je bilo skozi vse življenje sveto in drago.

Pokojnik se je rodil v Tabru pri Dornberku 18. decembra 1906. Izhajal je iz kmečke družine, že kmalu pa so mu umrli starši, tako da so morali starejši bratje skrbeti za preživljanje vseh. Že pod fašizmom se je odločil, da postane organist in pevodja. Tako se je učil glasbe pri raznih takratnih naših glasbenikih. Učil je razne domače zборе, ki se jim je vneto posvečal.

Poročil se je z Zofijo Terčon iz Klanca pri Gorjanskem, kmalu pa je moral zapustiti dom, saj je bil vpoklican v posebni bataljon v Potenco, nato pa je dočkal svobodo na Sardiniji. Pod ameriškim nadzorstvom so primorski fantje v Franciji ustanovili svoj pevski zbor, ki se je imenoval Gregorčičev slovenski moški zbor. Tega je vodil tudi Jože Čotar. Po vojni je najprej deloval nekaj časa na Krasu in vodil zbora v Gorjanskem in v Komnu. Kasneje pa se je z družino umaknil čez mejo, kjer se je zaposlil kot vrtnar pri slovenskih šolskih sestrah v Gorici. Tu se je zelo dobro vključil v goriško okolje in se udeležil

val kot pevec in organist. Kasneje je bil nekaj let na Tržaškem, med drugim v Praprotnu in kasneje več let na Opčinah. Tudi tu se je seveda udeleževal zlasti v cerkvenem petju. Končno pa je prišel z družino zopet v Gorico, kjer je ostal do konca svojih dni. Tudi tu je rad prepeval v raznih zborih.

Sam se pokojnika zelo rad spominjam. Jože Čotar je še spadal v tisto generacijo iz širše Goriške, ki je izšla iz pevske in glasbene šole predvojnih glasbenikov. Sam se je vedno rad spominjal Lojzeta Bratuža, ki mu je bil učitelj in v tem oziru mentor. Še v zadnjih desetletjih, ko je živel v Gorici, je Jože Čotar aktivno sodeloval kot pevec v

raznih cerkvenih zborih in še posebno na Travniku, kjer je pri slovenski maši s svojim značilnim basom dolga leta podčrtaval cerkveno petje. Spominjam se, ko je še v Filejevem mešanem zboru (nato zboru Lojze Bratuž) vedno rad prepeval in dajal ton moškemu sestavu istega. Ko je bil še v Zavodu sv. Družine kot vrtnar, smo ga radi imenovali "Jože - prerok", saj je prav s svojim barvitim glasom pa tudi s svojo značilno držo lepo izražal ta vzdevek.

Rad je imel družbo. Tudi v tem oziru sem, čeprav precej mlajši, sam dolga leta po maši na Travniku bil v družbi starejših pevcev in kulturnikov, ki jih pa danes ni več med živimi.

Pogreb je bil v prejšnjo soboto v cerkvi sv. Ivana v Gorici. Obred je opravil vodja naše duhovnije msgr. Cvetko Žbogar, ki se je v lepih besedah spomnil pokojnika in njegove zavzetosti za vso našo stvar, zlasti pa za orgljanje in cerkveno petje. Na koro je bilo veliko pevcev, ki so s petjem pospremili pokojnika na njegovi zadnji poti.

Bog mu bodi večni plačnik, svojcem, zlasti sinu dr. Danilu z družino, bratom in sestri pa izražamo iskreno sožalje.

(AB)

ZAHVALA

Ob izgubi dragega očeta in nonota

JOŽETA ČOTARJA

se sin Danilo z ženo Marilko ter vnuka Miloš in Matevž iskreno zahvaljujejo g. Cvetku Žbogarju, organistu in pevcem za sodelovanje pri žalnem obredu ter vsem, ki so kakorkoli počastili njegov spomin.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljubljene

ANKE ČERNIC

Najprej Bogu hvala, da nam je bila dana!

Hvala vsem številnim dobrim ljudem, ki so nam bili ob strani v najtežjih dneh in jo spremili k zadnjemu počitku na števerjansko božjo njivo. Hvala našemu bivšemu župniku msgr. dr. Oskarju Simčiču za obisk na univerzitetni kliniki v Vidmu in zadnji blagoslov v goriški mrtvašnici. Topla zahvala msgr. Cvetku Žbogarju za duhovno pripravo na odhod v Večnost. Hvala g. nadškofu msgr. Dinu De Antoniju za izraz sožalja. Boglonaj domačemu g. župniku in številnim duhovnikom somaševalcem pri maši zadušnici in pogrebem obredu. Hvala dobrim sestram iz Zavoda sv. Družine za vso pomoč in molitev. Hvala duhovniku g. Renzu Boscarolu, g. županu Hadrijanu Corsiju, dr. Mirku Spazzapanu in Mihaelu Corsiju za slovo ob odprtem grobu. Topla zahvala vsem pevcem, ki so z ubrano pesmijo Anko pospremili k zadnjemu počitku. In še zahvala vsem, ki ste nam s svojo prisotnostjo lajšali skelečo bolečino Ankinega tako naglega odhoda ter ne nazadnje vsem, ki ste s cvetjem in darovi počastili njen spomin.

Mama, sestri Snežica in Marinka, brata Marko in Kazimir z družinami

KOROŠKA

Tisočdvesto verzov

Izšla knjiga o poeziji Urbana Jarnika

V torek, 1. julija, so v Celovcu predstavili knjigo Urban Jarnik - *Pesmi in prevodi*.

Avtor dr. Erich Prunč (na sliki) je v številnih člankih in knjižnih publikacijah orisal lik in pomen tega pomembnega slovenskega pesnika. Leta 1984 se je habilitiral za področje slovanske filologije prav z delom o Urbanu Jarniku, ki je leta 1988 izšlo tudi v knjižni izdaji (Urban Jarnik, *Textologische Grundlagen und lexikologische Untersuchung seiner Sprache*, Band 1: Kritische Edition der Gedichte und Übersetzungen, Band 2: Wortschatzanalyse, Band 3: Konkordanz zu den Gedichten und Übersetzungen, Klagenfurt/Celovec 1988.)

Urban Jarnik (1784-1844) sodi med pesnike predprešernovske dobe, ki so bili v slovenski literarni zgodovini doslej precej zanemarjeni. Vzrokov za to je bilo več. Segali so od ideoloških predsod-

kov in neustreznih ocen njihove jezikovne strukture do ahistorične estetske ocene. Glavni razlog pa je bil vsekakor nepoznavanje Jarnikovih besedil.

V knjigi so predstavljena ohranjena Jarnikova pesniška besedila in Jarnikovi prevodi nemških izvirnikov, ki jih je avtor Erich Prunč zbral iz različnih virov. Danes je ohranjenih še 50 Jarnikovih pesmi oziroma 1.200 verzov, po razpoložljivih podatkih pa je njegova pesniška bera morala obsegati približno 150 pesmi. Pesmi so razvrščene po kronološkem vrstnem redu in opremljene z biografskim, literarnozgodovinskim in jezikovnim komentarjem.

Ker gre za pomembno knjižno izdajo, bomo v naslednjih številkah objavili podrobnejšo recenzijo.

Peter Rustja

Dr. Erich Prunč

BENESKA SLOVENIJA

Jezikovne raznolikosti Kanalske doline Književna novost: sociolingvistična študija o Kanalski dolini

Mag. Nataša Komac, priznana sociolingvistka in izvedenka na področju jezikovne raznolikosti Kanalske doline, je decembra lanskega leta izdala zanimivo študijo z naslovom *Na meji med jeziki in kulturami*.

Izdali so jo Slori, Slovensko kulturno središče Planika (Kanalska dolina) in Inštitut za narodnostna vprašanja iz Ljubljane. V predgovoru avtorica sama omenja, kako je še kot deklica, rojena na Predelu, rasla na nikogaršnji zemlji in se čudila, zakaj ljudje okoli nje tako različno govorijo: "Mami štajersko, tata slovensko in italijansko, nona 'pu naše', slovensko, nemško in italijansko." Zdrava radovednost, ki je spodbujala avtoričino vedoželjnost že od mladih nog, jo je v študentskih letih pripeljala v Ljubljano na študij slovenščine in sociologije. Po diplomu se je vpisala na magistrski študij, ki ga je uspešno sklenila s disertacijo *Širjenje slovenskega jezika v Kanalski dolini*.

Raziskovalno delo, ki ga je mag. Komac izdala decembra lani, je pravzaprav razširjena predelava magistrskega dela. Avtorica se v študiji stro-

kovno loteva sociolingvistične podobe Kanalske doline z raznih zornih kotov. Preučevanja se loti z vidika domačinov, predstavi nadalje kulturno in jezikovno raznolikost obravnavanega območja ter njegovo pravno ureditev. Mag. Komac se posebej dotakne perečega problema šolstva in izobraževanja ter vpliva, ki ga ima na jezik raznovrstni dejavniki, od gospodarstva do trgovine ter sobivanja z drugimi jeziki.

Dr. Albina Nečak Luk, ki je spremljala avtoričino raziskovanje v Kanalski dolini, v uvodni besedi k študiji pozdravlja in nam predstavlja knjižni podvig mag. Komac. O avtorici pravi: "V ospredju njenega zanimanja je slovenski jezik v razmerju do drugih jezikov v stiku, njegovo mesto v govornem repertoarju govorcev in skupnosti, njegova funkcija v sporazumevalni praksi prebivalcev doline." Pri razčlenjanju dela opozarja na pomembnost, ki jo mag. Komac dodeljuje učinkovanju institucionalnih dejavnikov in etnolingvistični življenjski slovenske skupnosti.

(AČ)

SLOVENIJA

Prepletanje misli, stkanih iz spominov
in ljubezni

Razstava vezenin

Bovško Društvo Ars je v okviru poletne kulturne ponudbe pripravilo razstavo gobelinov številnih izdelovalcev z Bovškega.

V bovški cerkvi Device Marije v Polju potekajo tudi kulturne dejavnosti od pomladi do pozne jeseni. Te dni so odprli "Razstavo gobelinov, izdelovalcev z Bovškega".

Ob otvoritvi je Erna Wojčički Germovšek, njena oblikovalka in tudi sama izdelovalka treh razstavljenih gobelinov, pojasnila, da je gobelin zvrst tapiserije, ki je prisotna v tem prostoru razmeroma dolgo. Kljub temu da krasijo te vezenine notranjost marsikateri zanimive stavbe po svetu, pa je bilo treba kaj več o njih izvedeti iz številnih, toda zelo kratkih zapisov.

Po gospodarskih krizah so na stari celini in tudi na Slovenskem gobelini doživeli

množičen razcvet med vsemi sloji prebivalstva od šestdesetih let prejšnjega stoletja.

Nazadnje je Germovškova povedala, da "so v naše gobeline vtakani trenutki, ki smo jih brez slabe vesti vezali samo zase, jih delili s šivi in prepletali s svojimi mislimi... V njih je naše delo, to so naše želje, naše misli, naši spomini. Prepojeni so z našim veseljem in našo ljubeznijo. Naj bo ta razstava obenem priznanje za vse to..."

V kulturnem programu so prireditev obogatili zvoki citer Janke Frančeskin in prisrčne domače pesmi mladih predic družine Cevc: Tjaše, Sare in male Zarje v naročju mame Meri.

(MM)

GLOSA JURIJ PALJK

O specialitetah

Seveda mislim na jedi, na tako imenovane kulinarne specialitete, o katerih se danes veliko govori, najbrž najbolj zato, ker jih ni, če pa že so, jih je malo in so ponavadi zelo drage.

Nobene vaške šagre in niti javnega praznika ni več, ne da bi na vabilu nanj pisalo, "da bodo na razpolago specialitete in domača kapljica". Če pa že tako na plakatu, ki vabi na praznik, ne piše, gotovo ponavadi piše kaj podobnega.

Vedno so zraven kulinarne specialitete.

Le-te so lahko "specialitete na žaru" ali drugačne, vedno specialitete. Kulinarne specialitete, take, da bi se morala človeku cediti slina po njih! Specialitete pa!

Pa je ponavadi stvarnost veliko bolj prozaična od še najboljših, dolgočasne proze, saj vemo, da se za "specialitetami na žaru" ponavadi skrivajo nič kaj naši, ampak samo balkanski čevapčiči, še kaka klobasa na žaru, pečen piščanec morda, samo redkokdaj še srbska pleskavica ali švicarski zrezek, kot Tržačani radi imenujejo danes vseprisotni ameriški hamburger. In potem "kulinarčni mojstri", da ne rečemo kuharji, ki se potijo ob žaru, ponavadi na hitro zapečejo še kako papriko, kako hrenovko, ki jo zamejski človek pozna kot "wurstel", še čebulo morda. In to so specialitete!

Seveda boste takoj rekli, da pretiravam, a s specialitetami je res križ!

Samo pomislite, da vam v vaški gostilni postrežejo s preprostim golažem, ki ga je gotovo boljšega kuhala vaša mama, da o vaši noni niti ne govorimo, in vam ga prodajo kot "domačo specialiteto". Sprevrženost današnje družbe ne pozna meja, meji že na objestnost vsega presitega človeka, saj si drugače ne bi mogli in niti ne znali predstavljati, kako je mogoče, da se danes preproste, revne in ljudske jedi prodajo kot vrhunske kulinarne specialitete. Preprosto bom to povedal takole: JEDI, ki so jih naše none in mame kuhale iz revnih sestavin, ker so imele na razpolago pač malo stvari; dobesedno čarati so znale, da so skuhale preprosto jed, se danes prodajajo kot vrhunske kulinarne specialitete na dragih porcelanastih krožnikih ogromnih dimenzij! Te jedi vam ponudijo, ponekod tudi z dražjim priborom, kot sicer stane pri vas doma cela dneva soba, in vam jih zaračunajo tako, da bi se naše none gotovo prijele za glavo, saj bi same s tistim denarjem, ki ga odštevate za tako specialiteto, kuhale mesec dni.

Če mi ne verjamete, da je tako, samo pomislite na polevko, "štokfiš", "stoccafisso", ki je bila dobesedno do

včeraj hrana, preprosta in cenena jed revnih in je danes tako draga, da si jo lahko privoščite le malokrat.

Naj nadaljujem?

V "restavraciji s kulinarčnimi specialitetami" vam bodo ponudili preprosto in revno mineštro, kot je ričet, ješprenj, za kulinarčno specialiteto.

Lepo vas prosim!

Ričet pa kulinarčna specialiteta!

Nobene mere za dostojnost, kaj šele za dostojanstvo ni več, če se navadni ričet ponuja kot kulinarčno specialiteto!

Če naštevam naprej, seveda ne morem mimo jote, znahe primorske jedi, ki vam je ponekod ponujena kot "odlična primorska mineštra", ki pa seveda z joto nima nobene prave zveze, saj je v nji vse, od pršuta do klobase, slanina in tako naprej. Za joto pa se ve, da je bila preprosta jed primorskih revnih ljudi, ki so si s krompirjem, repo, zeljem, fižolom, moko pomagali preživljati, ker mesa ni bilo, ker so pršute vedno prodajali go spod, da so kupovali repo, zelje, semenski krompir in plačevali davke, preživljali družino in sebe.

Kje so torej te "kulinarčne specialitete", s katerimi se šari okrog, kot da bi bile zares med nami?

Ne vem, če poznate žlikro-

fe, idrijske žlikrofe, ki so danes "izvrstna kulinarčna specialiteta", a so bili še do včeraj samo preprosta jed, s katero so Idrijčani in Rovtariji skušali prenašati dolge zimске dni. Samo to. Nič več.

In tako bi lahko našteval v nedogled.

Potem se vam zgodi, da ste nekam povabljeni in vam zato neke na Kranjskem, ker pač v goste prihajate iz Italije, skuhamo "makarone", kot naši ljubi Kranjci imenujejo našo "paštašuto".

Če te kulinarčne specialitete še slučajno niste poskusili, vam jo priporočam, ker so to doživetja, ki si jih boste zapomnili za vse življenje! Problem pri takem doživetju je samo v tem, da vašim gostiteljem, ki so vam pripravili "makarone", nihče nikdar ni povedal, da se vržejo testenine v vročo in ne mrzlo vodo, da se namesto dvajset minut testenine kuhajo samo pet, da se namesto "ketchup" omake na testenine zlije paradižnikova omaka, da se da "makarone" jesti tudi samo z olivnim oljem....

Pa vam ponavadi vaši gostitelji povedo tudi to, da so prebrali recept za kuho "makaronov" v "kuharski knjigi receptov kulinarčnih specialitet".

Ja, ja, pa smo spet pri stroki!

In pri specialitetah. Kulinarčnih seveda!
paljk@noviglas.it

Aktualno

Jeziki so mostovi

Kot smo že poročali, je Urad za slovenski jezik Vlade Republike Slovenije marca letos razpisal (so)financiranje projektov, namenjenih uveljavljanju, promociji in razvijanju slovenskega jezika.

Na razpis se je prijavilo osemindvajset ustanov in posameznikov. Razpisna komisija Urada je denarna sredstva podelila trinajstim prijavitelcem, in sicer petim s področja jezikovne prakse in vzgoje, štirim s področja računalništva oziroma interneta in štitim s področja znanosti.

Tako sta po 430 tisoč tolarjev dobila: podjetje Amebis (Ljubljana) za pripravo črkovalnika na svetovnem spletu in Mednarodni slavistični komite za pripravo svetovnega slavističnega kongresa avgusta letos v Ljubljani; po 300.000 tolarjev (1300 evrov) so dobili: študentsko društvo ŠUSS (Maribor) za enoletno spletno jezikovno svetovalnico, Center za slovenščino Filozofske fakultete (Ljubljana) za pripravo propagandnega gradiva o slovenskem jeziku in možnostih njegovega učenja ter Slavistična revija (Ljubljana) za objavo slovenskih prispevkov, predstavljenih na svetovnem slavističnem kongresu v Ljubljani; po 270 tisoč sit (1160 evrov) sta do-

bila frančiškanski samostan Kostanjevica v Novi Gorici za jezikoslovni zbornik Škrabčeva misel IV in Jesenovec za opozorilna pisma, naslovljena na podjetja, ki ne upoštevajo dovolj slovenščine; 250 000 sit (1070 evrov) je dobilo podjetje Aristej (Maribor) za izdajo zgoščenke Slovenska zborna izreka, 240 000 sit (1030 evrov) Zavod J. Smrekarja (Maribor) za tabor in delavnice igranega filma, 200 000 sit (868 evrov) sta dobila: Svetovni slovenski kongres, sekcija Slovenija, za tabor slovenskih izseljenskih in zamejskih otrok v Portorožu in študentsko društvo Kibla (Maribor) za spletni projekt Name - analitična nomenklatura evropske multimedijske, 160 000 sit (686 evrov) je dobilo podjetje Adrojna (Maribor) za delavnico za slovenščino, 150 000 sit (643 evrov) pa Zavod za kulturo Črnomelj za slovensko-hrvaško srečanje Jeziki so mostovi.

Skupaj je Urad RS za slovenski jezik podelil 3,5 milijona sit (15 000 evrov).

Jakob Müller

Še zaostanki in zamude pri izvajanju programa za sprejem v EU Zaradi zavlačevanja z reformami možen celo razdor v vladni koaliciji

Italijansko predsedovanje evropski povezavi naj bi bilo koristno za Slovenijo

Številni dogodki z domačega in mednarodnega političnega prizorišča dajejo prav tistim, ki zatrjujejo, da politika nikoli ne počiva, ker je njeno delovanje ena temeljnih značilnosti demokratične družbe. V prejšnjih dneh so javna občila več kot kdaj prej poročala o Silviu Berlusconi, predsedniku vlade Italije, ki je pričela svoj šestmesečni mandat predsedovanja Evropski zvezi. Ocenjujejo lik, politično podobo in stremeljenja prvega moža izvršilne oblasti, potem ko je s svojo izjavo v evropskem parlamentu užalil ne le nemškega poslanca Martina Schultza, ampak tudi vso demokratično Evropo. Dnevnik *Delo* je v soboto, 5. t.m., v svoji prilogi zapisal, "da so razmere v Italiji s pljuvanjem Slovencev v Trstu, vredne veliko več evropske pozornosti, kot pa jo je bil, denimo, deležen koroški skrajnež Jörg Haider". Časnik ob tem opisuje primer na morskem kopališču v Barokovljah pri Trstu, ko so zoper skupino petih slovenskih dijakov, ki so med seboj govorile v maternem jeziku, nekatere prisotne italijanske uprizarile incident. Nihče od bližnjih kopalcev jih ni branil. *Delo* je ta primer uporabilo za opozorilo, "da nacionalna nestrpnost v Trstu živi tako, kot je pred desetletji. Odprava meje med Slovenijo in Italijo razmer ne bo izboljšala". Nekoliko drugače pa razmišlja Franko Juri, eden vodilnih predstavnikov nedavno ustanovljenega Forum za levico. V komentarju, ki ga je objavil v soboto, 5. t.m., v *Zeleni piki*, prilogi časnika *Dnevnik*, je sicer kritičen do Silvija Berlusconi, a meni, "da italijansko predsedovanje EU utegne biti za Slovenijo celo koristno. Zato, ker

je v Furlaniji-Juljski krajini na nedavnih deželni volitvah zmagala levsredinska zasedba pod taktirko Riccarda Illyja, ki je v deželni parlament

pripeljala kar pet slovenskih svetovalcev. Izkušnje pa dokazujejo, da se italijanski odnosi s Slovenijo, tudi znotraj evropske povezave, krojijo predvsem v tej sosednji deželi. Tokrat je to prvič v povojni zgodovini ugodna okoliščina". Velik del dogajanja v slovenski politiki je povezan s prizadevanji premiera Antona Ropa, da bi LDS, stranka, katere predsednik je Anton Rop, znova pridobila zaupanje in podporo volilcev. Tiste, ki so razočarani, in teh je v Sloveniji veliko, spriča zamenjavanjem socialnih problemov v državi, zaradi česar je manjši sloj prebivalstva močno obogatel, večji del ljudi pa se ubada z revščino in socialno izrinjenostjo, poskuša vlada "potolaziti" z novimi zakoni in predpisi, ki naj bi bili predvsem socialno naravnani. Najbolj pomembna sta zdravstvena reforma, ki temelji na štirih stebrih: pravičnosti, dostopnosti do zdravstvenih storitev, kakovosti slednjih in učinkovitosti celotne zdravstvene službe v Sloveniji. Reforma zdravstvenega sistema je opisana in obrazložena v posebni Beli knjigi, ki so jo pripravili na ministrstvu za zdravje in so jo poslali v javno razpravo. Vlada je sprejela tudi predlog zakona

o omejevanju in preprečevanju korupcije, ob tem pa je vladajoča koalicija prvič uradno priznala, da je korupcija že dosegla obseg in razsežnosti, ki ogrožajo družbeni in gospodarski razvoj in delovanje pravne države. Skladno z novo zakonodajo bodo v Sloveniji prvič uvedli tudi centraliziran sistem nadzora nad premoženjskim stanjem politikov in različnih kunkcionarjev v vseh treh vejah oblasti. Vsi funkcionarji bodo zavezani k posredovanju ustreznih podatkov na začetku in ob koncu svojega mandata. Nič pa se ne ve, ali bo država preverila tudi izvor premoženja tistih politikov in raznih funkcionarjev, ki so obogateli v celotnem obdobju prehoda Slovenije iz prejšnjega režima v kapitalizem.

Predvolilna vročica je spodbudila spore med strankami vladne koalicije in povečala dejavnosti opozicije. Vlada se še vedno ni lotila izvajanja ključnih reform, ki so zapisane v koalicijski pogodbi strank, ki so na oblasti. Premier Anton Rop zagotavlja, "da bo vztrajal kljub različnim pogledom, če bo potrebno tudi z zamenjavo nekaterih ministrov". Borut Pahor, predsednik državnega zbora poudarja, "da izvršna oblast žanje več kritik kot pohval, vlada pa je brez vizije". Franci But (na sliki) meni, "da je vladna koalicija razslojena", in opozarja,

o omejevanju in preprečevanju korupcije, ob tem pa je vladajoča koalicija prvič uradno priznala, da je korupcija že dosegla obseg in razsežnosti, ki ogrožajo družbeni in gospodarski razvoj in delovanje pravne države. Skladno z novo zakonodajo bodo v Sloveniji prvič uvedli tudi centraliziran sistem nadzora nad premoženjskim stanjem politikov in različnih kunkcionarjev v vseh treh vejah oblasti. Vsi funkcionarji bodo zavezani k posredovanju ustreznih podatkov na začetku in ob koncu svojega mandata. Nič pa se ne ve, ali bo država preverila tudi izvor premoženja tistih politikov in raznih funkcionarjev, ki so obogateli v celotnem obdobju prehoda Slovenije iz prejšnjega režima v kapitalizem.

Ob razpravi o spremembah volilne zakonodaje v Sloveniji je nekdanji poslanec Ivo Hvalica v intervjuju za TV Primorka potrdil, da bo na naslednjih volitvah leta 2004 ponovno kandidiral za vstop v Državni zbor. Kandidiral bo na listi, ki jo ustanavljajo samostojne nestranske in nepolitične liste, ki so bile na zadnjih lokalnih volitvah zelo uspešne.

Marjan Drobež

Naši predstavniki v DZ v Ljubljani Pukšičeva komisija o zamejskih Slovencih

Komisija DZ za Slovence v zamejstvu in po svetu se je v četrtek, 3. julija, sestala na

najbolje ocenjeni TOLAR, VOJSKA IN EU Tekoča politična kronika vsebuje še veliko drugih zanimivih dogodkov. Po zadnji javnomnenjski raziskavi ustanove Politbarometer je 66% vprašanih menilo, naj se sedanja zastava in grb Slovenije ohranita. Pri vprašanju o zaupanju v ustanove so najvišjo oceno dobili slovenski tolar, slovenska vojska in Evropska zveza. Na zaključnem, petem zasedanju pridruženega odbora med Slovenjo in EU o sklepnih nalogah Slovenije pred vstopom v povezavo so poudarili, "da je Slovenija v petih letih pogajanj storila zares veliko, vendar bo treba pred uradno vključitvijo v povezavo opraviti še nekaj zelo pomembnih nalog. Evropska stran je ponovno opozorila na zaostanke v sodstvu in na prepočasno potekanje denacionalizacije".

Ob razpravi o spremembah volilne zakonodaje v Sloveniji je nekdanji poslanec Ivo Hvalica v intervjuju za TV Primorka potrdil, da bo na naslednjih volitvah leta 2004 ponovno kandidiral za vstop v Državni zbor. Kandidiral bo na listi, ki jo ustanavljajo samostojne nestranske in nepolitične liste, ki so bile na zadnjih lokalnih volitvah zelo uspešne.

Najprej so prevzeli besedo predstavniki Slovencev v Italiji. STA poroča, da je Rudi Pavšič, predsednik SKGZ, začel svoj poseg z zmago Il-

lyjeve koalicije na deželnih volitvah in da bo morala manjšina zato na novo zarisati odnose z deželno upravo. Ta bo navsezadnje imela vse več pristojnosti prav na področju manjšin. Spremembe naj bi po Pavšičevem mnenju pospešile izvajanje zaščitnega zakona. Pri tem je poudaril pomembnost novoizvoljenih svetovalcev na deželni ravni: "Danes smo močnejši, imamo namreč institucionalno zastopstvo". Pavšič se je na koncu dotaknil tudi problemov znotraj manjšine. Po njegovih besedah potrebujejo Slovenci v Italiji spremembe na področju organiziranosti, saj delujejo po načelih iz prejšnjega sistema. Dejal je, da je treba ugotoviti gospodarsko sodelovanje ter, z vstopom Slovenije v EU, dodatno skrbeti za svoj jezik. Na koncu se je Pavšič dotaknil problema slišnosti in vidnosti slovenskih programov na geografskem področju, kjer živi manjšina, s pozivom, naj pristojni organi odpravijo ovire, ki omejujejo spremljanje slovenskih programov za Slovence v zamejstvu. Sergij Pahor, predsednik SSO, je po poročanju STA posebno pozornost namenil zmagi levsredinske koalicije pod vodstvom Riccarda Illyja v FJ-k in pomembnemu deležu, ki so ga k temu prispevali slovenski volilci. S tem je po njegovem mnenju nastopil čas za aktivnejše načrtovanje manjšinske problematike in udeleževanja zaščitnega zakona. K reševanju omenjenih težav mora po Pahorjevem mnenju seveda pristopiti tudi matična Republika Slovenija. Nazadnje je besedo prevzela še novopečena deželna svetovalka Tamara Blažina. Pozitivno je ocenila izide zadnjih volitev in podčrtala vlogo F-Jk pri širitvi nove Evrope.

13

ČETRTEK,
10. JULIJA
2003

Dogodek velikega pomena za sožitje na obmejnih območjih Sodelovanje med slovenskim in furlanskim narodom

V gradu Kromberk, na sedežu Goriškega muzeja, je bilo v petek, 4. t.m., srečanje kulturnih delavcev z območja Nove Gorice in predstavnikov Furlanskega filološkega društva, ki se ga je udeležil tudi župan Nove Gorice Mirko Brulc. Zaradi zadržanosti sta udeležbo morala odpovedati predsednik Furlanskega filološkega društva Lorenzo Pelizzo in videmski župan Sergio Cecotti. Udeleženci so na tej prigrizni slovesnosti obnovili kulturno sodelovanje med Slovenci in Furlani, narodoma, ki skupaj živita že 1.500 let. Zaradi tega plemenitega namena so nekateri udeleženci celo menili, da je srečanje v gradu Kromberk zgodovinskega pomena. Sodelovanje med dvema narodoma je

bilo obnovljeno na pobudo in s prizadevanji kulturnega društva Zapis iz Dornberka, ki sta jih podprla občina Nova Gorica in Zveza cerkvenih pevskih zborov v Trstu. Povod za srečanje predstavnikov dveh kultur je bil tudi izid prve pesmarice furlanskih pesmi za mešani, moški in ženski zbor z naslovom *Pesmi naših sosedov*. Objavljenih je štiri najst pesmi, besedila pesmi pa so prevedena tudi v slovenski jezik.

Najprej so na slovesnosti predstavniki kulturnih zavodov v Novi Gorici, župan Brulc, tajnica Zveze cerkvenih pevskih zborov v Trstu g. Marija Kerže in podpredsednika Furlanskega filološkega društva Carlo Del Torre in Pier Carlo Begotti, predstavili svoje dejavnosti in ocenili pomemb-

nost znova vzpostavljenih kulturnih stikov med Slovenci in Furlani. O teh stikih in sodelovanju v preteklosti je v omenjeni pesmarici furlanskih pesmi objavil tehten zapis Marijan Brecelj.

Podpredsednika Furlanskega filološkega društva sta povedala, da je slednje pričel zbor z naslovom *Pesmi naših sosedov*. Objavljenih je štiri najst pesmi, besedila pesmi pa so prevedena tudi v slovenski jezik. Podpredsednika Furlanskega filološkega društva sta povedala, da je slednje pričel zbor z naslovom *Pesmi naših sosedov*. Objavljenih je štiri najst pesmi, besedila pesmi pa so prevedena tudi v slovenski jezik.

Marija Kerže je v svoji pred-

stavitvi Zveze cerkvenih pevskih zborov v Trstu poudarila, "da je bila Zveza ustanovljena v Trstu, 17. marca 1963, torej pred okoli štiridesetimi leti, da bi cerkvene pevske zbornice na Tržaškem povezale v eno organizacijo in z namenom, da bi skrbela za usklajevanje njihovega dela, nudila pomoč pri ustanavljanju novih zborov, prenovi pevskih programov z novimi skladbami in pospeševala izvajanje starejših in manj znanih skladb, ki tudi dokazujejo lepoto slovenske umetne in narodne pesmi. Zdaj Zveza povezuje skupaj 38 odraslih in 5 otroških pevskih zborov, ki delujejo od Milj do Štivan. Redno sodelujejo na glasbenih revijah, skrbje za izobraževanje mlajših organizatorstov, Zveza pa skrbi tudi za redno izdajanje zborovske literature in drugih publikacij, ki objavljajo dela zamejskih skladateljev ter del, ki beležijo delovanje Zveze cerkvenih pevskih zborov". Povedala je

tudi, "da je Zveza cerkvenih pevskih zborov članica Sveta slovenskih organizacij, ki poleg druge krovne organizacije slovenske narodnostne skupnosti v Italiji SKGZ povezuje največ zvez in organizacij. Gre za približno tristo društev in najrazličnejših skupin. Razmesejitev med krovno organizacijo danes ni več tako opazna, kot je bila nekoč, ko sta ju ločevali politika in ideologija. Ta ločevanja so se začela podirati šele z demokracijo v Sloveniji in z njeno osamosvojitvijo, ko je matična država začela podpirati tudi delovanje društev v okviru Sveta slovenskih organizacij, za kar smo ji zelo hvaležni".

Pogovor med kulturnimi in javnimi delavci o obnovitvi kulturnih stikov med slovenskim in furlanskim narodom je vodil prof. Tomaž Pavšič. Med gosti je bil prisoten tudi skladatelj Zorko Harej, predsednik Zveze cerkvenih pevskih zborov v Trstu.

Srečanje v gradu Kromberk je doseglo slavnostni vrh s koncertom furlanskih pesmi, tistih, ki so objavljene v pesmarici, in pa drugih skladb iz bogatega furlanskega repertoarja. Pred začetkom prireditve je predsednik kulturnega društva Zapis iz Dornberka Rajko Harej predstavil njihovo pobudo za obnovo stikov in sodelovanja s Furlanskim filološkim društvom. Predstavniki Zveze cerkvenih pevskih zborov v Trstu Marko Tavčar pa je obiskovalcem koncerta razložil vsebino in pomen pesmarice, pri kateri je tudi sam sodeloval.

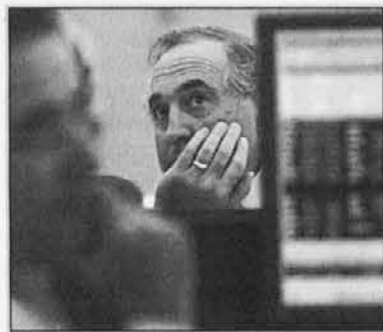
Koncert furlanskih pesmi so izvedli Vokalna skupina Vinika z Dobrovega v Brdih pod vodstvom prof. Franke Žgavec, vokalna skupina Dornberški fantje z zborovodjem Jankom Harejem in mešani zbor Castions delle Mura iz kraja Bagnaria Arsa pri Vidmu, ki ga je vodila Giovanna Bortolussi.

(M.)

Pomoč vlagateljem

Za boljše razumevanje finančnega sveta

Za finančni svet je iz različnih razlogov značilna uporaba številnih tujk iz ameriško-angleškega sveta, ki so za vlagatelja včasih nerazumljive.

videva samo pod določenimi pogoji, zato se dogajajo porredkoma. Vsekakor so namenjene takih operacij različni. V glavnem si delniške družbe želijo zmanjšanje delniške glavnice in posledično uničenje vrednostnih papirjev ali pa ciljajo na zvišanje borznega tečaja prav svojih delnic. Ob odprtju ameriške borze takoj po atentatu 11. septembra 2001 so nekatere velike ameriške družbe to tudi storile in preprečile, da bi bil padec delniških tečajev še bolj občuten.

Izraz "**Banca depositaria**" je strogo povezan z investicijskimi skladi. Pri taki obliki varčevanja upravitelj sklada določa investicijsko strategijo in posledično nakup vrednostnih papirjev. Premoženje varčevalcev (delnice, obveznice, gotovina), ki sestavlja sklad, pa obvezno hrani pooblaščen banki. Slednja tudi preverja, da so finančne operacije upravitelja v skladu s zakonskimi normami in določili v pravilniku investicijskega sklada. Dejansko je vloženi kapital varčevalcev ločen od premoženja upravitelja sklada. V primeru stečaja slednjega je premoženje sklada na varnem pri bančnem zavodu, ki ga določa pravilnik sklada.

"**Bid**". V finančnem svetu izraža nakupno ceno določene valute ali vrednostnega papirja na borzi. Istočasno označuje pozitivno obdobje na tržiščih, ko se cene vrednostnih papirjev zaradi velikega povpraševanja dvigujejo. Obraten pomen vsebuje izraz "**Ask**".

Stojan Pahor

SLOVENIJA

Zanimiva in koristna publikacija

Pozdrav iz Slovenije

Pri založbi Mladinska knjiga je pred kratkim izšla prenovljena in posodobljena knjiga večjega formata, polna lepih barvnih fotografij z dovolj zgornjim naslovom *Pozdrav iz Slovenije*, da je zelo zanimiva in človeka dobesedno nagovarja, naj vzame v roke.

Gre za knjigo, ki ima čudovito naslovnico s fotografijo bisera Slovenije, z Blejskim otokom, knjigo, ki je pred leti izšla pri isti založbi in ima namen radovednega bralca, predvsem pa seveda radoživega turista, nagovoriti z lepoto naše domovine Slovenije. Tudi zato je prav, da že takoj povemo, da je knjiga *Pozdrav iz Slovenije* že izšla v slovenskem, angleškem, nemškem, francoskem, ruskem in italijanskem jeziku, kar seveda daje publikaciji dodatno vrednost. Založba namerava v prihodnje izdati še nekaj prevodov omenjene knjige, da bo dosegljivo razumljiva vsem

večjim evropskim narodom.

Saluti dalla Slovenia je naslov italijanske različice knjige, ki ji je spremno besedo na pot napisal Nemo Canetta, leta je tudi strokovno pregledal prevod Borisa Bajžejlja zapisov Staneta Peterlina in Davorina Vuge, ki sta pisala o Sloveniji, in zapisa Marjana Krušiča, ki je pisal o slovenski pokrajini. Metka Žerovnik je izvrstno poskrbela za grafično oblikovanje in prelom, izjemen fotografski arhiv in različni fotografski navedeni viri pa so poskrbeli, da je Slovenija v knjigi taka, kakršna vemo, da je, se pravi: lepa, čudovita, enkratna. Prav to je namen izvrstne publikacije, ki z 280 barvnimi fotografijami, z zemljevidi in topografskimi kartami večjih mest in še čim nagovarja turista, naj lepo Slovenijo obišče.

Knjiga za dom in za lep poklon!

(ZUT)

Zgodovinski dogovor v petnajsterici

Kmetijska reforma Evropske unije

Kmetijski ministri Evropske unije so v četrtek, 26. junija, sprejeli reformo kmetijske politike, ki jo je državam članicam predložila pred letom dni Evropska komisija. Po Slovenski tiskovni agenciji povzemamo nekaj ključnih točk reforme.

Ločitev subvencij od proizvodnje je temelj celotne reforme, s katero naj bi evropsko kmetijstvo postalo bolj tržno in bolj konkurenčno. V ospredje bo stopilo tudi izpolnjevanje meril, kot so zagotavljanje varne prehrane, večja skrb za okolje, zdravje živali in rastlin. Povezava med subvencijami in proizvodnjo se bo ohranila le v manjšem delu, saj naj bi to zagotavljalo, da se kmetje ne bodo odločali za opuščanje proizvodnje. Načeloma naj bi na proizvodnjo ostalo vezanih 25 odstotkov subvencij. Izvajanje tega dela reforme se bo začelo leta 2005, najkasneje pa leta 2007.

Znižanje neposrednih plačil ali t. i. modulacija je drugi temeljni ukrep reforme. Veljal bo za velike kmetije, ki prejemale več kot 50.000 evrov podpore, medtem ko majhnih kmetij (do 5.000 evrov podpore), ki jih je v Evropski uniji večina, znižanje ne bo prizadelo. Modulacija se bo začela v letu 2005 s triodstotnim znižanjem, do leta 2013 pa bo znižanje petodstotno.

Z znižanjem neposrednih plačil bo Evropska unija us-

merila sredstva v razvoj podeželja, ki naj bi postopoma postal eden od osrednjih prioritet evropskega kmetijstva.

Države pristopnice so se sklepnih pogajanj o reformi udeležile kot opazovalke. Pravice do sodelovanja niso imele, so pa lahko predstavile svoja stališča. Slovenija je sodila med zagovornice kmetijske reforme. Vse države, ki do maja 2004 čakajo pred vrati Evrope, se bodo morale o pogojih njihove vključitve v reformo še pogajati. Reforma velja le za petnajsterico.

Vlade držav članic so bolj ali manj zadovoljne z doseženim kompromisom, kmetje pa se na reformo odzivajo z velikim nezadovoljstvom. Največji dve organizaciji, ki povezuje evropske kmete, COPA in COCEGA, sta dogovor o reformi obsodili. Zaradi ukinitve vezanosti subvencij na proizvodnjo bo kmetijska politika spet nacionalizirana, s tem pa bo skupnega kmetijstva v Evropski uniji konec. Poleg tega bo po pričanju kmetov reforma destimulirala proizvodnjo v nekaterih sektorjih.

Evropski komisar za kmetijstvo Franz Fischler: "S to odločitvijo se bo evropska kmetijska politika popolnoma spremenila: postala bo bolj učinkovita in ljudem prijazna. Večji del plačil ne bo več vezan na proizvodnjo in kmetje bodo dobili možnost za pridelovanje tistega, kar si želijo porabniki. Reforma je prijazna tudi do svetovne trgovine. Z njo se EU namreč poslavljala od sistema subvencij, ki je izkrivljala svetovno trgovino in bil v škodo predvsem državam v razvoju." Zagovorniki reforme namreč trdijo, da je bil dogovor nujen tudi zaradi večje teže in enotnega stališča Evrope v pogajanjih o liberalizaciji svetovne trgovine v okviru Svetovne trgovinske organizacije (WTO).

Predsednik Evropske komisije Romano Prodi govori o zgodovinskem dogovoru, poudarja skrb reforme za kakovostno proizvodnjo in za naravni prostor ter pravi, da bo ta skupni dosežek bodril v kmetih kompetitivnost.

Dogovor o reformi je pozdravila tudi Nemčija, ki se je ves čas zavzemala za radikalno spremembo sedanjega

sistema. Nemški kmetje pa so nezadovoljni, ker jim reforma pomeni finančne izgube: na leto bodo prikrajšani za okrog 1,5 milijarde evrov iz evropske blagajne.

Francija je z doseženim zadovoljna. Francoska vlada poudarja dejstvo, da ji je uspelo ohraniti možnost povezave med subvencijami in proizvodnjo v določenih sektorjih. Nezadovoljni pa so kmetje, ki se ostro odzivajo na spremembe v zanje močno ugodnem sedanjem sistemu.

V Italiji so vladni krogi zadovoljni, manj pa opozicija, ki opozarja na nekatere šibke točke reforme, kot so npr. mlečne kvote ali trženje mesa, ki bodo škodovala italijanskim kmetom.

V Sloveniji je kmetijski minister Franc But ocenil, da bo Slovenija z reformo dolgoročno pridobila, tudi če bo v posameznih sektorjih prišlo do manjših izgub, kmetje pa niso zadovoljni. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije in Sindikat kmetov Slovenije sprememb ne pozdravljata, podrobna analiza v naslednjih dneh pa bo bolj izluščila njihovo mnenje.

Kmečka zveza/Srečanje javnih upraviteljev

Kmetijski vodovod in podpore za kraško kmetijstvo

Izredna finančna pomoč za kraške kmete, skupna delovna miza stanovskih organizacij in javnih uprav ter jasn načrt dolgoročnega reševanja problemov kraškega kmetijstva.

Ti trije predlogi so bili vodilo ponedeljkovega sestanka (30. junija), ki ga je sklical Kmečka zveza, da bi opozorila javne uprave na katastrofalno stanje v kmetijstvu zaradi suše. Sestanka v dvorani Zadrugne kraške banke na Opčinah so se med drugimi udeležili odbornika za kmetijstvo zgošniške in repentabske občine Rado Milič in Nadja Debenjak, župani dolinske, doberdobske in devinskonabrežinske občine Boris Pangerc, Mario Lavrenčič in Giorgio Ret, ravnatelj tržaškega in goriškega kmetijskega nadzorništva Giovanni Degenhardt in Renato Osgnach ter tržaški pokrajinski odbornik za kmetijstvo Fulvio Tamaro.

Srečanje sta vodila predsednik Kmečke zveze Alojz Debelis in tajnik Edi Bukavec, ki je poudaril, da morajo javne uprave storiti vse, kar je v njihovi moči, da ublažijo posledice suše na Krasu. Ukrep, ki jih določa zakon št. 185/92, tako imenovani "Sklad za državno solidarnost", ne zadošča, še posebno ne živinorejcem, ki so v največjih težavah. Zaradi suše so travno-pašniške površine utrpeli do 80 odstotno uni-

čenje krme, nekateri živinorejci pa že jemljejo v poštev možnost prodaje goveda. Že itak je na Krasu polovica manj pridelka kot v nižini in težke delovne razmere ne zagotavljajo dobička. Zato je treba kraškemu kmetijstvu pomagati, tudi s subvencijami, da ostane tudi za mlade vabljivo.

Vsi prisotni so poudarili, da je treba takoj ukrepati s finančnimi podporami za nakup krme. V prvi vrsti bi lahko priskočila na pomoč deželna uprava s primernim zakonskim odlokom ali posojilom z nizko obrestno mero. Vsi upravitelji so se strinjali, da predstavlja pravo rešitev tako imenovani "kmetijski vodovod", o katerem je bil govor že pred tridesetimi leti. Za vodovod se je brez pridržkov zavzel tudi Degenhardt in izpostavil pomen infrastrukture, brez katerih je kmetijstvo na psu. Za tak vodovod bi lahko prosili podporo tudi pri Evropski uniji.

Udeleženci sestanka (tudi pokrajinski odbornik Tamaro) so se zavzeli za oblikovanje trajnega delovnega omizja, ki bi izdelal dolgoročni načrt razvoja kmetijstva na Krasu.

Preprosti, okusni recepti

Hitro in okusno

Največja slovenska knjižnica založba Mladinska knjiga je pred časom izdala pet drobnih, a na oko prijetnih knjižic hitrih receptov za pri-

pravo hrane, ki nosijo skupni naslov *Hitro in okusno*, sicer pa vsaka, okrog petdeset strani obsežna knjižica z barvnimi fotografijami prinaša niz navodil za pripravo posameznih jedi.

Testenine, Piščanci, Mesne jedi, Vegetarjanske jedi in Sladice so naslovi priročnih knjižic receptov, ki jih je v slovenski jezik iz nemškega izvirnika prešla Nada Pantič Starič.

Vsaka knjižica, ki je zelo lepo oblikovana, prinaša krajši uvod, v katerem je bralcu pojasnjeno nekaj več o hranilnih vrednostih jedi, ki jih bo po receptih pripravil, navedeno sledijo v knjižici z lepimi barvnimi fotografijami jedi preprosti, jasni in hitri napotki za kuho določene jedi. Poleg zelo nazornih navodil za pripravo določene jedi

sti vsake jedi, kar še posebej zanima vse tiste, ki bi radi vsaj doma pripravljali tako hrano, ki ne bi vsebovala odvečnih in zdravju škodljivih maščob.

Da je v nizu knjižic receptov *Hitro in okusno* izšla tudi knjižica receptov *Vegetarijanske jedi*, pa govori o tem, da se tudi med Slovenci vse bolj uveljavlja način pripravljanja jedi, ki ne vsebujejo nobenega živalskega mesa.

(ZUT)

Gorica / Projekt medsebojnega sodelovanja

Novo poglavje zamejske odbojke

V sredo, 2. julija, so zamejska odbojarska društva uradno predstavila projekt medsebojnega sodelovanja na področju moške odbojke. Na sedežu podjetja Imsa so predstavniki naših društev (Olympia, Soča, Val, Naš prapor, Sloga ter Breg) predstavili nov program, ki bo spremenil stanje zamejske odbojke od mladinskih do članskih vrst.

Na torkovi predstavitvi je najprej spregovoril prof. Ivan Peterlin, tajnik in trener društva Sloga z Opčin. Orisal je nov projekt, ki mu je ime "Rast". To ime lepo predstavlja glavni cilj združitve, ki je predvsem dvigniti nivo slovenske moške odbojke. To pa se lahko stori le z objektivnim pogledom vnaprej, ki od društev zahteva racionalizacijo tako finančnih sredstev kot človeških moči. Vlaganje skupnih moči v enotne cilje je edini način, da lahko z optimizmom gledamo v bodočnost.

V naslednji sezoni bo torej nastopala nova združena ekipa, v kateri bo igralo 12 najboljših igralcev naših društev. O imenih ni bilo povedano nič točnega, saj bo ekipa uradno predstavljena komaj pred prvenstvom. Ekipo pa bo gotovo vodil Fabrizio Marchesini, kovač velikih Valovih uspehov zadnjih let. Prave preureditve pa bodo doživela matična društva. V C ligi bo z združenno ekipo Rast igrala tudi Sloga, ki bo nastopila z mlado ekipo, z jasnim ciljem obstanka v ligi. V nižji D ligi bodo letos nastopale kar štiri slovenske ekipe: Soča, Breg, Naš prapor in pa Olympia, ki se je odpovedala C ligi in bo nastopala s popolnoma pomlajeno ekipo, v kateri bodo igrali mladinci iz ekip U20 in U17. Nova ekipa bo za Olympio velik izziv, njen prvi in najvažnejši cilj pa bo rast goriških mladih odbojkarjev.

FOTO: BUMBACA

O novem projektu je nato spregovoril Ivan Plesničar, predsednik društva Val. Toplo se je zahvalil podjetju Imsa, ki bo glavni sponzor nove združene ekipe Rast. Poudaril je dejstvo, da je brez primernega finančnega kritja vsak načrt neizvedljiv. Plesničar je zanikal glasove o morebitnem odku-

spektive. Nadobudno je predvsem dejstvo, da lahko slovenska društva računajo na dobro in bogato mladinsko dejavnost. Podčrtal je važnost, ki jo ima znotraj projekta Rast ravno delo na mladinskem področju.

Prisotne sta pozdravila tudi Jure Kufersin, predsednik ZŠSDI, ki je z zadovoljstvom pozdravil projekt Rast, in pa Ivan Miklus, solastnik podjetja Imsa, ki je izrazil svoje veselje nad novim sodelovanjem med društvi in potrdil sodelovanje med Imso in zamejsko odbojko, ki trdno poteka že skoraj 20 let.

Projekt Rast je torej nova in živa realnost v športni in zamejski stvarnosti. Sodelovanje med društvi je gotovo znak velike zrelosti. Ves trud in čas, ki sta bila vložena v načrtovanje tega projekta, bosta gotovo bogato poplačana z rezultati, ki bodo nedvomno kmalu vidni. Projekt Rast sloni na trdih temeljih naših društev, ki so vedno delala za rast, vzgojo in druženje naše mladine. Šport je lahko najmočnejše sredstvo s katerim moremo navduševati mlade za slovensko in delo v prid naše narodne skupnosti. Z združenimi močmi bodo slovenska društva s še večjo trdnostjo in doslednostjo delala za skupne cilje!

Peter Špacapan

pu pravic za igranje v B2 ligi. Zagotovil je, da bo ekipa nastopala v C ligi, a z jasnim ciljem takojšnjega napredovanja v višjo B2 ligo. Dolgoročno Plesničar ni izključil možnosti, da bi ekipa ciljala tudi na B1 ligo, seveda če bodo pogoji temu primerni. Obrazložil je tudi, da ima projekt Rast že zastavljen štiri letni program. Združeni ekipi naj bi se po načrtih v prvih dveh letih pridružili mladinci do 20 let, v zadnjih dveh letih pa tudi igralci iz vrst Under 17. Ivo Špacapan, predsednik Olympie, je poudaril pomen, ki ga v tem projektu imajo matična društva. Brez dobrega dela z mladimi v posameznih ekipah v nižjih ligah bi projekt bil puhel in brez vsake per-

Trženje z živimi blagovnimi znamkami

Zvezdniški duhovi iz komercialne Aladinove svetilke (2)

Je Peter Pan še vedno spretnejši od Kapetana Kljuka?

Vsakdo skrivoma nosi v sebi otroka, ki na oknu svoje sobice čaka na skrivnostnega Petra Pana, da ga odpelje v deželo Nije svojih skritih želj in sanj. Ta otrok, globoko potisnjen v našo podzavest, je zelo občutljiv in včasih "navečen". Zato se večkrat dogaja, da je sirenino petje, ki iz globokega spanca prebudi in očara otroka v nas, le zavajajoče slepljenje novodobnih kapetanov Kljuk. Ob tem se moramo najprej vprašati: kdo je danes brkati pomorski pravljicni kapetan? Potrošniški sistem gradi svojo učinkovitost na jasnih, prepoznavnih podobah, ki morajo v prvi vrsti osvojiti čustveno raven občinstva. Ta cilj je najlažje dosegljiv s poosebljanjem. Ledino ravnanskih teženj, ki se zajedajo v družbene pore, morajo zaorati znani ljudje, ki v družbi uživajo zaupanje: to so medijski zvezdniki. Na tak način postajajo njihovi vedenjski vzorci splošno sprejete obnašanje koordinate velike globalizirane dežele - sveta.

Spice boy s čarobno popotno palico pred zlatimi durmi

Fanfare velikih televizijskih hiš, ki prve naznanjajo rojstvo medijskih zvezd, so pred nekaj tedni ponovno zadonele na dvoru kraljevega društva iz Madrida in naznanile prihod Davida Beckhama, znamenitejšega nogometaša z otoka kraljice Elizabete. Zakaj in kako je zaslovel plavalni ljubljencek vsake Britanke? Seveda, v osnovi je nogometno znanje in izpiljena tehnika, to pa je samo prvi korak na stopnišču do zlatih vrat "nesmrtnih slave". Napore poti po namišljenem stopnišču nihče ne more prehoditi sam, vsakdo mora vedno imeti pri sebi čarobno popotno palico, ki ji z drugačnimi

besedami lahko rečemo tudi po meri zgrajena medijska podoba za točno določeno ciljno publiko: širši je krog naslovlencev, večji je medijski uspeh. Tudi David Beckham je šel po tej poti. Najprej si je zgradil trdno televizijsko osebnost na nogometnem področju. V svoji ekipi, Manchesteru, je po upokojitvi Erica Cantona, daleč najbolj priljubljenega nogometaša rdečih vragov v prvi polovici devetdesetih, prevzel njegovo "duhovno dediščino" in vodilno vlogo v slačilnici in pred javnostjo. Proces uvažanja v zvezdnitvo je angleški čudežni deček pospešil z nekaj stvarnimi potezami, s katerimi se je po videzu hotel približati prejšnjemu vodji na igrišču, francoskemu le roixu Ericu Cantonu. Prevzel je njegov klubski dres s številko 7, vsako tekmo odigral s ponosno dvignjenim ovratnikom (to je bil zaščitni znak Cantona, njegova zelo samozvestnega sloga v javnosti) in, ne nazadnje, nekaj mesecev si je do gola bril bujno lasišče, tako kot je počel njegov francoski "vzorik".

S tem se zaključil prvi del zgodbe, ki bi ga lahko poimenovali "Kako uspeli v nogometu?". K drugemu delu "Kako postati zvezdnik?"

moramo v Beckhamovem primeru uvesti premise iz zasebnega življenja. Pred nekaj leti se je David Beckham poročil z Victorio Adams, bivšo članico zdaj že razpadle pop skupine Spice girls, ki je v drugi polovici devetdesetih očarala najstnice vsega sveta. Geri, Emma, Victoria, Mel C in Mel B so po zaslugi producentov, ki so našli ustrezno tržno nišo, začele nizati uspeh za uspehom. Zveza David Beckham - Victoria Adams se je zaradi prepoznavnosti obeh protagonistov spremenila v z medijskim truščem nabito romanco, ki je napolnila plejade časopisnih kolon rumenega tiska. Mladoporočnica sta se odločila za "zakonsko skupnost imetja", v kateri je vključena tudi ciljna publika. Beckhamovi fani so naenkrat postali tudi Victorijini oboževalci, plavalasi David pa si je pridobil tiste široke plasti najstnic (v manjši meri tudi najstnikov), ki plešejo in vriskajo ob poslušanju spice glasbe, kljub temu da so jim nogomet in vse njegove coprnije španska vas. Beckhamu je že sama narava darovala zelo televizično - filmski videz (zelo je podoben igralcu Bradu Pittu), danes pa je, po poroki s pop zvezdnico, dokončno priplul tudi na breg pop industrije. Kljub temu da ne poje v nobenem boy-bandu in ne brenka na električno kitaro, je britanskemu nogometašu poroka s Posh spice Victorio odprla vrata srčec mladih poslušalk komercialne pop glasbe. Beckham je tako dosegel zelo veliko popularnost tudi v ne-nogometnih državah (beri ZDA, kjer pop trg posebej uspešno plete svojo lepljivo mrežo za mlade in manj mlade žrtve) in začel resno konkurirati mnogim človeškim "izdelkom" glasbene in filmske pop industrije.

/ dalje
Andrej Černic

POTOPIS

Od Nove Gorice do Santiaga (35)

CAMINO FRANCES

Nace Novak

Melide si bom zapomnil predvsem po hinavski stopnički v sicer zelo lepo vzdrževanem stranskišču tamkajšnjega zavetišča. Malo preden so mokri kot miši do mesta pripešali Walter, Emilia in Chris, sem namreč med zapuščenjem sekreta spregledal le nekaj centimetrov visoko, nepotrebno in povsem nefunkcionalno stopničko sredi prostora. Nerodno kot slon sem z že tako "štrafano" levo nogo stopil na pol v prazno, se tako rekoč prelomil čez tistih nekaj centimetrov in prvih nekaj trenutkov videl samo zvezde. Potem je začel gleženj oteka-

ti še na zunanji strani in spodnji del noge je postajal vse bolj podoben gomolju kakšne eksotične rastline.

Zlata Jo je, takoj, ko sem ji pokazal nogo, stopila do najbližje lekarne in se vrnila z elastično opornico za gleženj, ko pa sem si jo v prostorni skupinski sobi v zavetišču vlekel na napihnjeno stopalo, sta mi dva mlajša Nemca (ne kvazi, ampak prava romarja) ponudila košček kristala, češ da pomaga pri podobnih poškodbah. Tipček, ki mi ga je dal, je rekel, da gre za Selenium in da moram poiskati točko na stegnu, kjer je mišica pripeta na kost.

"Pravo točko boš našel tam, kjer pod pritiskom prstov začutiš bolečino. Ko jo najdeš, si tja z obližem prilepi kristal in to je to," mi je na kratko odrecital pravila za uporabo. Z veliko mero zadržanosti sem se mu zahvalil, potem pa le poiskal tisto točko in si nanjo prilepil kristal, v katerega zdravilno moč nisem verjel. Naslednje jutro sem se lahko samo čudil. Ne vem, kaj je bolj pomagalo, elastična opornica ali kristal, a dejstvo je, da je oteklina čez noč skoraj izginila.

Še preden se je začel zatečen gleženj vračati v svojo obliko, smo se poslovili od Walterja, ki je v Melide pozno popoldne sedel na avtobus za

Santiago. Že slabo uro kasneje je poslal Emiliji SMS sporočilo, da nas pogreša. Tudi nam je bilo hudo. Pri večerji smo sedli k mizi za štiri in ves čas pogrešali njegov smisel za humor, za moškega nenavadno piskajoč glas in smešno pojavo, ki ne bo nikdar zbledela iz spomina.

Zadnjih 52 kilometrov do

Santiago in rahlo razočaranje ob prihodu

Zadnjih 52 km do Santiaga sem prekosil v idealnih vremenskih razmerah. Nebo je bilo jasno, sonce nasmevano. Cesta sicer ni prizanášala z vzponi, a večjih težav ni bilo. Ker je še zvečer grdo napihnjeno gleženj čez noč močno uplahlil in ker sem se dobro zavedal, da se bližam koncu poti, dolgo pričakovano cilju in mi naslednji dan ne bo treba vstati in nadaljevati, sem se s klanci spopadal drzno in na vso moč.

Po štiridesetih kilometrih asfalta sem zavil na originalno pot in se začel vzpenjati proti Monte do Gozo (Gora Radosti, na sliki). Med potjo do

Gore radosti, s katere se odpira prelep razgled na Santiago de Compostella, sem ujel Korošca Valterja. Ker sem pogajal bicikel in imel na glavi čelado, me sprva ni spoznal, a slovenščina ga je omehčala. Potem se me je kmalu spomnil in prav prijetno sva poklepetala. Povedal mi je, da poti ne bo zaključil v Santiagu, ampak bo peš nadaljeval vse do Finisterre. Do konca sveta. Še dodatnih 75 km. Še dva dni.

Hodil je kot tank. Ves čas z enakomernim korakom, pa naj je šla pot navzgor, navzdol, po asfaltu, makadamu, gozdnih poteh ali blatu, zato sem bil skoraj prepričan, da bi se lahko v Finisterre obrnil in brez težav pripešal nazaj do St. Jean Pied de Porta ali pa kar do doma, na Koroško. Res sila od človeške mašine. Bravo Valter! Vsa čast.

/ dalje

Pomemben dosežek na Melodijah morja in sonca Od glasbenega projekta do zmage v Portorožu: preprosto *Number one*

"Number One ni preprosta glasbena skupina", mi je v daljšem pogovoru razlagal Andrej Jussa, basist glasbenega pop sestava, ki je pred kratkim prejel pomembno priznanje na reviji *Pesmi morja in sonca*, zvezdi stalnici portoroških junijskih noči in slovenskega glasbenega pop prizorišča. "Raje bi ga definirali kot glasbeni projekt, ki dobiva svoje stvarne oblike samo v določenih okoliščinah in vnaprej določenih terminih" je natančneje Andrej pojasnjeval glasbeno delovanje "nenavadne" glasbene skupine. Projekt *Number one* je leta 1997 združil več že uveljavljenih glasbenikov to stran in on stran meje, ki se preizkušajo v markiranju novih poti na področju pop gla-

Mary Dima in Videmčana Marca Pertoldija. Glasbeno plat oblikujeta dve kitari, Franko Reja iz Vipovž in Roland Makovec iz Dornberka. Branko Kumar oblikuje klaviaturske vložke, glasbeno podlago pa postavlja sam Andrej na bas kitari. Ritmični okvir, pomemben dejavnik vsake pesmi, daje skupini bobnar Marco Rancioni. Člani projekta *Number one* igrajo tudi v drugih glasbenih skupinah. V posameznih podvigih ne sodelujejo vsi člani: sestava skupine je odvisna od pesmi, programa in ne nazadnje tudi od razpoložljivosti članov skupine. "V Portorožu je npr.", je naš gost s konkretnim primerom orisal prožnost skupine, "pela Mary. Marca na Melodijah morja in

vadno je tudi spremljati lišpanje, pudranje in česanje Marija in Lorelle. (op. ur. Marijo Galunič in Lorella Flego sta bila voditelja portoroške revije, sicer pa najbolj znana obraza osrednjih poljudnih oddaj na TVSLO1 - Marijo Galunič - in na TV Kopru - Lorella Flego)". "Kako pa je bilo s tekmovanjem?" me je zanimalo nadaljevanje zgodbe. "Ja, tekmovanje je bilo seveda osrednji del", me je za besedo prejel Andrej. "Mi smo sicer na reviji Melodije morja in sonca nastopali že četrtič, a smo bili, glede na kakovost ostalih nastopajočih, ki so bili po strogi presoji žirije izbrani za tekmovalni nastop na osrednjem večeru, zelo veseli že s samim dejstvom, da smo lahko

ponovno stopili na portoroški oder. Predstavili smo pesem *Sei come me*. To je stvaritev naše pevke Mary, ki opreva skupne trenutke s prijatelji. *Sei come me* je pravzaprav pesem, ki jo je Mary posvetila

sbe z zvočno-računalniškimi poskusi. "Žal pa nas v zamejstvu slabo poznajo" je svoje uvodno razmišljanje sklenil gost našega uredništva.

"Res je", sem pomislil. Ko je namreč Andrej našemu uredništvu prvič nekoliko osvetlil delovanje skupine *Number One*, je na dan skočilo veliko zanimivih zgodb, pa tudi anekdot in pripetljajev o vokalno-instrumentalnem sestavu, v katerem sam igra, in tudi o alternativnem pop prizorišču, ki je širši publiki neznan. Prosili smo ga, ali bi nam lahko posredoval nekaj fotografij svoje skupine in se pri nas na Travniku ustavil še za krajši pogovor. Andrej se je na uredništvu predstavil z zgoščenko, na kateri so bile slike njihovega zadnjega podviga v Portorožu. Sedla sva za ekran ter si ogledovala poletno vzdušje portoroškega pop glasbenega prizorišča v posnetkih, iz katerih je bilo še vedno čuti ti mirno bučanje valov ob skale in vonj morja in plaž. "Veš", me je opozoril glasbeni gost, "Melodije morja in sonca so že vrsto let med prireditvami, ki zberejo skupaj člane našega projekta." Za trenutek sem ga prekinil in ga prosil, naj mi nekoliko obrazloži dinamiko delovanja skupine, ali bolje rečeno, projekta.

Number one je nastal leta 1997. Današnji "organigram" šteje dva pevca, Goričanko

sonca ni bilo, ker je pesem, ki smo jo predstavili publiki in žiriji, predvidevala samo ženski glas." Na vprašanje, ali pevca pojeta tudi v duetu, mi je pojasnil: "Da, ampak v izjemnih primerih".

Ko smo pojasnili način delovanja projekta *Number One*, se lahko mirno vrnemo na Andrejevo pripovedovanje o portoroški izkušnji: "Revija Melodije morja in sonca je bila letos na zelo visokem nivoju. Nastopale so vrhunske pop skupine slovenskega prizorišča, kot so Kalamari in Plima, ter visoko cenjeni pevci. Med njimi bi rad omenil Slavka Ivančiča in Moniko Pučelj, ki je osvojila prvo mesto." Zelo zanimivo je bilo tudi pričevanje o občutkih, ki jih je v članih vzbudila portoroška parada slovenskih pop zvezd: "Neverjetno je, kako se počutiš na tistem odru. Naenkrat se znajdeš med profesionalci. Začuden zreš okoli sebe, za tabo neizmerna scenografija, pred tabo publika in šestnajst TV kamer, ki bodo tvoje petje in igranje v živo prenašale na prvi slovenski vsedržavni mreži. Seveda se ne moreš dovolj načuditi niti vsemu dogajanju, ki se z osrednjo revijo prepleta. Vzemimo zaodreje (backstage). Lahko se rokuješ in klepetas s pevci, ki si jih kot najstnik samo poslušal. Tisti večer preživiš kot eden od njih. Zelo nena-

svoji najboljši prijateljici", je priznal Andrej in dodal "Gre za izpovedni motiv, ki naj izveni kot zahvala za vse skupne trenutke, ki jih je naša pevka preživela s svojo prijateljico." Mary Dima, pevka skupine, si je poleg besedila zamislila tudi melodijo skladbe, s katero so *Number one* poželi tak uspeh na portoroški reviji. "Franko je glasbo naše pesmi aranžiral, Branko si je omislil riff (op. u. način spremljave v džezovski, rockovski in pop glasbi, dejansko gre za ponavljanje iste melodične fraze)" je Andrej pojasnjeval genealogijo zmagovitega napeva. Pesem je bila žiriji očitno všeč: zmagali smo nagrado za najboljšo izvedbo. Veselje je bilo nepopisno in je trajalo do zgodnjih jutranjih ur." Zmagovite trenutke, posnete s fotoaparatom, je Andrej ponovno obujal na uredništvu. Člani skupine *Number One* so se, končno sproščeni in z nasmehom na ustih, po težavnem podvigu nastavliali fotografskemu aparatu skupaj z ostalimi prvimi violinami večera. "Neverjetni občutki in še več, mravljinici po celem telesu: vse to sem začutil, ko so mi za dosežek čestitala vsa velika imena revije", je sklenil svoje pripovedovanje o tekmovanju Andrej.

Andrej Černic

Poezija in likovna umetnost na goriškem gradu V znamenju besede in Maria Carneluta

FOTO JKP

Zavezanci izbrane besede ter dva likovnika, predvsem pa veliko število prijateljev prera- no umrlega goriškega pesnika Maria Carneluta, so v soboto, 28. junija, na goriškem gradu v dvorani Pokrajinskega muzeja priredili umetniški večer.

Lepo število obiskovalcev, predvsem pa prepletanje italijanske, furlanske in slovenske lirčne besede ter prav za to prilžnost pripravljena likovna razstava so ustvarili tisto potrebno vzdušje, da se lahko na dostojen in prijeten način spomniš prijatelja, obenem pa je bilo tudi večer, na katerem je prišla do izraza sodobna goriška poezija, ki jo pišejo na Goriškem še vedno v treh jezikih: slovenskem, italijanskem in

furlanskem. Cristina Feresin je večer uvedla tako, da se je spomnila Maria Carneluta, goriškega lirčnega pesnika, ki je preminil pred letom dni po hitri in hudi bolezni star komaj petdeset let. Francesco Tomada je povezoval z rdečo nitjo večer, nastopajoče in prisotne je nagovarjal s prebiranjem Carnelutove lirike. Goriški pesniki Roberto Marino Masini, Roberto Padovan, Silvio Cumpeta, Renato Alfresco, Anna Maria Fabbroni, Alberto Princis in Jurij Paljk pa so v treh jezikih današnje Goriške prebrali svoje zadnje pesniške stvaritve, nekateri med njimi so prebrali tudi kako Carnelutovo pesem, zopet drugi pa so se spomnili Maria kot izvrstne-

ga človeka, ki je nagovarjal okolico s poštenjem, z iskrenostjo, s svojo številno družino, pokončno držo pravega orjaka in tiho nežnostjo in zadržanostjo, ki sta najlepše prihajali do izraza v njegovi lirčni poeziji. Michele Drascsek in Ernesto Paolin sta za pesniški večer pripravila sodobno instalacijo - likovno razstavo, kar je lepemu pesniškemu branju dodalo novo razsežnost. Ob koncu uspelega kulturnega večera, zavezane izbrani besedi, kakršnih je na Goriškem premalo, so prisotni videli še petnajstminutni video posnetek, ki je prikazoval enega zadnjih nastopov pesnika Maria Carneluta.

Tukaj so zares nebesa bližja!

Svete
Višarje.

Odkrijte čarobni svet,
kjer se narava in duh
stapljata v čudovito doživetje.
Spoznajte, kako enostavno
je priti semkaj, dovolj je stopiti
v kabino žičnice.

NOVA ŽIČNICA V ŽABNICAH (CAMPOROSSO)

Ob državni cesti

Vsak dan od 21. junija do 14. septembra
Urniki:
Delavniki 9.00 - 17.15 • Prazniki 8.30 - 18.15
Sobote in nedelje 14.-15. junij
20.-21. september
4.-5. oktober

JUBILEJNA CERKEV
ROMARSKO SVETIŠČE SVETE VIŠARJE

Urniki Svetih Maš:
Delavniki 11.00 - 12.00
Nedelje in prazniki 9.15 - 10.00 - 11.00
12.00 - 15.00

ZA INFORMACIJE POKLIČITE: TEL. 0428 653915 - FAX 0428 63085